

Kommunfullmäktige

Kallelse

Nämnd	Kommunfullmäktige
Datum och tid	2021-03-02 kl. 18.00
Plats	Biosalongen, kulturhuset Storbrunn, Östhammar (information om digital närvaro skickas separat)
Sekreterare	Rebecka Modin
Ordförande	Roger Lamell (S)

Ärendelista

1. Val av justerare	2
2. Fastställande av föredragningslistan	2
3. Allmänhetens frågestund kl. 18.15, maximalt 45 minuter	3
4. Information	4
5. Information från socialnämnden om trygg och hållbar äldreomsorg	5
6. Antagande av regler för investeringsprocess	6
7. Antagande av regler för budgetuppföljningsprocess	7
8. Antagande av regler för internhyresmodell	8
9. Antagande av regler för budgetprocess	9
10. Vuxenutbildningen i Östhammars kommun	10
11. Fastställande av ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation	12
12. Ändring i fullmäktiges arbetsordning avseende allmänpolitisk debatt och talarordning vid motionssvar	15
13. Avskrivning av motion från Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) om avskaffandet av förtur och förstahandskontrakt för nyanlända	16
14. Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om trafiksituationen vid Österbyskolan	18
15. Motion från Allan Kruukka (M) och Pär-Olof Olsson (M) om översyn av företagandet i Östhammars kommun	19
16. Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från Ylva Lundin (SD) om befolkningens sammansättning	20
17. Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från Stefan Larsson (SD) och Ylva Lundin (SD) om den olagliga soptippen i Dannemora	21
18. Fråga till socialnämndens ordförande Lisa Norén (S) från Allan Kruukka (M) angående omsorgsverksamheten	22

Kommunfullmäktige

19. Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2020	23
20. Anmälningssärende, Redovisning av medborgarmotioner	24
21. Anmälningssärende, Länsstyrelsens inspektion av Överförmyndarnämnden för Uppsala län	26
22. Anmälningssärende, Dom gällande laglighetsprövning av avvecklingen av Gräsö skola	27
23. Anmälningssärende, Aktuellt från slutförvarsfrågan	28
24. Valärende, Entledigande som ersättare i bygg- och miljönämnden	29
25. Valärende, Ersättare i bygg- och miljönämnden	30

1. Val av justerare**2. Fastställande av föredragningslistan**

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-89

3. Allmänhetens frågestund

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Frågor ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat senast sex dagar innan sammanträdet. Fråga ska vara kortfattad och får inte gälla myndighetsutövning mot enskild. Ordförande läser upp frågan på sammanträdet. Frågeställaren ska vara närvarande och har möjlighet att yttra sig.

Följande frågor har lämnats in till dagens sammanträde:

1. Kommer Östhammars kommuns företrädare i vägfrågor att arbeta och planera för ett utförande av en planfri järnvägs korsning i Gimo, för väg 288? Från Ingemar Adén.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-10

4. Information

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor. Information till fullmäktige kan enligt arbetsordningen lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar, och kommunala bolag samt de förtroendevalda revisorerna. Yttranderätt gäller enligt kommunallagen och arbetsordningen.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-10

5. Information från socialnämnden om trygg och hållbar äldreomsorg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Socialnämndens ordförande Lisa Norén informerar från nämndens verksamhet med fokus på omställningen trygg och hållbar äldreomsorg. Informationen fokuserar på brukarperspektivet.

Beslutsunderlag

Presentation

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-737

6. Antagande av regler för investeringsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för investeringsprocess.

Ärendebeskrivning

Kommunen står inför stora investeringar framöver och syftet med dessa regler är att skapa bättre underlag till politiken att fatta beslut på. Dessutom skapa en tydligare process för varje investeringsprojekt från förkalkyl slutredovisning av färdigställda projekt.

Östhammars kommun saknar i dag tillräckligt tydliga och uppdaterade styrdokument när det gäller investeringsprocessen. Syftet med dessa regler är att skapa tydlighet och struktur i arbetet, med bättre kvalitet i planering, budgetering, genomförande och uppföljning. Detta är förutsättningar för att investeringar genomförs, följer tidplan och budget samt är ändamålsenliga för kommuninnevånarna.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för investeringsprocess”

Beslutet skickas till

- Samtliga nämnder
- Verksamhet Ekonomi
- Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-735

7. Antagande av regler för budgetuppföljningsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för budgetuppföljningsprocess

Ärendebeskrivning

Syftet med dessa regler är att förbättra uppföljning av verksamhet och budget samt skapa en bättre struktur i arbetet med prognoser avseende drift och investeringar. I samband med den nya organisationen är ambitionen med dessa regler att skapa ett gemensamt arbetssätt för alla nämnder när det gäller budgetuppföljning och prognos. Genom att arbeta mer strukturerat med gemensamma arbetssätt emot alla förvaltningar kommer redundansen förbättras samt att kvalitén i uppföljnings- och prognosarbetet kommer höjas.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för budgetuppföljningsprocess”

Beslutet skickas till

- Samtliga nämnder
- Verksamhet Ekonomi
- Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-738

8. Antagande av regler för internhyresmodell

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för internhyresmodell. Reglerna ersätter Handbok-internhyra KF 2011-04-12, § 40.

Ärendebeskrivning

Syftet med en internhyresmodell är bl.a. att ge ökade incitament för besparingar, ge ett ökat kostnadsmedvetande och göra så att kostnaderna betalas av de som faktiskt får nytta av lokalerna. Med en tydlig och strukturerad processbeskrivning som efterlevs av förvaltningen räknar vi med att förbättra vår fastighetsförvaltning strategiskt och långsiktig. Detta är viktigt framöver då vi står inför stora investeringsbehov samt har en underhållsskuld att ta hänsyn till.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för internhyresmodell”

Beslutet skickas till

- Samtliga nämnder
- Verksamhet Ekonomi
- Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-736

9. Antagande av regler för budgetprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för budgetprocess.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2020-11-10, § 133, att mål och budget antas vid junisammanträdet från och med 2021 samt gav förvaltningen i uppdrag att arbeta in detta i budgetprocessen.

Syftet med detta dokument är att skapa en tydlig samlad övergripande processbeskrivning som steg för steg beskriver planerings- och budgetprocessen.

Det kan idag vara svårt för tjänstemän och politiker veta vad, när och hur saker ska göras i budgetarbetet. En mer strukturerad och tydlig process kommer förbättra kvaliteten i de underlag som ligger till grund för kommunens slutgiltiga budgethandling.

Genom att flytta fullmäktigebeslut om budget till juni menar vi att planeringsförutsättningarna för verksamheten förbättras och ger möjlighet att planera så att en helårseffekt kan nås för de förändringar som beslutas.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för budgetprocess”

Beslutet skickas till

- Samtliga nämnder
- Verksamhet Ekonomi
- Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Dnr KS-2020-18**10. Vuxenutbildningen i Östhammars kommun****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att styrningen av vuxenutbildningen delas mellan barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen, där kommunstyrelsen svarar för styrning kopplat till utbud och finansiering och att barn- och utbildningsnämnden svarar för den styrning som avser drift och myndighetsutövning. Förenklat kan detta beskrivas som beställare och utförare. Vidare föreslås att eventuella budgetförstärkningar skall beredas och inarbetas i mål och budget för 2022.

Ärendebeskrivning

Den 2020-03-23 fick Vuxenutbildningen av Kommundirektör via Barn- och utbildningschef ett uppdrag att inkomma med förslag på:

- Hur styrningen av Vuxenutbildningen skulle kunna ske – inte driften, utan snarare styrning av innehåll och vem som har budget för detta.
- Hur Vuxenutbildningen behöver budgetförstärkas.
- Hur vi framledes jobbar med utbildningar inriktat mot industri och teknik (Vuxenutbildning) oavsett om vi jobbar med yrkesvux eller yrkeshögskola (YH) och vilka ekonomiska följder det får.

Vuxenutbildningens verksamhetsledning fick i september 2019 av Barn- och utbildningschefen ett uppdrag att utreda vilket behov det finns av Vuxenutbildningen i kommunen utifrån ett arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Utredningen skickades till Barn- och utbildningschef i januari 2020.

I arbetet med utredningen "Utredning kommunal vuxenutbildning (Komvux), Östhammars kommun" (se beslutsunderlag) hämtade utredarna synpunkter från ett flertal aktörer som: Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen, Arbetsmarknadsenheten (AME), Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege, den lokala styrgruppen för yrkeshögskoleutbildning samt enskilda företag. Även regionens behov utifrån prognoser från Arbetsförmedlingen och SCB samt underlag om vilka utbildningar som kommuninvånarna efterfrågar användes. Utredningen använde även underlag på nationell nivå i form av SOU-utredningar, inspel från Sveriges kommuner och regioner (SKR), remissvar från Arbetsförmedlingen m.m. samt deltaganden i konferenser.

Av SCB:s *Trender och Prognoser 2017, befolkningen, utbildningen, arbetsmarknaden med sikte på år 2035* framgår att tillgången på arbetskraft med yrkesinriktad gymnasial utbildning inte kommer att kunna möta den framtida efterfrågan inom flera utbildningsområden. Det finns risk för brist på bland annat utbildade inom bygg, industri och fordon. Det finns även risk för brist på utbildade inom vård och omsorg samt restaurang och livsmedel. Samtidigt som bristen på gymnasialt yrkesutbildade riskerar att förvärras visar SCB:s prognos också att tillgången på arbetskraft med en lärarutbildning inom gymnasieskolans yrkesämnen inte väntas kunna svara mot den framtida efterfrågan. (SCB 2017. *Trender och Prognoser 2017*. SCB 2018. *Brist på gymnasialt yrkesutbildade även om 20 år*. Publicerad: 2018-03-05. Ny prognos publiceras 2020-12-15.).

Kommunfullmäktige

Den sammantagna bilden är att Vuxenutbildningen i grunden fyller en viktig funktion ur ett utbildnings- och arbetsmarknadsperspektiv. I dialogerna framkommer behovet av en fortsatt utveckling av flexibiliteten i utbildningen och att studier, i ännu större utsträckning, ska vara möjliga att kombinera med andra aktiviteter t.ex. arbete. Att erbjuda breda utbildningsmöjligheter ses också som viktigt utifrån möjligheten att skapa individuella lösningar som leder mot arbete och sysselsättning. Fortsatt satsning på yrkesutbildningar och yrkeskurser på gymnasial nivå efterfrågas speciellt inom utpekade bristyrken som exempelvis kockar, barnskötare, vårdpersonal, tekniker, elektriker och svetsare. Viktigt är också att fortsätta satsa på utbildningar inom Yrkeshögskolan och erbjuda utbildningar på en eftergymnasial nivå.

En ökad utbildningsgrad ger i sin tur effekt även samhällspolitiskt och integrationsmässigt. Vuxenutbildningen kan hjälpa människor att ställa om och byta karriär i ett allt föränderligare arbetsliv och hjälpa företagen utifrån deras kompetensbehov som både växer och förändras allt snabbare över tid.

Barn- och utbildningsförvaltningen förordar en resursfördelningsmodell där Vuxenutbildningen framöver ges en budgetram som dels täcker den lagstadgade verksamheten dels de utbildningsinsatser som kommunstyrelsen anser är prioriterade.

En tänkbar arbetsgång kan vara att Vuxenutbildningen inför varje års budgetarbete inkommer med ett diskussionsunderlag till kommunstyrelsen. Underlaget bör innehålla volymförändringar kommande period (prognos över fler/färre elever), förändringar i lagkrav och statsbidrag, verksamhetens tankar om prioriterade satsningar och möjliga omprioriteringar samt annat som behöver diskuteras.

Ändring i reglementet är under beredning och fastställs i fullmäktige.

Beslutsunderlag

- Förslag/beslutsunderlag Vux 2020KS
- Utredning kommunal vuxenutbildning 2020
- Presentation

Ärendets behandling

Kommunstyrelsen beslutade 2020-01-28, § 20: Kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att utreda vidare. Syftet är att skapa en bättre organisering och en tydligare finansiering för den vuxenutbildning som bedrivs i kommunal regi.

Barn- och utbildningsnämnden (2020-06-25, § 75) och socialnämnden (2020-09-02, § 101) har behandlat ärendet.

Beslutet skickas till

Sektor bildning: sektorchef Lisbeth Bodén, verksamhetschef Zara Järnström, rektor Magnus Kjellsson

Kommundirektör Peter Nyberg

Barn- och utbildningsnämnden

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-650

11. Fastställande av ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa reglemente för styrelse och nämnder.

Ärendebeskrivning

Kommunens tjänstemannaorganisation ändras från och med 2021-01-01. Ändringen innebär att hela tjänstemannaorganisationen ingår i en förvaltning (kommunförvaltningen) istället för att vara uppdelad på flera förvaltningar som arbetat huvudsakligen mot en nämnd. Detta gör att vissa formuleringar i reglementet för styrelse och nämnder blir missvisande och ett antal ändringar föreslås därför. Hänvisningar till paragrafer är till gamla paragrafer om numret ändras efter revidering.

Förvalta/förvaltning

Ordet förvaltning förekommer på flera ställen i reglementet i betydelsen ”ha hand om (och sköta för någon annans räkning)”, exempel: ”förvaltnings- och verkställighetsuppgifter”. Det förekommer också som en del i andra begrepp, exempel: förvaltningslagen. På flera ställen står det dock för tjänstemannaorganisationen och där krävs ändringar.

- Styrelsens/nämndens förvaltningsorganisation (§ 11 p 4, § 15, § 20, § 29, § 34,): **organisationen av nämndens verksamhet** inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.
- Förvaltningschef (§ 61, § 70): verksamhetschef kansli och utveckling för delgivning och berörd sektorschef för att lämna ärenden.

Personalfrågor

Utöver det ovanstående finns arbetsgivaransvaret i § 39, där styrelsen/nämnden är anställningsmyndighet för personal vid sin förvaltning.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal inom kommunens organisation – kommunförvaltningen. För verksamheterna inom nämndernas områden disponerar respektive nämnd erforderliga personalresurser inom kommunförvaltningen.

”Disponera erforderliga personalresurser” ska tolkas som att nämnden fortfarande har budget för de personalresurser du behöver ta i anspråk och de styr fortfarande vilken verksamhet som ska utföras och hur den ska utföras.

I § 6, arbetsgivarpolitiken, har ett tillägg gjorts om beslut om anställning och lönesättning.

Förtydliganden

I samband med att tjänstemannaorganisationen har genomlysts inför ändringen har ett antal otydligheter uppmärksamats i reglementet. Det handlar om att följande områden som huvudsakligen utförs inom kommunstyrelsens verksamhet inte uttryckligen står med i

Kommunfullmäktige

reglementet. Förslag till ändringar har lämnats i samband med genomlysningen alternativt baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) exempel på reglemente för styrelse och nämnder.

Integration. Förslaget är att tydliggöra ansvaret för kommunstyrelsen. SKR har i sitt förslag inte med integration uttryckligen, men det finns i en kommentar till deras förslag till styrelsens övergripande uppgifter; därför föreslås ett tillägg i avsnittet med kommunstyrelsens övergripande uppgifter – ledningsfunktionen, § 3 i reglementet.

Jämställdhet och jämlikhet. Tydliggöra det strukturella ansvaret för jämställdhetsintegrering i kommunstyrelsens reglemente. En möjlighet är att inte ändra i reglementet utan fortsätta arbete utifrån kommunens antagna strategi. SKR har i sitt förslag inte med jämställdhet eller jämlikhet uttryckligen, men jämställdhet finns i en kommentar till deras förslag till styrelsens övergripande uppgifter; därför föreslås ett tillägg i avsnittet med kommunstyrelsens övergripande uppgifter – ledningsfunktionen, § 3 i reglementet.

För två områden föreslås ingen ändring:

Öppenhet/inflytande/demokrati. Området ligger dels på kommunstyrelsen, dels på kultur- och fritidsnämnden som ska ”stimulera ungas delaktighet och inflytande”. Kultur- och fritidsnämnden förespråkar att de har kvar ungas delaktighet.

Närvårdssamverkan och ANDTL-S (alkohol, narkotika, doping, tobak, läkemedel, spel) och Ungas välbefinnande som idag hanteras inom närvårdssamverkan. Förslag i samband med översynen av tjänstemannaorganisationen är att lägga till detta inom socialnämndens område. Förslaget nu är att inte ändra något men säkerställa att övriga styrdokument på området är tydliga.

Verksamhetsändringar

Verksamhetsändringarna finns i § 10, kommunstyrelsens övriga verksamhet.

Vuxenutbildningen ska enligt ett förslag som är under beredning delas på barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen, för närvarande ligger hela ansvaret på barn- och utbildningsnämnden.

Driften av daglig verksamhet enligt LSS i egen regi föreslås flyttas från kommunstyrelsen till socialnämnden. Syftet är att få ett samlat ansvar för verksamheten eftersom myndighetsdelen redan finns under socialnämnden. Kommunen har motsvarande organisation för exempelvis LSS-boende.

Under remissperioden diskuterades införande av ett tekniskt utskott under kommunstyrelsen och att trafikuppgifter ska skötas av detta utskott i stället för att bygg- och miljönämndens arbetsutskott. Detta innebär en återgång till tidigare organisation. Trafikuppgifter flyttas därför från §§ 19 och 24 till §§ 10 och 63.

Remissyttranden

Nämnderna har fått lämna synpunkter på förslaget. Yttrandena har inte föranlett några ändringar. Bygg- och miljönämnden har inget att erinra mot flytt av trafikuppgifter. Kultur- och fritidsnämnden förespråkar att nämnden har kvar ansvaret för ungas delaktighet. För detaljer i synpunkterna se yttranden, som utgör del av beslutsunderlaget.

Kommunfullmäktige

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-10-27, § 312, att godkänna föreslagna ändringar och skickade ärendet på remiss till berörda nämnder (barn- och utbildningsnämnden, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden). Remissvar skulle lämnas senast 2020-12-31.

Beslutsunderlag

Förslag till reviderat reglemente (med markerade ändringar, röd text är tillägg, genomstruken röd text är borttag)

Nämndernas yttranden

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Samtliga nämnder

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, författningssamling

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-8

12. Ändring i fullmäktiges arbetsordning avseende allmänpolitisk debatt och talarordning vid motionssvar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer arbetsordningen med de föreslagna ändringarna.

Ärendebeskrivning

Ändringarna rör allmänpolitisk debatt, talarordning vid motioner samt protokollföring av interpellationer och frågor.

Tidpunkterna för allmänpolitisk debatt föreslås ändras på grund av att budgetprocessen ändras från och med 2021. Syftet är att den allmänpolitiska debatten inte ska sammanfalla med budgetdebatten (juni), när nämndernas verksamhetsplaner anmäls till fullmäktige (november eller december) eller med årsredovisningen (andra sammanträdet under våren, normalt april).

Ett önskemål som framförts från ledamöter i fullmäktige är en fast talarordning när en motion besvaras. Förslaget är motsvarande den talarordning som finns för interpellationer. Syftet är att det ska vara lätt även för åhörare som inte läst handlingarna inför sammanträdet att följa debatten.

Ett upplägg som vissa kommuner använder för interpellationer och frågor är att hela interpellationen respektive frågan och hela svaret klistras in i protokollet. Detta upplägg underlättar sannolikt för läsaren, som slipper bläddra fram till bilaga. Det innebär en marginell minskning av administrationen.

Beslutsunderlag

Arbetsordning med markerade förslag till ändringar. Gul överstrykning är tillägg. Röd och genomstruken är borttag.

Ärendets behandling

Fullmäktiges presidium har godkänt förslagen till ändringar på sitt möte 2020-12-11.

Beslutet skickas till

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, författningssamling

Dnr KS-2020-20**13. Avskrivning av motion från Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) om avskaffandet av förtur och förstahandskontrakt för nyanlända****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avskriva motionen från Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) om avskaffandet av förtur och förstahandskontrakt för nyanlända från vidare handläggning. Avskrivningen sker med hänvisning till att det beslut kommunstyrelsen fattat om att godkänna den överenskommelsen som motionen yrkar på ska sägas upp.

Ärendebeskrivning

En motion ska enligt kommunallagen 5 kap. 35 § beredas så att den kan behandlas i fullmäktige inom ett år från att den väcks. Om så inte kan ske ska det som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige som då kan avskriva den från vidare handläggning.

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) yrkar i motion daterad 2020-01-09 att kommunens överenskommelse med Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända sägs upp och att ordningen avvecklas skyndsamt.

Motionen har inte beretts i formell mening men ämnesområdet har behandlats vid följande tillfällen under perioden före motionen väcktes och därefter:

Motion från Martin Wahlsten (SD) och Peter Brandt (SD) med diarienummer KS-2018-62. Motionens yrkande är att upphöra med att ge nyanlända förtur till Östhammarshems lägenheter. (Motion och svar finns med som beslutsunderlag.) Motionen behandlades på fullmäktiges sammanträde 2018-03-27, § 34, det vill säga före motionen som behandlas i detta ärende lämnades in samt före valet.

Motion från Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2018-910. Motionens yrkande är att upphöra med ordningen att ge nyanlända förtur i Östhammarshems bostadskö. (Motion och svar finns med som beslutsunderlag.) Motionen behandlades på fullmäktiges sammanträde 2019-09-24, § 117, det vill säga före motionen som behandlas i detta ärende lämnades in.

Interpellation från Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2019-775. Frågorna som behandlades var vilka beslut som finns kring tillämpningen av bosättningslagen och överenskommelsen med Östhammarshem. (Interpellation och svar finns med som beslutsunderlag.) Interpellationsdebatten var 2019-12-17, § 191, det vill säga före motionen lämnades in.

Interpellation från Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2020-41. Interpellationen är en fortsättning på föregående interpellation och frågan som behandlades var i vilka styrande dokument som togs upp i svaret på den förra interpellationen det fanns ett beslut om kommunens tillämpning av bosättningslagen. (Interpellation och svar finns med som

Kommunfullmäktige

beslutsunderlag.) Interpellationsdebatten var 2020-02-18, § 11, det vill säga samma sammanträde som motionen väcktes.

Interpellation från Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2020-557. Interpellationen är en fortsättning på tidigare interpellationer och frågan som behandlades är när underlag för beslut om kommunens bostadsförsörjning av nyanlända ska läggas fram till kommunstyrelsen. (Interpellation och svar finns med som beslutsunderlag.) Interpellationsdebatten var 2020-09-22, § 99.

Kommunstyrelsen behandlade överenskommelse mellan Östhammarshem och kommunen 2020-09-29, § 213, och beslutade då att godkänna överenskommelsen som rör bostadsförsörjning för nyanlända. (Ärendet har diarienummer KS-2020-156.)

Kommunstyrelsens beslut överklagades av Ylva Lundin och Martin Wahlsten med grunderna att man anser att det bryter mot lokaliseringsprincipen och likställighetsprincipen som finns i kommunallagens 2 kapitel. Kommunstyrelsen bemött överklagan i yttrande till Förvaltningsrätten. Dom har inte meddelats ännu. (Ärendet har diarienummer KS-2020-689.)

Beslutsunderlag

Motionen

Motion och svar (diarienummer KS-2018-62)

Motion och svar (diarienummer KS-2018-910)

Interpellation och svar (diarienummer KS-2019-775)

Interpellation och svar (diarienummer KS-2020-41)

Interpellation och svar (diarienummer KS-2020-557)

Protokollsutdrag KS 2020-09-29, § 213 (diarienummer KS-2020-156)

Överklagan (bilagorna till överklagan har utelämnats då de handlingarna redan finns med) och kommunstyrelsens yttrande (diarienummer KS-2020-689)

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2020-02-18, § 8 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid beredning i kommunstyrelsen 2021-02-09, § 6, lämnade Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) en skriftlig reservation.

Beslutet skickas till

Motionärerna

Webbredaktör för publicering på webbsidan, motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-140

14. Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om trafiksituationen vid Österbyskolan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besvara motionen i enlighet med tekniska förvaltningens kommentar.

Motionen anses härmed besvarad.

Ärendebeskrivning

Kerstin Dreborg (MP) yrkar i motion daterad 2020-02-16 att kommunen initierar att fartdämpande åtgärder vidtas för skolbarnens säkerhet.

Förvaltningens kommentar angående förslaget

Skolbyggnaden håller på att byggas ut. I samband med det ses trafiksituationen över. Målet är att ha god trafiksäkerhet för barnen.

Järnvägsgatan är en kommunal väg.

För tillfället pågår byggnadsarbeten vid Österbyskolan där den f.d. biblioteksdelen rivits och en ny byggnad kommer att uppföras för att inrymma Österbyskolans högstadium. Längs järnvägsgatan vid byggarbetsområdet finns Österbyskolans busshållplats. Vidare längs gatan är Österby lilla sporthall, multiarena, skolpaviljong samt Österby sim- och sporthall placerad.

Följande åtgärder har vidtagits i samband med byggprojektet:

- Busshållplatsen har flyttats temporärt till multiarenan längs järnvägsgatan. Ytor har grusats av och staket med grindar sats upp. Ytan utreds att behållas som korttidsparkering i samband med att byggprojektet avslutats och busshållplatsen flyttats tillbaka
- Tung trafik till byggarbetsplatsen vänder in via temporär infartsväg vid nuvarande busshållplats och leds ut vid personalparkering för att undvika backning med tunga fordon
- Föräldrar hänvisas till sporthallens parkering vid hämtning/lämning till skola och fritids under byggnationstiden

Beslutsunderlag

Motion

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2020-02-18, § 29 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas till

- Motionär
- Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-88**15. Motion från Allan Kruukka (M) och Pär-Olof Olsson (M) om
översyn av företagandet i Östhammars kommun****Förslag till beslut**

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Allan Kruukka (M) och Pär-Olof Olsson (M) har inkommit med en motion om översyn av företagandet i Östhammars kommun.

Motionärerna yrkar:

- Utfästelser vid företagskontakter förankras med politiska beslut, för tydliggörande av förvaltningens uppdrag.
- Tillväxtkontoret får i uppdrag upprätta ett enhetligt uppföljningssystem där prioritering, genomförande status och uppnådda effekter kan följas och rapporteras kontinuerligt. Detta är av största vikt vid ärenden som bedöms utifrån olika lagrum.

Beslutsunderlag

Motion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-108

16. Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från Ylva Lundin (SD) om befolkningens sammansättning

Förslag till beslut

Interpellationen får ställas.

Interpellationen anses härmed besvarad.

Ärendebeskrivning

Interpellation från Ylva Lundin (SD) till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C). Interpellationen innehåller frågorna:

- Om det stämmer att kommunens befolkningsökning de senaste 5 åren till ca 80 % består av utomeuropeiskt födda.
- Om den uppskattningen inte stämmer, vad som är den korrekta andelen.
- Varför inte kommunen själv tar reda på dessa för budgeten högst relevanta fakta.

Beslutsunderlag

- Interpellation inlämnad 2021-02-15
- Svar publiceras i arbetsrummet senare

Beslutet skickas till

Interpellant

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-113**17. Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från Stefan Larsson (SD) och Ylva Lundin (SD) om den olagliga soptippen i Dannemora****Förslag till beslut**

Interpellationen får ställas.

Interpellationen anses härmed besvarad.

Ärendebeskrivning

Interpellation från Stefan Larsson (SD) och Ylva Lundin (SD) till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C). Interpellationen innehåller frågorna:

- Vad är den aktuella statusen på sopberget i Dannemora och vad kommer att hända med det framöver?
- Vad har kommunens administration lärt sig av detta bedrägeri, har man ex ändrat rutinerna för tillståndsgivning?
- Vilken information har kommunen hittills gått ut med till kommunmedborgarna om sopberget i Dannemora?

Beslutsunderlag

- Interpellation inlämnad 2021-02-17
- Svar publiceras i arbetsrummet senare

Beslutet skickas till

Interpellanter

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-96

18. Fråga till socialnämndens ordförande Lisa Norén (S) från Allan Kruukka (M) angående omsorgsverksamheten

Förslag till beslut

Frågan får ställas.

Frågan anses härmed besvarad.

Ärendebeskrivning

Allan Kruukka (M) ställer följande fråga till socialnämndens ordförande Lisa Norén (S):

Omsorgsverksamheten i Sverige har konstant varit under kritik bland annat på grund av den stora omsättningen av personer. Enligt den nyligen framlagda utredningen så träffar omsorgstagaren i genomsnitt 16 olika hemtjänstpersoner under en två veckors period.

Problemen har också accentuerats av den pågående pandemin som har uppmärksammats av IVO:s uppföljningar på vården av dessa personer.

I vår kommun har det från omsorgstagarsidan påtalats den bristande möjligheten till flexibilitet i själva utövandet av servicen.

- på vilket sätt har Östhammars kommun uppmärksammat och reagerat på rapporterna?
- vilka initiativ har Östhammars kommun tagit för att utveckla och förbättra servicen till hemtjänsttagarna?

Beslutsunderlag

Fråga

Beslutet skickas till

Frågeställaren

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-434

19. Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutsunderlag

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2020.

Ärendets behandling

Socialnämndens beslut 2020-12-02, § 156: Statistikrapporten överlämnas till kommunfullmäktige.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-12**20. Anmälningssärende, Redovisning av medborgarmotioner****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade § 136/2017 att införa tjänsten medborgarmotion som ersätter de befintliga delaktighetstjänsterna medborgarförslag och namninsamling.

Medborgarmotioner publiceras på kommunens webbplats för namninsamling. Om 1 % av de folkbokförda i kommunen skriver på lämnas medborgarmotionen för beredning. Om en medborgarmotion inte har fått underskrifter av 1 % av de folkbokförda efter sex månader plockas den ner.

Pågående namninsamlingar

KS-2020-621	Farthinder vid Gimogatan-Kölingatan i Österbybruk
KS-2020-766	Säkrare trafiklösning vid Frösåkers- och Edsskolan i Östhammar
KS-2021-9	Namnivering av gränd i Östhammar

Namninsamlingar som uppnått underskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda och lämnats till berörd nämnd och är under handläggning

KS-2020-349	En vacker, rolig och unik lekplats på Sjötorget
KS-2020-359	Fullständig cykelväg mellan Alunda-Gimo
KS-2020-474	Säker skolväg för barn i Gimo
KS-2020-522	Kanal till Öregrundsgrepen

Beslut fattade i nämnd sedan medborgarmotion infördes

KS-2018-782	Återinför dygnet-runt-bemannning på Östhammars brandstation
KS-2018-898	Återinför årskurs 4 och 5 på Ekeby skola
KS-2019-532	Gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar
KS-2019-664	Inte avveckla nattis (barnomsorg på obekvämtid)

Kommunfullmäktige

KS-2019-739	Gör Marinvägen i Östhammar till kommunal badplats
KS-2020-462	Barnomsorg i Hargshamn
KS-2020-78	In med Rättviksmodellen i Östhammars kommun!
KS-2020-440	Rusta badplatserna i Sund och på Krutudden
KS-2020-575	Utegym i Öregrund

Namninsamlingar som inte uppnått underskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda efter sex månader sedan medborgarmotion infördes

KS-2018-198	Kommunen bör anställa en stadsarkitekt
KS-2018-816	Ändra styrelsesammansättningen i Östhammarshem
KS-2019-38	Förslag om lokalisering av nya förskolan i Östhammar
KS-2019-89	Utökad pendlarparkering i Alunda
KS-2020-348	Iordningställande av bouleplan på gammal lekplats

Dagens sammanträde

Ordförande informerar om ändringar sedan kommunstyrelsen beredde ärendet: utegym i Öregrund har lämnats för behandling i nämnd, bouleplan har avslutats på grund av uppnådd tidsgräns och rättviksmodellen har besvarats av nämnd.

Beslutsunderlag

Medborgarmotionerna finns tillgängliga via kommunens [webbplats](#).

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2020-804

21. Anmälningssärende, Länsstyrelsens inspektion av Överförmyndarnämnden för Uppsala län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen i Stockholms län har genomfört en inspektion av den gemensamma överförmyndarnämnden. Nämnden får kritik på punkterna:

- Bristfällig bevakning av att årsräkningar lämnas in.
- Bristfällig hantering av ett arvskifte i ett förmynderskap.
- Bristfällig hantering av ett överklagande.

Kommunens revisorer har fått rapporten.

Ärendet kommer gå upp för kännedom i den gemensamma överförmyndarnämnden den 18 januari 2021. Åtgärdsrapporten presteras på nämnd den 22 februari 2021 och delges kommunerna som ingår i gemensamma nämnden efter justering.

Beslutsunderlag

Rapport från digital inspektion under år 2020 av Överförmyndarnämnden för Uppsala län
Information om rapport från inspektion av överförmyndare/överförmyndarnämnd

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2019-575

22. Anmälningssärende, Dom gällande laglighetsprövning av avvecklingen av Gräsö skola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Förvaltningsrätten i Uppsala har avslagit överklagandena gällande avvecklingen av Gräsö skola. Kortfattat rör överklagandena att Gräsö skola skulle drivas ett halvår längre än Snesslinge skola och att underlagen har brister t.ex. i form av att elever och föräldrar inte fått delta tillräckligt i framtagandet. Förvaltningsrättens bedömning är kortfattat att det står kommunen fritt att organisera skolverksamheten på det sätt som kommunen finner mest lämpligt och att besluten inte är olagliga på någon av de grunder som klagandena har anfört.

Beslutsunderlag

Dom från Förvaltningsrätten

Ärendets behandling

Kommunstyrelsen har yttrat sig i ärendet 2020-01-28, § 13. Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att inte lämna yttranden över nya handlingar i ärendet 2020-03-10, § 98 samt 2020-04-07, § 135.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-10

23. Anmälningssärende, Aktuellt från slutförvarsfrågan

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Aktuellt i slutförvarsfrågan 2021-03-02 - Rapport från Slutförvarsenheten till KF perioden 2020-12-15 – 2021-04-27

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-36

24. Valärende, Entledigande som ersättare i bygg- och miljönämnden

Förslag till beslut

Martin Karlsson (KD) entledigas från sitt uppdrag som ersättare i bygg- och miljönämnden.

Ärendebeskrivning

Martin Karlsson (KD) begär i skrivelse 2021-01-18 entledigande från sina uppdrag i Östhammars kommun: ersättare i bygg- och miljönämnden.

Beslutet skickas till

Martin Karlsson (KD)

Bygg- och miljönämnden

Administratör Troman: Hanna Horneij

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2021-36**25. Valärende, Ersättare i bygg- och miljönämnden****Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige väljer NN (-) till ersättare i bygg- och miljönämnden.

Ärendebeskrivning

Martin Karlsson (KD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i bygg- och miljönämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Martin Karlsson (KD) behöver en ny ersättare i bygg- och miljönämnden väljas.

Martin Karlsson (KD) var personlig ersättare för Anders Kjellgren (M) och den nya ersättaren blir även ny personlig ersättare för Anders Kjellgren (M).

Beslutet skickas till

Vald person

Bygg- och miljönämnden

Administratör Troman: Hanna Horneij

Dnr SN-SN-2020-79 Dpl 730

§ 3. Omställningsplan för en "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun"

Beslut

Socialnämnden godkänner omställningsplan för en "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun" i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-04 (Bilaga 1).

Reservationer

Ingeborg Sevastik (V) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag 2020-06-17 att ta fram en handlingsplan och en långsiktig strategi för en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. Socialnämnden antog handlingsplanen 2020-09-30. Handlingsplanen konkretiserar vad nämnden vill se av omställningen i form av förändrade arbetssätt och verksamheter, samt kompletterar och stödjer Äldreplanen "Det goda livet som äldre i Östhammars kommun 2018-2022".

I ett andra steg har förvaltningen tagit fram en omställningsplan. Syftet med omställningen är att få till en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. Omställningen ska finansiera sig självt genom att omfördela resurser från reaktiva och mindre effektiva insatser för målgruppen äldre till tidiga och mer effektiva insatser till samma målgrupp. Omställningen ska också finansiera den demografiutveckling som ligger utöver kommunens skattetillväxt.

Omställningsplanens innehåll innebär följande:

- Uppföljning av samtliga beslut med individuella insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ska vara färdiga 31 mars 2021.
- Insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ges som individuella insatser från och med 1 juni 2021.
- Särskilda boendena Edsvägen 16 och Parkvägen ställs om till enbart demensboenden, från och med 1 april 2021.
- Övernattning inom dagverksamhet för demenssjuka personer införs från och med 1 april 2021.
- Korttidsenheten vid vårdcentrum avvecklas 31 mars 2021.
- Ny korttidsenhet med 7 platser vid Lärkbacken startar 1 april 2021.

Socialnämnden

- Målgruppsbeskrivning för blivande psykiatriboende tas fram till senast 31 januari 2021.
- Nytt psykiatriboende med 6 platser för äldre öppnas vid Lärkbacken med start 1 april 2021.
- Ny nattorganisation SoL som är gemensam för ordinärt boende, Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården startar 1 juni 2021.
- Ny resurspool startar 1 juni 2021.
- Ny hemsjukvårdsorganisation startar 1 april 2021.

Föreligger tjänsteskrivelse som beskriver förslagen till omställning.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-04

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Ekonom Torbjörn Nyqvist, verksamhetschef produktion Johan Steinbrecher, sektorchef Lina Edlund, verksamhetschef myndighet Yvonne Wahlbeck och enhetschef äldre och LSS Carina Kumlin föredrar ärendet.

Yrkanden

Anna-Lena Söderblom (M) och Lisa Norén (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Ingeborg Sevastik (V) yrkar att ärendet bordläggs med motiveringen att beslut ska fattas efter att information förmedlas till personal och övriga berörda.

Propositionsordning

Ordförande Lisa Norén (S) ställer proposition på de båda förslagen och finner att socialnämnden beslutar att anta arbetsutskottets förslag till beslut.

Protokollsanteckning

Socialdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna och Liberalerna vill förtydliga att information ska förmedlas till personal och övriga berörda innan beslutet har vunnit laga kraft. Uppföljning av information och delaktighet till personal och övriga berörda ska rapporteras löpande under socialnämndens sammanträden.

Beslutet skickas till

Ledningsgrupp Sektor omsorg

Kommunikation och kundtjänst

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Omställningsplan för en "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun"

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner omställningsplan för en "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun" i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-04.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag 2020-06-17 att ta fram en handlingsplan och en långsiktig strategi för en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun.

Socialnämnden antog handlingsplanen 2020-09-30. Handlingsplanen konkretiserar vad nämnden vill se av omställningen i form av förändrade arbetssätt och verksamheter, samt kompletterar och stödjer Äldreplanen "Det goda livet som äldre i Östhammars kommun 2018-2022".

I ett andra steg har förvaltningen tagit fram en omställningsplan. Syftet med omställningen är att få till en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. Omställningen ska finansiera sig självt genom att omfördela resurser från reaktiva och mindre effektiva insatser för målgruppen äldre till tidiga och mer effektiva insatser till samma målgrupp. Omställningen ska också finansiera den demografiutveckling som ligger utöver kommunens skattetillväxt.

Omställningsplanens innehåll innebär följande:

- Uppföljning av samtliga beslut med individuella insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ska vara färdiga 31 mars 2021.
- Insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ges som individuella insatser från och med 1 juni 2021.
- Särskilda boendena Edsvägen 16 och Parkvägen ställs om till enbart demensboenden, från och med 1 april 2021.
- Övernattning inom dagverksamhet för demenssjuka personer införs från och med 1 april 2021.
- Korttidsenheten vid vårdcentrum avvecklas 31 mars 2021.
- Ny korttidsenhet med 7 platser vid Lärkbacken startar 1 april 2021.
- Målgruppsbeskrivning för blivande psykiatriboende tas fram till senast 31 januari 2021.
- Nytt psykiatriboende med 6 platser för äldre öppnas vid Lärkbacken med start 1 april 2021.
- Ny nattorganisation SoL som är gemensam för ordinärt boende, Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården startar 1 juni 2021.
- Ny resurspool startar 1 juni 2021.
- Ny hemsjukvårdsorganisation startar 1 april 2021.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-01-04Dnr
SN-2020-79Sid
2 (9)Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist**Bakgrund**

Socialnämnden och vård och omsorg har under många år haft stora budgetunderskott. Underskott som kommit både från en oförmåga att effektivisera produktionen och att möta den demografiska utvecklingen inom gruppen äldre.

Samtidigt som det är uppenbart att socialnämnden och vård och omsorg behöver ställa om för att minska kostnaderna så behöver verksamheten också bibehålla, utveckla och stärka kvaliteten.

Mycket av socialnämndens viljeinriktning beskrivs i styrdokumentet Äldreplanen som beslutades av kommunfullmäktige i början av 2018. Socialnämnden har också tagit fram en handlingsplan "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun" som konkretiserar vad nämnden vill se av omställningen i form av förändrade arbetssätt och verksamheter.

I Äldreplanen "Det goda livet som äldre i Östhammars kommun 2018-2022" beskrivs hur kommuninvånare som är 65 år och äldre ska kunna leva ett gott liv – det goda livet som äldre. Det goda livet innebär att ta vara på de erfarenheter och kunskaper som förvärvats genom livet och att känna sig trygg, uppleva gemenskap och delaktighet i samhället. Alla ska kunna vara självständiga individer som har möjligheter till att göra egna val utifrån intressen, önskemål och behov.

Handlingsplanen beskriver de aktiviteter som krävs för att Östhammars kommun ska gå från ord till handling och skapa en trygg hemmiljö för äldre samt få en mer effektiv äldreomsorg. Handlingsplanen ska komplettera och stödja inriktnings dokumentet Äldreplanen.

Parallellt med den konkreta omställningen utarbetar socialnämnden ett strategidokument som ska förstärka kultur och synsätt. Strategin beslutas politiskt i början av 2021. I framtagandet involveras verksamheterna och arbetet bygger på deras engagemang och delaktighet.

Förändring och förstärkning av kultur och synsätt

Som beskrivs i inledningen så pågår ett parallellt arbete med att ta fram ett strategidokument som ska förstärka kultur och synsätt. Centralt i det dokumentet är hur man i verksamheten får in en salutogen grundsyn och ett rehabiliterande arbetssätt i verksamheten, både på myndighet och produktion. Det är detta förändrade arbetssätt som ska ta tillvarata, bibehålla och stärka de äldres förmågor.

När resurser flyttas till tidiga mindre reaktiva insatser som t.ex. insatser i det egna hemmet samtidigt som individen ökar sin självständighet genom andra förebyggande insatser minskar behovet av mer resurskrävande insatser som t.ex. insatsen särskilt boende.

Om kommunen också får till en bättre planering och bättre förberedelse vid hemgång från slutenvården kommer detta också medföra att behovet av korttidsplatser kommer minska.

Hur verksamheten ska säkerställa detta förändrade arbetssätt kommer mer utförligt beskrivas i strategin.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Beslut på särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ges med tillägg om beslut av individuella insatser

Besluten på boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården går från ett beslut om särskilt boende där omvårdnaden beräknas lika för alla, utan individuella beslut utifrån behov till två beslut (särskilt boende + omvårdnadsbehov) där det ena beslutet avser boendet, och det andra beslutet avser insatser utifrån behov.

Omställningen innebär en mer riktad vård och omsorg med utgångspunkt i brukarens behov. Med brukarens behov i centrum och ett rehabiliterande förhållningssätt, stärker vi det friska och förebygger ohälsa hos brukaren så att personen kan känna trygghet, leva så självständigt som möjligt och uppleva en så god livskvalitet som möjligt.

Myndighet kommer gå igenom alla beslut med handläggarna och vid behov informera anhöriga och enskilda. Utifrån beslut om individuella insatser kommer verksamheten möta upp med en ökad flexibilitet och justera bemanningen efter brukarens behov.

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska kalkylen baserar sig på en omställning av 110 beslut som går från ett enskilt boendebeslut till ett individuellt beslut om insatser och omfattning. 110 beslut där varje individuellt beslut i genomsnitt uppskattas till 75 timmar omvårdnadsinsatser per månad.

I dagsläget uppgår kostnaderna för de 110 besluten till 48,6 mnkr, exklusive lönekostnader för nattpersonal på 10,2 mnkr. Kostnaderna för utförandet för de individuella insatserna dagtid (7.00-22.00) beräknas till 39,6 mnkr ($75 \cdot 400 \text{ kr/timme} \cdot 110 \cdot 12$). Nettoeffekten uppgår således till $48,6 \text{ mnkr} - 39,6 \text{ mnkr} = 9,0 \text{ mnkr}$

Tidplan

Omställningen ska påbörjas from 21 januari 2021. Uppföljningen av beslut ska vara klart den 31 mars och verksamheten ska möta upp med ett mer flexibelt arbetssätt senast 1 juni.

Omställning av de särskilda boendena Edsvägen 16 och Parkvägen till demensboenden

Befolkningen i Östhammars kommun består idag av ett högt antal äldre i jämförelse med genomsnittet i Sverige och andelen äldre förväntas öka generellt i hela landet de kommande åren. Med stigande ålder ökar risken för att insjukna i bland annat demenssjukdom vilket ställer högre krav på kompetens för behoven.

Socialnämnden fattade under våren 2017 beslut om att öka antalet Silviasystrar i verksamheten genom att fram till 2022 utbilda sju undersköterskor och att man totalt ska ha 12 personer med särskild demenskompetens anställda. I nuläget har man fem personer med demensutbildning och ytterligare fyra har utbildning inplanerad, kompetensen är utspridd i hela verksamheten men med viss tonvikt på Östhammar och Österbybruk.

Edsvägen 16 byggdes som demenscentrum och även Parkvägens lokaler är till viss del anpassade för demensboende. Boendena är anpassade för demens där man bl.a. har olika färger på korridorer och extra ljuddämpning i taket. Bemanningen har i större utsträckning utbildning och kompetens för demens.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-01-04Dnr
SN-2020-79Sid
4 (9)Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Omställningen syftar till att bevara och stärka kommunens kompetens inom demens och säkerställa att personer med demensproblematik får rätt insats och stöd.

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska kalkylen baserar sig på en omställning av 44 platser (här räknar vi alltså bara med de platser som konverteras från omvårdnad till demens) från omvårdnad till demens. 44 platser där varje plats i genomsnitt går från en dygnskostnad på 1 200 kr till 1 330 kr.

Nettoeffekten beräknas till $130 \text{ kr} * 44 \text{ platser} * 365 \text{ dygn} = 2,1 \text{ mnkr}$

Tidplan

Omställningen ska påbörjas from 21 januari 2021 och den nya verksamheten är redo att ta emot brukare 1 juni.

Övernattning inom dagverksamhet för demenssjuka personer

Som ett komplement till demensplatserna planeras det att öppna för en möjlighet till övernattning med två korttidsplatser på Edsvägen 16.

Flytt av korttidsenheten från vårdcentrum till Lärkbacken och neddragning av antalet platser från 14 till 7

I dagsläget så bedrivs korttidsverksamheten på vårdcentrum i lokaler som från början var anpassad för 28 lägenheter.

Dagens korttidsenhet har 14 platser och används både som växelvård och boende i väntan på hemgång. Korttidsenheten öppnade 2014 och kom ifrån ett behov av att samla korttidsplatser för att bättre kunna nyttja kompetens.

Dagverksamheten för demenssjuka som bedrivs på Edsvägen 16 kommer kunna erbjuda övernattning i sin verksamhet from 1 april.

I och med omställningen kommer korttidsenheten flytta från vårdcentrum till Lärkbacken och går från 14 till 7 platser. Den nya enheten kommer dela administrativt stöd med psykiatriboendet.

Hyresavtalet på vårdcentrum löper fram till 2022-12-31 och i samband med planering för flytt behöver förvaltningen se över om lokalerna kan användas till annan verksamhet eller om avtalet ska sägas upp.

Ekonomiska konsekvenser

Hyreskostnaden för lokalen uppgår 2020 till cirka 3,5 mnkr och kvarstår fram till 2022 om avtalet sägs upp. Exklusive lokalkostnader har verksamheten en driftsbudget på 11,6 mnkr för 2020, eller 2 260 kr per plats. Efter omställningen ges verksamheten en budget per plats som är något högre än tidigare då viss stordriftsfördel minskar, $2\,400 \text{ kr} * 7 \text{ platser} * 360 \text{ dgr} = 6,0 \text{ mnkr}$. Årlig nettoeffekten uppgår 2021 och 2022 till $11,6 \text{ mnkr} - 6,0 \text{ mnkr} = 5,6 \text{ mnkr}$ och från och med 2023 $9,1 \text{ mnkr}$.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-01-04Dnr
SN-2020-79Sid
5 (9)Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Tidplan

Verksamheten ska vara redo att ta emot brukare 1 april.

Målgruppsbeskrivning för blivande psykiatriboende tas fram senast 31 januari

För att få en verksamhet som är anpassad efter brukarens behov behöver en målgruppsbeskrivning tas fram. Arbetshypotesen är att målgruppen främst kommer vara personer med demens- och psykiatriskdiagnos. De mest komplexa ärendena kommer vi troligtvis behöva förstärka ytterligare kring alternativt att vi måste ha extern placering. Förutom att vara ett rent psykiatriboende kommer enheten också att stötta hemtjänsten med kompetens inom psykiatriområdet.

Tidplan

Målgruppsbeskrivning tas fram senast 31 januari 2021.

Nytt psykiatriboende för äldre med 6 platser på Lärkbacken

Personer som lider av psykisk ohälsa ökar i alla åldrar och vi saknar idag platser och kompetens för patientgruppen. Ett psykiatriboende inom vård och omsorg i Östhammars kommun innebär färre inköpta externa platser, brukare kan bo kvar i kommunen och personalens kompetens utvecklas och tas tillvara.

Lärkbacken ligger ”mitt i kommunen”, nära till WeMind (öppenpsykiatri) och det finns redan idag flera personer med psykiatriska hinder som bor på Lärkbacken.

Boendet kommer behöva jobba med att bygga upp kompetens genom utbildning och andra kompetenshöjande aktiviteter. Den nya enheten kommer dela administrativt stöd med korttidsenheten.

Ekonomiska konsekvenser

I dagsläget tillgodoses behovet antingen på ett vanligt särskilt boende för äldre, genom köp av extern plats eller hemtjänst utan anpassat stöd. Nuvarande kostnad får således skattas utifrån den kostnad som finns på våra särskilda boenden och eventuell individuell anpassning samt de kostnader som vi har för extern placering.

Nuvarande kostnader uppskattas utifrån resonemanget ovan till mellan 1 300 – 4 500 kr per dygn och att snittet uppgår till 2 700 kr per dygn. Efter omställningen ges verksamheten en budget som bygger på nuvarande uppskattad kostnad, det vill säga 5,8 mnkr (6 platser * 2 700 kr/dygn * 360 dygn).

Tidplan

Nytt psykiatriboende startar 1 april.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Ny nattorganisation SoL gemensam för ordinärt och särskilt boende

I dag har varje särskilt boende en egen organisation för nattbemanningen sedan har kommunen en gemensam nattpatrull som utgår från Östhammar och tar hand om alla nattinsatser inom ordinärt boende.

En gemensam nattorganisation kan användas mer flexibelt utifrån bemanning och kompetens. Förutom att ta hand om nattinsatser inom ordinärt boende kommer den nya organisationen också ta hand om boendena vid Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården som beviljats nattinsatser. Den gemensamma organisationen nattorganisationen har en chef.

Omställningen till en ny nattorganisation kommer också öka möjligheten för mer tillsyn digitalt. Här finns redan nu tekniska lösningar som möjliggör en hemtagning av den digitala tillsynen som idag görs av extern leverantör.

Ekonomiska konsekvenser

I dagsläget uppgår lönekostnader för nattpersonal till 10,2 mnkr på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården. Förutom nattbemanning på särskilda boenden så har kommunen en nattpatrull som i dagsläget utför insatser nattetid inom ordinärt boende. Nuvarande nattpatrull har en budget på 8,7 mnkr. Efter omställningen ges verksamheten en budget som är minskad med 3 nattrader, och varje nattrad har idag en kostnad på cirka 1,3 mnkr vilket tillsammans med budget för nattpatrull ger en kostnad om 14,8 mnkr. Årlig nettoeffekt uppgår till $10,2 \text{ mnkr} + 8,7 \text{ mnkr} - 15,0 \text{ mnkr} = 3,9 \text{ mnkr}$.

Tidplan

Ny nattorganisation startar 1 juni.

Resurspool

Dagens organisation ser olika ut från ort till ort och förutsättningarna och behovet skiljer sig åt mellan orterna. Ingen har överblick på helheten och alla jobbar efter eget huvud och efter egna rutiner. Vissa har bemanningsstöd som även har andra administrativa uppgifter, det finns biträdande chefer som bemannar och Omvårdnadsledare och några chefer sköter sin enhets bemanning utan administrativt stöd.

Den nya resurspoolen har som mål att öka kvaliteten och arbeta mer proaktivt och använda professionerna till rätt arbetsuppgifter för att skapa ordning och struktur med ett helhetsperspektiv. Resurspoolen kommer ansvara för introduktion av nyanställda i form av bl.a. gemensamma utbildningstillfällen för t.ex. förflyttning, bemötande, hygien, sekretess och delegering. Resurspoolen har gemensamma rutiner för sjukanmälan, bokning och återkoppling till ansvarig chef. Enheten ska hitta ett sätt att både verka lokalt och vara centralt organiserad.

Ekonomiska konsekvenser

Här räknar förvaltningen med att minska sjuktal, vikarieanvändning och övertid/mertid, men använder sig av försiktighetsprincip och sätter den ekonomiska effekten till noll.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-01-04Dnr
SN-2020-79Sid
7 (9)Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Tidplan

Ny resurspool startar 1 juni.

Ny hemsjukvårdsorganisation

Dagens HSV organisation är uppdelad i två delar, öst och väst, där förutsättningarna och behovet skiljer sig. Utöver de två delarna finns en central natthemsjukvård och HSL personal på korttidsenhet och närvårdsenhet samt en separat enhet för rehab. Dagens organisatoriska struktur upplevs som spretig och det saknas en helhetssyn.

Målet med den nya HSV organisationen är att den ska jobba på likartat sätt med ett tydligt uppdrag som gäller på alla orter inom samtliga verksamheter. Den nya organisationen ska också minska sårbarheten vid vakanser, bl.a. genom resurspersoner som jobbar flexibelt utan direkt brukaransvar.

Den nya HSV organisationen leds av en gemensam chef men kompletteras av koordinators för öst och väst samt närvårdsenheten. Närvårdsenheten kommer få en mycket mer central roll inom den nya hälso- och sjukvårdsorganisation under jourtid, kvällar och helger. Det kommer leda till en ökad kvalitet för den enskilde och förbättringar av logistiken inom informations överföring mellan de olika enheterna inom vård och omsorg. Den nuvarande enheten för rehab bevaras men ges samma struktur med koordinators för öst och väst samt närvårdsenheten. Kortfattad beskrivning av några nya funktioner:

- Koordinator närvårdsenheten: deltar vid samtliga prator¹ möten. Spindeln i nätet på Närvårdsenheten
- SSK pool som arbetar flexibelt över hela området (öst/väst)
- Mottagning kvällstid: 16.00-21.30 går alla samtal till en sjuksköterska på närvårdsenheten

Ekonomiska konsekvenser

Ny HSV organisation beräknas klara sig med tidigare budget, och den ekonomiska effekten beräknas således till noll.

Tidplan

Ny hemsjukvårdsorganisation startar 1 april

Servicelägenheter, nytt arbetssätt och nyttjande

I nuläget finns det 96 servicelägenheter i Östhammars kommun. De ägs och hyrs ut av Östhammarshem men det krävs ett myndighetsbeslut för att få tillgång till dem. I arbetet med trygg och hållbar Äldreomsorg kommer vi att se över den strategi som idag gäller för nyttjandet av kommunens servicelägenheter. Dialog med Östhammarshem kommer ske kontinuerligt under arbetet.

¹ Prator är regionens system för kommunikation med kommunen för gemensamma patienter/brukare

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Administrativa förändringar

Revidering av riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg behöver revideras så de följer begrepp och arbetssätt enligt trygg och hållbar äldreomsorg. Riktlinjerna behöver också revideras så de stödjer omställningen.

Ny struktur för information om äldreomsorg på kommunens hemsida

I samband med omställningen enligt trygg och hållbar äldreomsorg kommer hemsidan förändras. Förutom att spegla ny verksamhet kommer hemsidan på samma sätt som det nya arbetssättet anpassas mer utifrån brukaren behov. Bland annat så kommer en ny tjänst på hemsidan som ska ge en indikativ omsorgsavgift tidigt i biståndsprocessen.

Framtagning av nytt styrdokument för ekonomistyrning av hemtjänst och som särskilt boende, IBIC och ett rehabiliterande arbetssätt

För att kunna styra och följa upp hemtjänstinsatser skapas en ny styr- och uppföljningsmodell och omställning av tre särskilda boende till SÄBo omvårdnad.

Styr- och uppföljningsmodellen utformas via fyra definierade behovsnivåer. Behoven i modellen är lika med beviljade hemtjänststimmar per brukare och grupp. Inom varje behovsnivå finns det definierade utmaningar och strategier för respektive behovsnivå.

Utmaningarna och strategierna som är framtagna utgår från riktlinjer och i mål och budget dokumentet.

Sammanfattande ekonomisk kalkyl

Den totala ekonomiska nettoeffekten för de föreslagna verksamhetsförändringarna beräknas uppgå till 10,6 mnkr på helårsbasis med en möjlig ytterligare effekt på 3,5 mnkr fr.o.m. 2023. Samtliga beräkningar i tjänsteutlåtandet utgår ifrån 2020 års priser. I tabellen nedan specificeras nettoeffekt för respektive omställningsområde:

Omställningsområde	Årlig nettoeffekt, mnkr	fr.o.m. 2023
Individuella beslut på särskilt boende	9,0	
Omställning till demensboenden	-2,1	
Flytt av korttidsenheten och neddragning från 14 till 7 platser	5,6	3,5
Nytt psykiatriboende	-5,8	
Ny nattorganisation SoL gemensamt för ordinärt och särskilt boende	3,9	
Totalt	10,6	3,5

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-01-04Dnr
SN-2020-79Sid
9 (9)Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist**Risikanalys och samverkan**

Samverkan av förändringen kommer ske i förvaltningens månadsvisa samverkansgrupp där samtliga medarbetare inom förvaltningen är representerade genom sina fackliga ombud. En regelbunden samverkan skapar delaktighet och ger arbetsgivaren ytterligare ett perspektiv på förändringen och dess innebörd.

Riskbedömning med anledning av förändring av verksamhet kommer göras i samarbete mellan förvaltningschef och skyddsombud som finns på förvaltningens arbetsplatser. Riskbedömningen ska göras utifrån ett förslag på omställning.

Beslutet skickas till

Ledningsgrupp Sektor Omsorg

Regler för investeringar och investeringsprocess

Regler för investeringar och investeringsprocess

Investeringsprocessen är ett arbete som pågår fortlöpande med beslut i huvudsak i samband med budget varje år (juni).

Investeringsprocessen förbereds med att tjänsteorganisationen, under ledning av ekonomichef, utvärderar föregående års process, planerar och fastställer tidplan och anvisningar för det kommande arbetet.

Investeringsprocessen beskrivs som ett flöde, och vid varje tillfälle där beslut ska fattas kan ärendet återremitteras. Det är viktigt att man i planeringen tar hänsyn till detta.

Definition av investering

Investeringar kan göras både i materiella tillgångar och i s.k. immateriella tillgångar. Materiella tillgångar kan exempelvis vara byggnader, fastigheter (mark) eller inventarier. Exempel på en immateriell tillgång kan vara ett IT-system.

För att en anskaffning av en tillgång skall klassificeras som en investering ska den uppfylla dessa tre kriterier:

- Ha en ekonomisk livslängd på minst tre år
- Ha ett värde som överstiger 25 000 kr alternativt vara del i en större investering
- Inte utgöra en uppenbar underhållsinsats i syfte att behålla ursprunglig funktion

Kategorisering av investeringar

Processen för investeringar ser något olika ut beroende på vilken typ av investering det gäller. Investeringarna kategoriseras i årligen återkommande och strategiska investeringar inklusive fastigheter och mark. En årligen återkommande investering kan vara gatuombyggnader, mindre investeringar i fastigheter, IT-system mm eller återinvestering av inventarier. En strategisk investering kännetecknas av att den är betydande till belopp och/eller är av särskild principiell betydelse.

För årligen återkommande investeringar fastställs ramanslag för beslut i nämnd. Beredning och beslut om investeringar som finansieras genom ramanslag sker i respektive beslutsinstans och med en förenklad process.

Strategiska investeringar ingår i kommunens budgetberedning och prövas i varje enskilt fall av kommunfullmäktige och medel anslås för respektive projekt. Beredning om strategiska investeringar sker med en fullständig process.

Ramanslag för årligen återkommande investeringar

För årligen återkommande investeringar beslutar kommunfullmäktige om ett ramanslag för de olika nämnderna. Ramanslagen kan som huvudregel inte föras över årsskiften, men kan ske om särskilda skäl finns, vilket prövas i samband med årsredovisningen.

Ramanslaget beslutas årligen i samband med att budget antas i KF i juni.

Investeringsplan

Kommunen arbetar kontinuerligt med en investeringsplan som omfattar både kortsiktig och långsiktig planering. Planen syftar till att ge underlag för strategiska diskussioner kring kommunkoncernens totala investeringsbehov, på kort och lång sikt.

Investeringsplanen revideras årligen inför budgetberedningen. Den årliga revideringen innebär att planerade projekt kan tillkomma eller tas bort från planeringen, beroende på aktuell information. Tidsplanen kan också justeras så att vissa projekt tidigareläggs och andra senareläggs jämfört med föregående års planering, beroende på aktuell information.

Att ett projekt finns omnämnt i investeringsplanen innebär inte att beslut om igångsättande finns utan detta kräver formellt beslut i kommunfullmäktige. Varje ärende i planen beslutas om separat för strategiska investeringar och där storleken för ramanslag beslutas.

Deadline: v. 27 samma datum som för budget (Beslut i KF)

Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanens syfte är på ett samlat och strategiskt vis redogöra för verksamheternas lokalbehov och möjliga åtgärder för att tillgodose detta behov på kort sikt och på lång sikt, med och utan tillväxt.

Kommunikation

Under investeringsprocessen ska beställande nämnd samt kommunstyrelsen löpande få information.

Förhållande till kommunens andra processer

Kommunens plan för investeringar införlivas i budgetprocessen i två skeden:

1. Som information i ett första utskick av budgetdirektiv, deadline v.6
2. Som delunderlag till budgetberedningen

I detta steg så prioriterar budgetberedningen bland investeringsförslagen för beslut i KF samtidigt som budget.

Relaterade styrdokument

- Styrmodell
- Budgetprocess
- Lokalförsörjningsplan
- Exploateringsplan

Förenklad process för investeringar (ej fastigheter)

1. Initiering/behovsanalys

Sektorchef ansvarar för att kommande periods investeringsbehov sammanställs och presenteras under budgetdagen/nyckeltalsdagen.

Varje investeringsprojekt ska innehålla:

- Beskrivning av behovet
- Ekonomisk kalkyl

Ansvarig: Sektorchef

Mottagare: Nämndernas presidier samt gruppledare (och förvaltningsledning)

Deadline: v.7

2. Bearbetning och förpackning av investeringsunderlag

I det här steget sammanställs inspelen från budgetdagen/nyckeltalsdag och "förpackas" för att tillgängliggöra materialet till budgetberedningen.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Budgetberedning och opposition

Deadline: v.14

3. Budgetberedning

Syftet med budgetberedningen är att prioritera mellan de olika investeringsprojekten från steg 1. Budgetberedningen tar fram ett förslag som både innehåller förslag på ramanslag för nämnderna, fastighets samt strategiska investeringar

Ansvarig: Ordförandegruppen (politisk majoritet) och Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Förvaltningsledning

Deadline: v.18

4. Nyttjande av beslutade investeringsmedel

Beslut om att nyttja investeringsmedel från nämndens ramanslag utgår ifrån ordinarie delegationsordning.

Ansvarig: utifrån delegationsordning

Mottagare: den som ska utföra investeringen

Deadline: löpande

Fullständig investeringsprocess för fastigheter eller strategiska investeringar:

1. Initiering/behovsanalys

Sektorchef ansvarar för att ett investeringsbehov beskrivs i en handling som tas upp i nämnd. Behoven kan komma från lokalförsörjningsplanen eller ha annan bakgrund (t ex att något oförutsett har inträffat).

Ansvarig: Sektorchef och nämnd

Mottagare: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Beslut (nämnd): förvaltningen får i uppdrag att ta fram en förstudie för investeringsbehovet X.

2. Förstudie till nämnd

I förstudien beskriver man verksamhetens och de tekniska behoven på en grov nivå. I förstudien ingår:

- Verksamhetens behov inklusive volymer och prognoser (t.ex. barn och äldre)
- Eventuell påverkan på den strategiska samhällsplaneringen
- Tekniska förutsättningar
- Enklare ekonomisk kalkyl (inkl. påverkan på framtida driftskostnader)
- Beskrivning av alternativa lösningar

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Nämnd

Beslut (nämnd): Nämnden föreslår kommunstyrelsen att kommunen ska gå vidare med alternativ A för investeringsbehovet X.

3. Förstudie till kommunstyrelse

Kommunstyrelsen tar del av nämndens förstudie och fattar vid behov beslut om eventuella kompletteringar.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Kommunstyrelsen

Beslut (KS): Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska gå vidare med alternativ A för investeringsbehovet X. Förvaltningen får i uppdrag att ta fram projekteringsunderlag, som utgör underlag för kommunens investeringsplan- och budget.

4. Investeringsansökan

I detta steg fattar kommunstyrelsen beslut om förslag på investering ska tas vidare till nästa steg, och ger direktiv till program framtagande (detta ärende ska gå parallellt med förstudien). Detta ärende behandlas som en del av ärendet som beskrivs i steg 3.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Kommunstyrelsen

5. Besluts- och projekteringsunderlag

I detta steg tas besluts- och projekteringsunderlag fram, underlaget innehåller förfinade skisser och kalkyler samt vid behov lokal- och funktionsprogram. Beslut i KS och KF sker vanligtvis inom ramen för budgetbeslutet.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Nämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige

Beslut: Nämnden godkänner besluts- och projekteringsunderlag och överlämnar det till KS som del i budgetprocessen.

6. Projektering

I detta steg tas upphandlingsunderlag fram, tillsammans med en detaljerad beskrivning över vad som skall byggas eller införskaffas.

Ansvarig: Lokalstrateg eller annan sakkunnig tjänsteman/projektledare

Mottagare: nämnd

7. Upphandling

Anbudsfordfarande

Ansvarig: Upphandling (VS)

Mottagare: Sektorchef och fastighetsdrift (VS)

8. Entreprenad

Genomförande av byggnation

Ansvarig: Fastighetsdrift (VS)

Mottagare: Sektorchef

9. Överlämning och avslut av projekt inklusive efterkalkyl

Inflyttning av verksamhet och förutsättningar till internhyresmodell. Framtagande av projektrapport inklusive efterkalkyl.

Ansvarig: Fastighetsdrift (VS) och lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Sektorchef och nämnd

10. Uppföljning

Utvärdering av resultatet och hur processen fungerat. Detta steg görs en gång om året där samtliga investeringar under året utvärderas.

Regler för budgetuppföljningsprocessen

Innehåll

Regler för uppföljningsprocess.....	2
Grundprinciper för uppföljning	2
Uppföljningens nivåer	2
Kontinuerlig uppföljning	3
Periodisk rapportering.....	3
Tidplan och anvisningar	3
Forum för uppföljningsdialog	3
Medarbetare/enhetschef	3
Enhetschef/verksamhetschef	4
Enhetschefer/verksamhetschef/sektorchef	4
Verksamhetschefer/sektorchef/kommundirektör	4
Beskrivning av delprocesser	4
Ta ut data och sammanställa.....	4
Analysera	5
Rapportera.....	5
Besluta	5

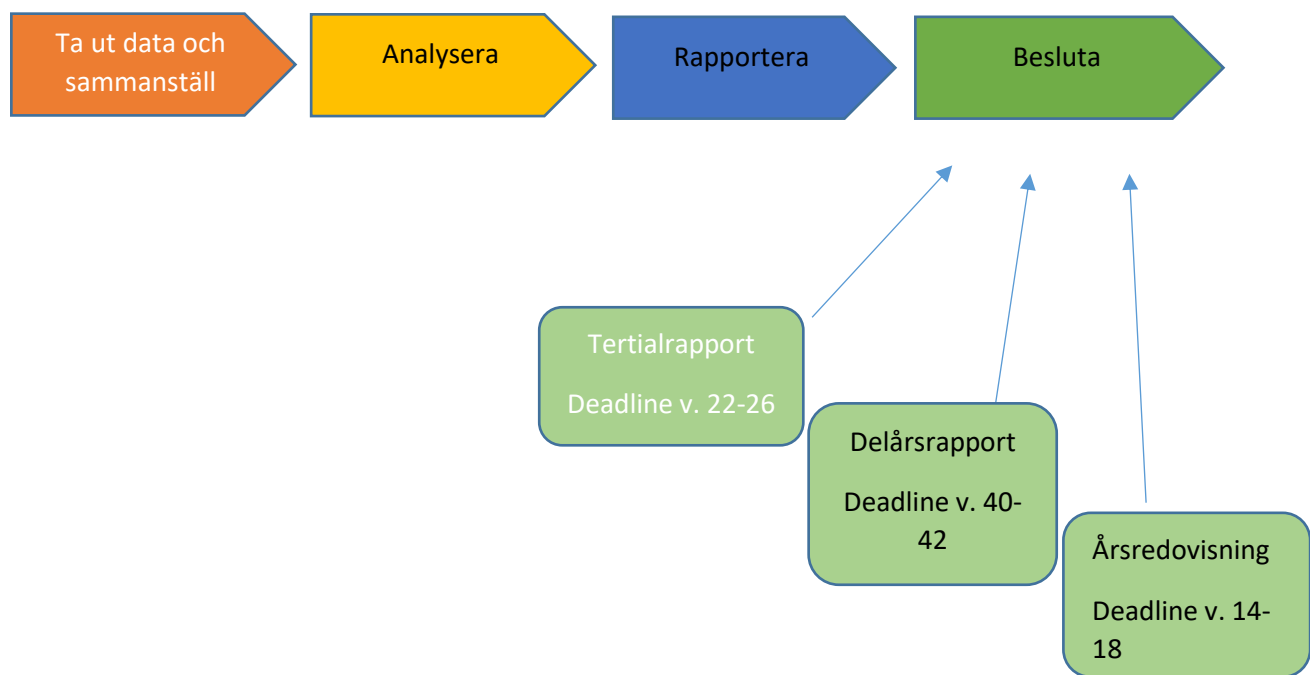
Regler för budgetuppföljningsprocess

Budgetuppföljningsprocessen pågår kontinuerligt under året med rapportering av avvikelser i kommunens verksamheter och resursanvändning för att möjliggöra en styrning till beslutad riktning.

Processen kan delas in i fyra delprocesser:

- Ta ut data och sammanställa
- Analysera
- Rapportera
- Besluta

Illustration över hur processen ser ut

Grundprinciper för uppföljning

Uppföljning ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomi och verksamhet. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningsprocessen borga för att verksamheten når de beslutade målen och har en ekonomi i balans.

Ett annat syfte med uppföljningen är att uppmärksamma framgångsrika arbetssätt och metoder som kan användas och spridas som goda exempel och bidra till verksamhetsutveckling i andra delar av organisationen.

I beskrivningen av delprocesserna finns ett antal aktiviteter definierade. Samtliga nämnder och sektorer ska följa de delprocesser med tillhörande aktiviteter.

Uppföljningens nivåer

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelse

Förvaltning

Nämnd

Sektor

Verksamhet

Enhet

Kontinuerlig uppföljning

Ansaret för den kontinuerliga uppföljningen tillhör varje chef inom områdena verksamhet, ekonomi (inklusive investeringar) och personal.

Varannan månad görs en mer noggrann uppföljning, där verksamheten periodiserar kostnader och intäkter samt lämnar ifrån sig en prognos för helår.

När den kontinuerliga uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras till överordnad chef i linjeorganisationen. Sektorchef rapporterar till ansvarig nämnd samt kommundirektör. Kommundirektör rapporterar till kommunstyrelsen. På varje nivå ska åtgärder, inom chefens delegation och mandat, utan dröjsmål också vidtas för att korrigera avvikelserna.

Periodisk rapportering

Utöver den kontinuerliga uppföljningen (inklusive uppföljning av investeringar) och den rapportering som följer av den ska nämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport:

Tertialrapport - uppföljning till och med april samt en prognos för helår

Delårsrapport - uppföljning till och med augusti samt en prognos för helår

Årsredovisning – uppföljning avseende helår

För den periodiska rapporteringen ansvarar sektor och verksamhet. Om det kvarstår avvikelser som inte kan hanteras inom en nämnd ska en åtgärdsplan upprättas av ansvarig sektor och beslutas av respektive nämnd. Av åtgärdsplanen ska det framgå på vilket sätt och i vilket sätt och i vilken verksamhet nämnden avser vidta åtgärder som säkerställer att beslutad resursfördelning inte överskrids och att verksamhetens mål uppnås.

Tidplan och anvisningar

Ekonomienheten upprättar årligen en tidplan och detaljerade anvisningar och mallar för sektorernas arbete med uppföljningar.

Forum för uppföljningsdialog

Två gånger per år vid tertial och delår har organisationen en ekonomi- och kvalitetsdialog som löper genom organisationens samtliga tjänstemannanivåer från medarbetare, enhetschef, verksamhetsområdeschef, sektorchef och kommundirektör.

Utöver ekonomi- och kvalitetsdialog har kommunen årligen i feb/mars en bokslutsdag där verksamheten redovisar sin måluppfyllelse för nämndernas och kommunfullmäktiges presidier, kommunstyrelse.

Medarbetare/enhetschef

Kvalitetsdialogen börjar med att enhetschef tillsammans med sina medarbetare vid ett APT går igenom utfallet för perioden avseende kvalitet, ekonomi och HR. Stödfunktionerna (ekonomi, HR och utveckling) ansvarar för att underlag till dialogen är sammanställt i mallar för respektive enhet.

Vid detta tillfälle ska medarbetare involveras i enhetens samlade resultat och vid avvikelse vara med och resonera kring lämpliga åtgärder. Enhetschef ansvarar för att enhetens underlag för dialog fylls i och utfall och avvikelser kommenteras.

Deltagare: medarbetare och enhetschef

Tidpunkt: maj och oktober

Enhetschef/verksamhetschef

Efter att medarbetare och enhetschef har analyserat sitt resultat träffas enhetschefer och verksamhetschef områdesvis (tex. hemtjänst eller grundskola). Här får respektive enhetschef presentera sin enhetsuppföljning och tillsammans sammanställs en presentation (bilaga xx) för respektive område där resultatet på enhetsnivå är synligt.

Deltagare: enhetschef, verksamhetschef och ekonom/controller

Ansvarig: ekonomi och HR

Tidpunkt: maj och oktober

Enhetschefer/verksamhetschef/sektorchef

I detta steg samlas enhetschefer, verksamhetschef och sektorchef för att verksamhetsvis föra en dialog kring måluppfyllelse och budgetföljsamhet både på verksamhetstotalen och på enhetsnivå. Här presenterar verksamhetschef den samlade verksamhetsuppföljningen med support från enhetschef och ekonom/controller. Sektorchef och ekonomichef (eller annan nämnds ekonom/controller) ställer frågor utifrån underlag. Efter detta möte sammanställer sektorchef underlag till nästa nivå.

Deltagare: enhetschef, verksamhetschef, sektorchef, ekonom/controller och verksamhetschef ekonomi (eller annan nämnds controller/ekonom)

Ansvarig: verksamhetschef

Tidpunkt: juni och november

Verksamhetschefer/sektorchef/kommundirektör

I detta steg samlas verksamhetschefer, sektorchef och kommundirektör för att sektorsvis föra en dialog kring måluppfyllelse och budgetföljsamhet både på sektortotalen och på områdesnivå. Här presenterar verksamhetschef den samlade verksamhetsuppföljningen med support från enhetschef och ekonom/controller. Kommundirektör och verksamhetschef ekonomi (kanske HR och utvecklingschef också) ställer frågor utifrån underlag.

Deltagare: enhetschef, verksamhetschef och ekonom/controller

Ansvarig: sektorchef

Tidpunkt: juni och november

Beskrivning av delprocesser

Ta ut data och sammanställa

I detta steg tar man fram och kvalitetssäkrar information som i nästa steg ska analyseras. Stödfunktionerna ekonomi och HR ansvarar för att relevant utfallsdata tas fram och tillgängliggörs för berörda chefer.

Stödfunktionerna ansvarar för att utdata är kvalitetssäkrat, bl.a. genom att se till att den ekonomiska redovisningen är korrekt konterad och periodiserad eller att personalstatistik är korrekt.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi och HR chef

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Analysera

Konstatera

I detta steg ska utdata analyseras för att **konstatera** och **dokumentera avvikelser** mot beslutad inriktning eller resursfördelning. **Orsaker** till avvikelser ska analyseras. Målsättningen med analysen är att finna den grundläggande orsaken till att avvikelsen uppstår samt finna lämpliga **åtgärder**.

Prognos

Vid behov görs en prognos över det ekonomiska helårsutfallet.

Dialog med överordnad chef

Om avvikelser konstateras som innebär att den tilldelade resursfördelningen riskerar att överskridas eller att de beslutade målen och inriktningen för verksamheten riskeras att inte kunna uppnås ska ansvarig chef utan dröjsmål föra dialog med överordnad nivå i organisationen för att informera och diskutera lämpliga åtgärder.

Vidta åtgärder

Ansvarig chef ska vid konstaterade eller befarade avvikelser föreslå och vidta åtgärder

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Rapportera

Sektorn ska sex gånger per år summera och skriftligen sammanfatta läget från den kontinuerliga och periodiska uppföljningen.

Uppföljningen ska presenteras och diskuteras i ansvarig nämnd, styrelse och kommunfullmäktige.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Besluta

I detta steg värderar den ansvarige nämnden/styrelsen/fullmäktige förvaltningens föreslagna åtgärder och kompletterar vid behov med ytterligare åtgärder. Nämnden/styrelsen beslutar om åtgärder som ska verkställas för att säkerställa att den beslutade ekonomiska tilldelningen kan hållas och beslutade mål och inriktningar kan nås.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Regler för Internhyresmodell

Innehåll

Regler för internhyresmodell	3
Inledning – syfte och mål	3
Vilka berörs av internhyresmodellen	3
Parter och roller	3
Uthyrning till kommunal verksamhet.....	3
Uthyrning till extern utförare av kommunal verksamhet eller till externa aktörer	3
Dialog och samverkan	4
Central samverkansgrupp för lokalfrågor ”Lokalförsörjningsgrupp” (LFG).....	4
Serviceråd – Lokala samverkansgrupper	4
Gränsdragning gällande lokalförändringar.....	5
Hyresvärdsrelaterade lokalförändringar (hyresvärden står för kostnaderna).....	5
Hyresgästrelaterade förändringar (hyresgästen står för kostnaderna)	5
Oförutsedda kostnader	5
Förändring av internhyra mellan åren	6
Förändring av hyra i ägda lokaler	6
Förändring av hyra i inhyrda lokaler.....	6
Hantering av vakanta lokaler.....	6
Rätt att teckna och säga upp interna hyresavtal.....	6
Självkostnadsbaserad hyra	7
Hyrans beståndsdelar	7
Kontraktsvillkor för lokaler	7
Uppsägning av delar av lokaler	7
Debitering.....	8
Hantering av inhyrning av externa lokaler	8
Gränsdragning för åtgärder och underhåll i/av lokalerna.....	8
Gränsdragningslista	8
Servicenivå och fastighetsskötsel.....	8
Underhåll	8
Förändringar av lokaler	8
Intern tvist	9

Regler för internhyresmodell

Inledning – syfte och mål

Syftet med reglerna är att uppnå kostnadsmedvetenhet, transparens och god hushållning med kommunens lokaler och fastighetsservice.

Internhyresmodellen reglerar förhållandet mellan hyresvärd och hyresgäst avseende verksamhetslokaler.

Målsättning med internhyresmodellen:

- Anpassa investeringstakten och investeringsnivån
- Endast ha lokaler som verksamheterna har behov av
- Sköta fastighetsförvaltningen på ett långsiktigt och strategiskt sätt
- Minska miljöpåverkan
- Säkra upp att fastighetsbestånd förvaltas kostnadseffektivt

Vilka berörs av internhyresmodellen

Parter och roller

Sektor samhälle är lokalförsörjare och hyresvärd. Fastighetsdrift inom sektor verksamhetsstöd är fastighetsförvaltare.

Uthyrning till kommunal verksamhet

Hyresmodellen gäller för samtliga sektorer i såväl kommunägda som inhyrda lokaler.

Uthyrning till extern utförare av kommunal verksamhet eller till externa aktörer

Uthyrning av kommunens lokaler till externa aktörer omfattas inte av internhyresmodellen.

Dialog och samverkan

En viktig del i arbetet med internhyresmodellen är att föra en kontinuerlig dialog och samverka mellan hyresvärd, hyresgäst och fastighetsförvaltare.

Central samverkansgrupp för lokalfrågor "Lokalförsörjningsgrupp" (LFG)

Gruppen sammansätts av representanter för hyresgäst, hyresvärd och fastighetsdrift. Gruppen träffas fyra gånger per år, arbetet leds av lokalstrateg. Gruppen ska behandla strategiska och principiella frågor som rör lokalförsörjning. Representanter utses av kommundirektör. Gruppen ska dessutom behandla frågor som inte kan lösas lokalt i serviceråden. För möten gäller:

- planläggs årsvis enligt kalendarium
- behandlar frågor av strategisk eller principiell natur
- besluta om förslag till lokalförsörjningsplan
- prioritera mellan olika lokalbehov och lokallösningar som berör flera sektorer eller har stor ekonomisk betydelse
- ta fram gränsdragningslista för åtgärder i lokaler

Serviceråd – Lokala samverkansgrupper

Fastighetsdrift, verksamhetschefer eller enhetschefer träffas i regelbundna möten för att behandla gemensam planering, verksamhetsfrågor mm. Representanter utses av LFG och gruppen leds av lokalstrateg. Syftet är att lösa lokalfrågor som rör den dagliga, operativa verksamheten lokalt.

För servicerådets möten gäller:

- planläggs årsvis enligt kalendarium
- bereda ärenden till lokalförsörjningsgrupp
- föreslå förbättringar och effektiviseringar
- upprätta förslag till lokalförsörjningsplan
- initiera och följa upp lokalutredningar och lokalprojekt
- arbeta utifrån gränsdragningslista för åtgärder i lokaler

Gränsdragning gällande lokalförändringar

Förändringar som föranleds av myndighetskrav riktade mot verksamheten i egenskap av arbetsgivare eller utövare av verksamhet, följer samma regler som för investeringar initierade av verksamheten enligt stycket nedan.

Hyresvärdsrelaterade lokalförändringar (hyresvärden står för kostnaderna)

Med hyresvärdsrelaterade förändringar avses förändringar initierade av hyresvärd och myndighetskrav riktade mot denne. Dessa förändringar ingår i internhyran.

Exempel är krav på förbättringar, energibesparande åtgärder, myndighetskrav, vissa förändringar föranledda av myndighetsbeslut, tex beslut med stöd i Plan- och bygglagen (PBL) som exempelvis Obligatorisk ventilationskontroll (OVK), brandsäkerhet, tillgänglighet (enkelt avhjälpna hinder) mm.

Hyresgästrelaterade förändringar (hyresgästen står för kostnaderna)

Hyresgästrelaterade förändringar bekostas av hyresgästen i form av ökad internhyra.

Det kan vara t ex olika former av verksamhetsanpassningar av lokaler eller andra förändringar som hyresgästen vill göra. Verksamhetsanpassningar kan vara ett resultat av hyresgästens vilja eller ett krav på hyresgästens verksamhet från myndigheter (tex. socialtjänstlag, skollag), branschorganisationer etc. Även förtida underhåll eller standardhöjning av en byggnadsdel som ännu inte är föremål för underhållsåtgärd räknas som hyresgästrelaterad förändring.

Större åtgärder, över 2 basbelopp, finansieras av investeringsmedel. Hyresvärd ombesörjer och bekostar dessa samt omvandlar investeringen till ett tidsbegränsat hyrestillägg.

Mindre åtgärder, under 2 basbelopp, ombesörjs av hyresvärd men bekostas av hyresgästen som ett engångsbelopp som belastar driften. Enskilda sektorer har således inte egna medel för lokalinvesteringar.

Oförutsedda kostnader

Med oförutsedda kostnader menas större kostnader som uppkommer exempelvis genom att skada uppstår i en lokal och hyresgästen tvingas evakuera lokalen och skaffa ersättningslokaler.

Åtgärdande av själva skadan ingår i internhyran i form av akut underhåll.

Övriga kostnader utgör ”oförutsett” och direkt finansieras av respektive verksamhet. Det kan handla om evakueringskostnader, ersättningslokaler eller transporter.

Förändring av internhyra mellan åren

Förändring av hyra i ägda lokaler

Kostnader för förvaltning, drift, underhåll mm påverkas av kostnadsutvecklingen i samhället och justering av hyresnivåerna ska ske årsvis i samband med fastställande av kommunens budget. Förändringen av nästkommande år baseras på en uppskattad utveckling av hyresbeståndsdelarna i stycket självkostnadsbaserad hyra.

Förändring av hyra i inhyrda lokaler

Den del av hyran som motsvarar den externa hyran förändras med samma indexreglering som gäller för det externa hyresavtalet. Övriga delar av hyran förändras enligt samma principer som egna lokaler.

Hantering av vakanta lokaler

När en hyresgäst säger upp en lokal blir de av med hyreskostnaden så snart uppsägningstiden om 9 månader har passerat.

Sektor samhälle har ett ansvar att hitta en ny hyresgäst direkt när uppsägningen kommer in, och om ny hyresgäst träder in under uppsägningstiden går kostnaden över från gammal till ny hyresgäst vid tillträde.

Lokalen belastar från och med då sektor samhälles budget. På så sätt har incitament skapats både för hyresgästen att lämna lokaler och för sektor samhälle att aktivt arbeta med avveckling eller omstrukturering av fastighetsbeståndet.

Rätt att teckna och säga upp interna hyresavtal

För lokalfrågorna ansvarar sektor samhälle. De äger rätt att teckna överenskommelser om internhyra och är hyresvärd i internhyresförhållandet. Det åligger respektive sektor att utse ansvariga inom sitt område att teckna internhyresavtal samt tillhörande fastighetsförteckning.

Självkostnadsbaserad hyra

En kostnadsbaserad hyra baseras på faktiska kostnader för respektive fastighet. Dessa kostnader kan grovt delas upp i kapitalkostnad, underhållskostnad och driftkostnad. För lokaler tillämpas självkostnad per objekt utan hänsyn till ev. funktionalitetsskillnader.

Hyrans beståndsdelar

Hyran sätts samman av ett antal olika hyreskomponenter som beräknas enligt följande principer.

- *Kapitalkostnad:* Utgörs av avskrivning och internränta på avstämningsårets ingående balans. Kapitalkostnad för eventuella investeringar under avstämningsåret tillkommer.
- *Kostnader för mediaförbrukning:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt och genom analys av utfall för de senaste 2 åren vid revidering av befintliga avtal.
- *Kostnader för fastighetsskötsel och sophämtning/återvinning:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt och genom analys av utfall för de senaste 2 åren vid revidering av befintliga avtal.
- *Planerat underhåll:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt, vid revidering av befintliga avtal med medelvärde av kostnaden i kommunens underhållsplan för de fem närmaste åren.
- *Felavhjälpande underhåll:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt och genom analys av utfall för de senaste 2 åren vid revidering av befintliga avtal.
- *Försäkringspremier* ingår i hyran med ett belopp som motsvarar avstämningsårets självkostnad.
- *Fastighetsskatt/fastighetsavgift:* Beräknas enligt av skattemyndigheten upprättade riktlinjer.

Kontraktsvillkor för lokaler

Ett internhyresavtal upprättas mellan sektor samhälle och hyresgästens sektor.

- Hyresavtalet gäller samtliga lokaler och varje fastighetsobjekt specificeras i en fastighetsförteckning
- Hyresavtalet gäller tillsvidare
- Uppsägningstiden är 9 månader och uppsägning kan ske när som helst
- Uppsägningen ska vara skriftlig
- Förändring av verksamheten i lokalerna ska anmälas till hyresvärden så att hyresvärden kan påtala att ev. lokalförändringar kan behöva göras för att myndighetskraven ska kunna upprätthållas

Uppsägning av delar av lokaler

En sektor får säga upp del av lokal som man bedömer att man under överskådlig tid inte kommer att ha behov av.

Hyresvärden har skyldighet att ta emot uppsägning av lokal under förutsättning att följande uppfylls:

- Lokalen måste vara uthyrningsbar till annan hyresgäst
- Lokalen ska vara fysiskt avskiljbar och kunna ges en egen entré
- Flera hyresgäster ska kunna använda fastigheten/byggnaden/enheten utan att verksamheterna stör varandra
- Den uppsagda delen ska kunna avskiljas med mindre åtgärder och till rimliga kostnader. Kostnaderna för detta ska bäras av frånträdande hyresgäst
- Uppsägningstiden är 9 månader och uppsägning kan ske när som helst
- Uppsägningen ska vara skriftlig

Debitering

Debitering sker automatiskt månadsvis via ekonomisystemet. Efter uppsägningstidens utgång sker ingen hyresdebitering. För nyproducerade lokaler utgår hyra från det datum den färdiginredda lokalen kan tas i anspråk, d v s från möjligt inflyttningsdatum.

Hantering av inhyrning av externa lokaler

Finns det inga kommunägda lokaler som tillgodoser den kommunala verksamhetens behov, kan det bli aktuellt att hyra in en lokal av en extern fastighetsägare för att lösa den kommunala verksamhetens behov.

Enskilda sektorer har inte rätt att teckna andra hyresavtal än interna hyresavtal vilket innebär att sektor samhälle alltid är avtalsslutande part inom kommunen vid extern förhyrning.

En förutsättning för att beslut om extern förhyrning ska gälla är att hyresgästens nämnd dels har lämnat uppdrag till hyresvärdens nämnd att förhyra lokaler, dels accepterat hyresvillkoren, gäller för hyror på mer än 200 tkr per år.

Gränsdragning för åtgärder och underhåll i/av lokalerna

Gränsdragningslista

Som grund för ansvarsfördelningen mellan hyresgäst och hyresvärd ligger en gränsdragningslista.

Gränsdragningslistan visar vem som sköter underhåll och skötsel men också vem som ansvarar för utbyte till nytt.

Listan redovisar vilka objekt och uppgifter som är hyresvärdens ansvar respektive vad som är hyresgästens ansvar och utgår ifrån att hyresvärden äger, bekostar och ansvarar för föremål som hör till byggnad/mark medan hyresgästen äger, bekostar och ansvarar för föremål som hör till verksamheten.

Servicenivå och fastighetsskötsel

Lokalerna uthyrs, om inget annat anges, i befintligt skick som skall motsvara en för verksamheten ändamålsenlig nivå med hänsyn tagen till de ekonomiska medel som finns för underhåll av lokalerna.

Fastighetsskötsel som ingår i hyresvärdens åtagande ska framgå av bilaga till hyreskontraktet.

Städning av lokalerna beställs som en separat tjänst från fastighetsdrift.

Underhåll

Hyresvärden utför planerat underhåll enligt gällande underhållsplan och felavhjälpande underhåll efter behov. Gränsdragningen mellan parter ansvar framgår av bilagor till respektive hyreskontrakt.

Planerat underhåll avser:

- utvändigt underhåll av byggnad/mark
- invändigt underhåll av byggnad/lokal
- underhåll av installationer

Felavhjälpande underhåll avser insatser för att återställa funktioner som havererat eller är så bristfälliga att åtgärder måste göras omgående.

Förändringar av lokaler

Förändringar av lokalerna och dess fasta installationer samt målning och tapetsering får endast ske efter godkännande av LFG.

Intern tvist

Tvist om avtal eller tolkning av regelverk ska i första hand lösas genom samråd mellan hyresvärd och hyresgäst i lokalförsörjningsgruppen. Om överenskommelse inte kan nås, hänskjuts frågan till sektor samhälle som tar upp frågan i kommunstyrelsen.

Regler för budgetprocess

Regler för budgetprocess

Budgetprocessen pågår under drygt ett år.

Första stegen i budgetprocessen för mål och budget år X tas i oktober år X-2.

Sista steget i budgetprocessen (detaljbudgetarbetet) påbörjas i december år X -1 och är klart i januari år X.

Budgetprocessen förbereds med att tjänsteorganisationen, under ledning av ekonomichef, utvärderar föregående års process, planerar och fastställer tidplan och anvisningar för det kommande arbetet.

Information under budgetprocessen ska ges kontinuerligt. Informationen ska vara anpassad till målgruppen och i det skede processen är i. Syftet med informationen är att skapa delaktighet och förståelse för prioriteringar i budget och mål.

Budgetprocessen består av följande steg:

1. Första utskick av budgetdirektiv

Ekonomienheten matar resursfördelningsmodellen med data från SKR:s oktoberrapport och anmäler ett informationsärende till nämnderna.

Ärendet innehåller:

- preliminära budgetförutsättningar/ramar (enligt resursfördelningsmodell) för kommande budgetperiod år X (ex 2022) inkl. aktuell prognos för löner, volym och priser.
- budget och utfallsprognos för år x-1 (ex 2021)
- utfall för år X - 2 (ex 2020)
- instruktioner inkl. datum för det fortsatta arbetet

Förutom resursfördelningsmodellens utfall så ska utfallet från den preliminära investeringsplanen också informeras om/in i resursfördelningsmodellen, i det här skedet.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Nämnd och förvaltningsledning

Deadline: v.46

2. Information om budgetförutsättningar

Ärendet enligt punkt 1 redovisas som information vid nämndsammanträden där ekonom finns behjälplig med navigering i materialet.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi (ekonom föredrar i nämnd)

Mottagare: Nämnd (och förvaltningsledning)

Deadline: Sista nämnd för året

3. Nyckeltalsdag/budgetdag/Datadag/prioriteringsforum/Förutsättningsforum

Syftet med dagen är att delge politiken tjänsteorganisationens inspel inför budgetberedningsprocessen.

Under dagen redovisas

- kommungemensam omvärldsbild
- styrmodell inkl. förklaring av resursfördelningsmodellen
- utveckling av skatteintäkter och kostnader, 5 år
- förvaltnings-/sektors-nyckeltal förknippade med någon utmaning i förhållande till givna budgetförutsättningar och/eller verksamhetsbehov utifrån analys av nuläge och framtid

Medverkande under dagen är förvaltningsledning och nämndernas arbetsutskott.

Ansvarig: Förvaltningsledningen

Mottagare: Nämndernas presidier (inkl. KF) samt gruppledare, kommunstyrelse, revisionen och förvaltningsledningen

Deadline: v.7

4. Andra utskick av budgetdirektiv

Ekonomienheten matar resursfördelningsmodellen med data från SKR:s februariprognos och ev. övrig ny data och anmäler ett informationsärende till nämnderna, utan beredning i arbetsutskott.

Ärendet innehåller:

- preliminära budgetförutsättningar/ramar (enligt resursfördelningsmodell) för kommande budgetperiod år X (ex 2022) ink aktuell prognos för löner och priser.
- budget och utfall för år x-1 (ex2021)
- utfall för år X -2 (ex 2020)
- instruktioner inkl. datum för det fortsatta arbetet

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Nämnd och förvaltningsledning

Deadline: v.9

5. Information om budgetförutsättningar

Ärendet enligt punkt 4 redovisas och diskuteras vid nämndsammanträden. Ekonom (och förvaltningsledning) finns behjälplig med navigering i materialet.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi (ekonom föredrar i nämnd)

Mottagare: Nämnd (och förvaltningsledning)

Deadline: Första nämnd efter v.9

6. Bearbetning och förpackning av underlag

I det här steget sammanställs inspelen från budgetdialog och nyckeltalsdag och ”förpackas” för att tillgängliggöra materialet.

Ansvarig: Förvaltningsledning/eg Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: KSAU, Budgetberedning och opposition

Deadline: v.14

7. Budgetberedningsperiod

Syftet med budgetberedningen är att ta fram förslag på mål och budgethandling.

Handlingen ska innehålla:

- alla delar i resursfördelningsmodellen (nämndernas ramar, politiska prioriteringar, rationaliseringar, överskottsprocent, utfall ”investeringskalkyl”, eventuell skattejustering m.m.)
- resursfördelningsmodellen uppdateras under perioden med SKR:s aprilprognos
- se över och vid behov revidera strategiska inriktningsområden och styrtal, föreslå måltal för var och ett av de strategiska inriktningsområdets kopplade styrtal

Ordförandegruppen styr över upplägg och vilket tjänstepersonstöd de behöver för planering och genomförande.

Budgetberedningens arbete utgår från underlaget i steg 6.

Ansvarig: Ordförandegruppen (politisk majoritet) och Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Förvaltningsledning

Deadline: v.18

8. Yttrande från förvaltningsledning

Förvaltningsledningen tar del av budgetförslaget och ger ett yttrande till ordförandegruppen som innehåller en konsekvensanalys av tilldelad budget och satta mål.

Ansvarig: Förvaltningsledning

Mottagare: Ordförandegruppen (politisk majoritet) och Verksamhetschef ekonomi

Deadline: v.19

9. Beslut i KF

Förvaltningschef (eg Verksamhetschef ekonomi) ansvarar för att ta fram budgethandling utifrån beredningens arbete och ta ärendet via KSAU och KS, för beslut i KF. Detsamma gäller för oppositionens förslag.

Information

Information om den beslutade budgeten ska beskriva vilket beslut som tagits av kommunfullmäktige. Målgruppen är medarbetare, allmänhet och media. Kanaler som ska användas är pressmeddelande och eventuellt tillhörande pressträff, externa kanaler och organisationens intranät.

Ansvarig: Förvaltningschef

Mottagare: Kommunfullmäktige

Deadline: Senast KF i juni

10. Nämnders verksamhetsplan

Så snart nämndernas ramar fastställts i KSAU kan nämnderna påbörja arbetet med verksamhetsplan.

Till nämndernas VP:

- fördelning av ramen till nämndens verksamhetsområden
- översyn av nämndens mål och styrtal
- beslut om måltal för de målkopplade styrtalen

Nämnden tar också hänsyn till de interna budgetförutsättningar som ges i steg 10.

Verksamhetsplanen anmäls också till KF.

Information

Information om den beslutade verksamhetsplanen ska beskriva vilket beslut som tagits av nämnden. Målgruppen är medarbetare, allmänhet och media. Kanaler som ska användas är pressmeddelande och eventuellt tillhörande pressträff, externa kanaler och organisationens intranät.

Ansvarig: Ordförande per nämnd

Mottagare: Förvaltningsledning och KF

Deadline: v.40

11. Beslut om interna budgetförutsättningar

Förvaltningsledningen beslutar gemensamt om de interna budgetförutsättningarna för interna köp kommande år.

Ansvarig: Förvaltningschef/ Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: sektorchef och ekonomer

Deadline: v.41

12. Förvaltningsplanering - fördelning av nämndmål, sektormål och verksamhetsmål

Förvaltningsledningen skjuter ut nämndmål, sektormål och verksamhetsmål på sektorerna vid en eller ett par sittningar med kvalitetsutvecklare som stöd.

Ansvarig: Förvaltningsledning

Mottagare: Sektorer

Deadline: v.48

13. Konsekvensanalys av tilldelad budget

Respektive verksamhetschef och enhetschef arbetar med sin detaljbudget och beskriver eventuella rationaliseringar eller effektiviseringar som krävs för att hålla sig inom given budget.

Parallellt under denna period upprättas även mål, styrtal, måltal och aktiviteter på verksamhet- och enhetsnivå.

Ansvarig: Verksamhetschefer och enhetschefer

Mottagare: nämnd och sektors ledningsgrupp

Deadline: v.49

14. Presentation av insatser för sektorernas budgetföljsamhet

Sektorchef sammanställer materialet från steg 13 och delger den samlade förvaltningsledningen information om planerade rationaliseringar och prioriteringar inom sektorn.

Information

Information om framlagda insatser och prioriteringar ges av förvaltningsledningen. Målgruppen är medarbetare samt eventuellt allmänhet och media. Kanaler som ska användas är organisationens intranät samt eventuellt externa kanaler.

Ansvarig: Sektorchefer

Mottagare: Förvaltningsledning

Deadline: v.51

15. Detaljbudget registreras

Under november till januari arbetar respektive verksamhet med sin detaljbudget och tillser att den är registrerad och avstämd i ekonomisystemet

Ansvarig: Verksamhetschefer

Mottagare: Ekonomienhet

Deadline: v.4

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Utredning kommunal vuxenutbildning (Komvux), Östhammars kommun

Bakgrund

Kommunal vuxenutbildningen är del av det svenska utbildningsväsendet som regleras via Skollagen (2010:800) samt Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. Sedan 2012 finns även en separat läroplan. Vuxenutbildning och livslångt lärande är prioriterade frågor för flera internationella organisationer och nätverk bland annat OECD, EU och FN. Det livslånga lärandet återfinns även i Agenda 2030 och där mål 4: att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Komvux består av två skolformer, kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särvox). Komvux bedrivs på grundläggande och gymnasial nivå och i svenska för invandrare (sfi). Särvox bedrivs på grundläggande och gymnasial nivå. I Östhammars kommun använder vi namnet Vuxenutbildningen för verksamheten.

En betydande del inom komvux på grundläggande nivå, i svenska för invandrare och inom särvox på grundläggande nivå är en rättighet för den enskilde. Från och med 2017 finns även en rätt till behörighetsgivande kurser på gymnasial nivå inom komvux.

Komvux har idag, nationellt, fler elever än gymnasieskolan. Komvux har annan funktion och annan form av styrning jämfört med grund- och gymnasieskolan och en annan målgrupp. Komvux ska erbjuda en flexibel utbildning anpassad efter individens behov. Utbildningen byggs upp av kurser, där en deltagare kan läsa alltifrån en enskild kurs till motsvarande en hel gymnasieutbildning.

Kommunen kan välja att driva verksamheten i egen regi eller att lägga ut utbildningen på entreprenad. Vissa kurser ger Vuxenutbildningen i Östhammars kommun på plats och vissa kurser ges på distans och köps genom Nordens Tekniker Institut (NTI) och Kompetensutvecklings Institutet (KUI). Det är relativt vanligt med distansstudier inom Komvux. Andelen som studerar på distans har nationellt ökat kraftigt under den senaste tioårsperioden, från några enskilda procent till drygt 27 procent 2018. Under läsåret 2018/19 lästes 45 % av vuxenutbildningens kurser på distans. Kommunen ansvarar för att följa upp elever som läser distansutbildningar.

Antalet elever på sfi, grundläggande och gymnasial nivå i har ökat 2018 i Östhammars kommun jämfört med året innan. Totalt var det 500 elever inom Vuxenutbildningen år 2018, inklusive sfi och särvox, jämfört med 450 elever år 2017, inklusive sfi och särvox (se även bilaga 1). Nedanstående statistik gäller för år 2018 i Östhammars kommun.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Komvux exkl. sfi Variabler	Östhammar [0382] 2018
Elever i huvudmannens skolor, andel (%) från annan kommun	10,2
Elever i huvudmannens skolor, andel (%) i annan kommuns Komvux	16,9
Elever i huvudmannens skolor, andel (%) i grundläggande vuxenutbildning	15,7
Elever i huvudmannens skolor, andel (%) i gymnasial vuxenutbildning	84,3
Elever, andel (%) korttidsutbildade	20,8
Elever, andel (%) kvinnor	67,7
Elever, andel (%) som är födda utomlands	34,2
Elever, antal i huvudmannens skolor	313
Elever, folkbokförda i kommunen	338
Elever, heltidsstuderande, antal i huvudmannens skolor	141
Kursdeltagare i huvudmannens skolor, andel (%) hos annan anordnare	45,7
Kursdeltagare i huvudmannens skolor, totalt antal	1040 ¹
Kurser per elev	3,3
Kursutbud, antal olika kurser i huvudmannens skolor	142
Komvux sfi, Variabler	Östhammar [0382] 2018
Kursdeltagare, andel (%) i annan utbildningsanordnare	.
Kursdeltagare, andel (%) i folkhögskola som utbildningsanordnare	.
Kursdeltagare, andel (%) i kommun som utbildningsanordnare	100
Kursdeltagare, andel (%) i studieförbund som utbildningsanordnare	.
Kursdeltagare, andel (%) på 1A	11
Kursdeltagare, andel (%) på 1B	12
Kursdeltagare, andel (%) på 2B	19
Kursdeltagare, andel (%) på 2C	17
Kursdeltagare, andel (%) på 3C	22
Kursdeltagare, andel (%) på 3D	..
Kursdeltagare, andel (%) som är kvinnor	55
Kursdeltagare, andel (%) som är män	45
Kursdeltagare, antal i kommunen	187

Källa: Skolverket, SIRIS. En och samma elev kan läsa både på grundläggande nivå, gymnasialnivå och sfi, varför raderna inte summerar till det totala antalet elever

¹ En elev räknas som deltagare flera gånger om han/hon har deltagit i mer än en kurs under läsåret.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Utredningsuppdrag: Vuxenutbildningen i Östhammars kommun utifrån ett arbetsmarknadspolitiskt perspektiv

Vuxenutbildningens verksamhetsledning fick i september 2019 av Barn- och utbildningschefen ett uppdrag att utreda vilket behov det finns av vuxenutbildningen i kommunen utifrån ett arbetsmarknadspolitiskt perspektiv.

I arbetet med utredningen har utredarna inhämtat synpunkter från ett flertal aktörer. För att få ett större underlag till vilka behov kommunens invånare och företag anser att Vuxenutbildningen kan bidra med i ett långsiktigt perspektiv har information inhämtas från Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen, Arbetsmarknadsenheten, Teknik-college, Vård- och omsorgscollege, den lokala styrgruppen för yrkeshögskoleutbildning (YH-utbildning) och enskilda företag.

Utredarna har även undersökt vilka utbildningar som regionen ser behov av genom de prognoser som Arbetsförmedlingen och SCB presenterar och vilka utbildningar som kommuninvånarna efterfrågar (genom de ansökningar som görs till Vuxenutbildningen och de kontakter som tas med Studie- och yrkesvägledare). Vi har även använt underlag på nationell nivå i form av SOU-utredningar, inspel från Sveriges kommuner och regioner (SKR), remissvar från Arbetsförmedlingen m.m.

Utredarna har deltagit i konferensen *Skolinspektionens dag 2019* som hade fokus på vuxenutbildning och gymnasieskolans organisation och styrning; hur undervisning och vägledning samverkar för att främja skolans viktiga roll i samhället – i en framtid med nya krav där gymnasium, vuxenutbildning och studievägledning spelar en central roll för att möta framtidens kompetensbehov.

Vuxenutbildningen har även deltagit i regionala dialoger inom ReSam (Regionens kommuner i samverkan). Dialogerna är bland annat till för att följa upp utvecklingen av vuxenutbildningen i regionen och sprida aktuell information om kommunernas vuxenutbildning. I de regionala dialogerna deltog ansvariga chefer, kommunala och privata anordnare, regional aktör, lokal arbetsförmedling samt Teknik College. Dialoger har även förts med andra verksamhetschefer för Vuxenutbildningar i regionen. I de regionala dialogerna diskuterades bland annat kommuners arbete med individer med kort utbildning och gynnsamma insatser för målgruppen.

Den sammantagna bilden är att Vuxenutbildningen i grunden fyller en viktig funktion ur ett utbildningsperspektiv. I dialogerna framkommer behovet av en fortsatt utveckling av flexibiliteten i utbildningen och att studier, i ännu större utsträckning, ska vara möjliga att kombinera med andra aktiviteter t. ex. arbete. Att erbjuda breda utbildningsmöjligheter ses också som viktigt utifrån möjligheten att skapa individuella lösningar som leder mot arbete och sysselsättning. Fortsatt satsning på yrkesutbildningar och yrkeskurser på gymnasial nivå efterfrågas, speciellt inom utpekade bristyrken som exempelvis kockar, barnskötare, vårdpersonal, tekniker, elektriker och svets. Viktigt är också att fortsatt satsa på utbildningar inom Yrkeshögskolan och erbjuda utbildningar på en eftergymnasial nivå.

En ökad utbildningsgrad ger i sin tur effekt även samhällspolitiskt och integrationsmässigt. Vuxenutbildningen kan hjälpa människor att ställa om och byta karriär i ett allt föränderligare

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

arbetsliv och hjälpa företagen utifrån deras kompetensbehov som både växer och förändras allt snabbare över tid.

Arbetsförmedlingen

I remissyttrandet till komvuxutredningen: *En andra och annan chans – ett Komvux i tiden* anser Arbetsförmedlingen bland annat att det är centralt för Arbetsförmedlingens uppdrag att Komvux fungerar väl och att det är viktigt att vuxenutbildningens betydelse för arbetslivets kompetensförsörjning förstärks. Andelen arbetslösa som saknar gymnasieutbildning bland de arbetslösa inskrivna på Arbetsförmedlingen har ökat de senaste åren. Arbetsförmedlingen ser det som nödvändigt att stärka vuxenutbildningens förutsättningar för att möta de förändrade och växande individuella behoven hos inskrivna personer på Arbetsförmedlingen och långsiktigt även en förutsättning för att klara kompetensförsörjningen. Arbetsförmedlingen ser att kommuner i dag har olika förutsättningar att tillgodose individers och arbetsmarknadens behov, vilket är problematiskt för Arbetsförmedlingens nationella uppdrag att matcha till jobb genom utbildning.²

Arbetsförmedlingen i Östhammars kommun hänvisar i förfrågan angående vilka behov de ser av Vuxenutbildningen framöver till den prognosredovisning som de under slutet av januari 2020 kommer att presentera för ReSam. Resultatet av prognosarbetet används som ett planeringsunderlag för vuxenutbildning och yrkesutbildning. Arbetsförmedlingen hänvisar fram till ny prognos kommer till tidigare prognos, *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2019 Uppsala län Prognos för arbetsmarknaden 2019-2020*. Arbetsförmedlingen tror att det inte kommer att bli några större förändringar i den nya prognosen.

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

SKR presenterade i slutet av september 2019 att regeringen i budgetpropositionen för 2020 har presenterat flera förslag för att ge vuxenutbildningen bättre förutsättningar. Budgetpropositionen för 2020 innehåller flera förslag till förändringar:

- Sänkt krav på medfinansiering. Ändrat krav för kommunernas medfinansiering inom statsbidragssatsningen på regionalt yrkesvux.
- Bättre planeringsförutsättningar. Längre planeringshorisont för statsbidraget genom att kunna planera även för kommande år.
- Högre ersättning för kombinationsutbildningar. Höjd ersättningsnivå för utbildningsplatser som söks i kombination med sfi.
- Studiestartsstödet blir kvar. Studiestartsstödet är en del av studiemedelssystemet som finns för att rekrytera personer med stora utbildningsbehov.

Trender och prognoser

I rapporten *Trender och prognoser 2017* presenterar SCB både dagens arbetsmarknad och

² SOU 2018:71. *Komvuxutredningen: En andra och annan chans – ett Komvux i tiden*.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

framtidsutsikterna för 59 olika utbildningsgrupper. Syftet med beräkningarna är att lyfta fram de obalanser mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft som kan komma att uppstå givet det utbildningssystem och de utbildningsmönster man kan se idag. Både tillgång och efterfrågan på arbetskraft beräknas växa kraftigt fram till 2035. Efterfrågan på personer med examen från en eftergymnasial utbildning beräknas öka mest. För eftergymnasialt utbildade utan fullständig högskoleutbildning tyder prognosen på ett växande överskott på sikt. Samtidigt väntas ett överskott på personer med en högskoleförberedande gymnasial utbildning. Efterfrågan på personer med högst grundskoleutbildning beräknas minska kraftigt under prognosperioden samtidigt som tillgången väntas ligga kvar på ungefär dagens nivå. Detta leder till ett växande överskott av personer med högst grundskoleutbildning.

Prognosen, som sträcker sig till 2035, visar att tillgången på arbetskraft med yrkesinriktad gymnasial utbildning inte kommer att kunna möta den framtida efterfrågan inom flera utbildningsområden. Det finns risk för brist på bland annat utbildade inom bygg, industri och fordon. Det finns även risk för brist på utbildade inom vård och omsorg samt restaurang och livsmedel. Samtidigt som bristen på gymnasialt yrkesutbildade riskerar att förvärras visar SCB:s prognos också att tillgången på arbetskraft med en lärarutbildning inom gymnasieskolans yrkesämnen inte väntas kunna svara mot den framtida efterfrågan.³

Vuxenutbildningens statliga uppdrag

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier. Vuxenutbildningen ska förmedla sådana kunskaper som utgör den gemensamma referensramen i samhället och som utgår från de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna. Vuxenutbildningen fyller även en funktion för individer i sysselsättning som vill omskola sig, efter fritt val av utbildning och utbildningsinriktning.

Vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och eleverna är individer med mycket olika förutsättningar. Det innebär att elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån hans behov och förutsättningar.⁴

Vuxenutbildningen har krav på sig att vara flexibel och individanpassad och till skillnad mot gymnasieskolan har vuxenutbildningen även krav på kontinuerlig utbildning med utbildningsstarter under året. Det förekommer därför en betydande del distansundervisning. Elevgruppen

³ SCB 2017. *Trender och Prognoser 2017*. SCB 2018. *Brist på gymnasialt yrkesutbildade även om 20 år*. Publicerad: 2018-03-05

⁴ Lvux12. Läroplan för vuxenutbildningen: reviderad 2017.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

inom kommunal vuxenutbildning är heterogen och eleverna har väldigt olika förutsättningar och behov, åldern varierar från unga till äldre med olika erfarenheter från tidigare utbildning och arbetsliv. Målgruppen i Östhammars kommun har, liksom i riket, förändrats de senaste åren med en högre andel elever som inte har svenska som modersmål, elever som i många fall har flera skolmisslyckanden bakom sig eller som på andra sätt har behov av en anpassad vuxenutbildning.

Även elevernas syfte och mål med studierna varierar och det förekommer att elever har behov av att kombinera sina studier med utbildning inom andra skolformer eller med arbete. För att utbildningen ska kunna möta denna mångfald och heterogena grupp har flexibilitet och individanpassning länge varit kärnvärden inom vuxenutbildningen.

Vuxenutbildning i Östhammars kommun

Förutom ovanstående statliga uppdrag inom kommunal vuxenutbildning som består av komvux och särvux där komvux inkluderar sfi, grundläggande kurser samt gymnasiala kurser och särvux inkluderar grundläggande- och gymnasiala kurser har Östhammars kommuns Vuxenutbildning även uppdrag att driva YH-utbildning och ett KVV-labb, genomföra samhällsorientering för nyanlända och genomföra uppdragsutbildningar inom exempelvis Vård och omsorg.

Organisation

Vuxenutbildningen leds av verksamhetschef och rektor. Rektor ansvarar för vuxenutbildningens verksamheter och är chef för dess personal. Till rektors hjälp finns också en administrativ chef och två utbildningsledare, en Studie- och yrkesvägledare samt en administratör.

Vägen in till studier på vuxenutbildningen går via den studie- och yrkesvägledande funktionen. Vuxenutbildningen i Östhammars kommun har tillgång till en heltid SYV som har sitt kontor centralt beläget i verksamheten. SYV förmedlar på regelbunden basis information från Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsenheten.

Vuxenutbildningen utgör i grunden ett arbetslag/personalstab som inkluderar all personal, både undervisande som administrativ. Personalstyrkan kan sedan delas upp efter yrkesutövning och vidare delas i två grupper, undervisande i grund- och gymnasieämnen samt undervisande inom sfi. In och ur dessa två undergrupper rör sig administrativ personal och pedagoger.

Personal

Av de pedagoger som undervisar i grundläggande teoretiska kurser och/eller gymnasiala teoretiska kurser är samtliga legitimerade. För pedagoger som arbetar som yrkeslärare finns ett undantag från legitimation. Inom sfi har 89 % av lärarna en pedagogisk högskoleexamen.

Förutsättningar

Vuxenutbildningen inrymmer sig på Bruksgymnasiet och delar lokaler, utrustning och personal. Gällande klassrum så är alla utrustade med projektor och ljud. Det finns ett bemannat välutrustat skolbibliotek som vuxenutbildningen delar med gymnasiet. Alla lokaler är lokaliserade i ett

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

plan utan ett behov av att växla mellan våningar. Ett klassrum är extra anpassat för att kunna ta emot elever i rullstol och i den lokalen är borden höj- och sänkbara.

Vuxenutbildningen använder sig av en lärplattform i kommunikationen och undervisningen: It's Learning. Pedagogerna använder digitala såväl som analoga läromedel och för elever finns lånedatorer att tillgå. I de allmänna lokalerna finns ett antal stationära datorer utplacerade. Till detta finns också 42 stycken laptop att låna i undervisningen som sker på plats. Ytterligare digital teknik inköptes under 2018 i form av 25 iPads, även dessa är ämnade att användas i undervisningen på plats. Inläsningstjänst är ett exempel på program som ämnar stödja elever i behov av att få texter upplästa. Pedagogerna utarbetar alternativa undervisningsformer och eget material för att tillrättalägga undervisningen utifrån elevens behov.

Sfi

Sfi syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i det svenska språket. Utbildningen är organiserad i form av tre studievägar om vardera två kurser (1A och 1B, 2B och 2C, 3C och 3D). Sammantaget finns fyra kurser, A–D. Även om en elev kan avsluta sfi efter respektive studieväg och kurs är intentionen att alla elever ska ges möjlighet att studera till och med kurs D. För elever på studieväg 2 och 3 introducerar vuxenutbildningen i kommunen svenska språket i en intro-grupp under två-tre veckor. Detta upplägg ger eleverna en förståelse och underlättar inträdet i undervisningen. Idag har vi en (1) A-grupp som består av elever med kort eller ingen skolbakgrund. Vidare har vi två B-grupper. En (1) av grupperna är 1B med elever som har kort tidigare skolbakgrund, detta är också andra steget i studieväg 1. Den andra B-gruppen är för elever på studieväg 2 och 3 där eleverna har undervisning motsvarande grundskola eller mer med sig från sitt hemland. Efter våra två B-grupper har vi sedan två C-grupper, varav en (1) är andra steget i studieväg två och den andra, 3C, är första kursen i studieväg tre som sedan avslutas med 3D. På D-nivå har vi således endast en (1) grupp.

Tidigare år, exempelvis 2015, varierande utbildningsbakgrunden mer bland kommunens nyanlända och fler var högutbildade och kunde snabbt gå igenom sfi-utbildningen för att sedan fortsätta på grundläggande och gymnasial nivå. Fler än i dag ägde en god studievana och kunde kombinerade distansstudier med arbete, bland annat i Uppsala. För elever med kortare studiebakgrund är distansstudier ofta en svår utbildningsväg och flertalet blir kvar på plats inom sfi under en längre tid.

Utifrån dialog med Arbetsmarknadsenheten ser kommunen ut att under 2020 ta emot fler nyanlända individer utifrån kategorin vidarebosättningar (kvotflyktingar). Dessa människor befinner sig ofta i ett flyktingläger och väljs ut av UNHCR. För Vuxenutbildningen är detta ny elevkategori.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Samhällsorientering

Samhällsorientering⁵ är en viktig insats för att på ett strukturerat och systematiskt sätt ge nyanlända information om och möjlighet att diskutera hur det är att flytta till och leva i Sverige.

Samhällsorienteringen finansieras genom schablonersättningen för mottagandet av nyanlända. Från och med 1 januari 2020 höjs schablonen med 3 500 kronor från 142 600 till 146 100 kronor per mottagen nyanländ under 65 år. Højningen görs för att nyanlända ska erbjudas en samhällsorientering som omfattar minst 100 timmar istället för nuvarande minst 60 timmar. Utökningen av samhällsorienteringen träder i kraft den 1 februari 2020.

Vuxenutbildningen har både elever som läser samhällsorientering på plats i Gimo genom att en samhällskommunikatör reser ut från Uppsala och undervisar i våra lokaler och elever som läser samhällsorientering på plats i Uppsala. Samhällsorienteringen ska ges i ett så tidigt skede som möjligt och därför måste den ges på ett språk som eleven behärskar (ofta modersmål). Det är svårt för mindre kommuner som Östhammar att hålla sig med egna kommunikatörer, bl. a. utifrån personalkostnaden som detta medför och därav finns behov att köpa denna tjänst. Kostnaden per idag är:

- Elevavgift 5,500 SEK per deltagare, exkl. moms för utbildning som genomförs i Uppsala.
- Utbildningskostnad 99,000 SEK, exkl. moms för utbildning på plats i köparens kommun. Kostnaden baseras på 18 elever och gäller oavsett om eleverna är fler eller färre.

Grundläggande nivå

Kurser på grundläggande nivå erbjuds idag på plats utifrån ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik. Övriga kurser på plats har Vuxenutbildningen, per idag, inte möjlighet att erbjuda och eleverna hänvisas då till att läsa via distans. Vuxenutbildningen har dock via en regional samverkan med länets kommuner möjlighet att köpa in grundläggande kurs som klassrumsundervisning. Till största del sker detta i samarbete med Uppsala kommun och eleven läser då på plats i Uppsala. Under läsåret 2018/19 lästes 114 kurser på plats i Gimo och ytterligare 40 kurser lästes på distans.

Det är hemkommunen som ansvarar för att de individer som vill och har rätt att delta i komvux på grundläggande nivå också får göra det. Kommunen ska utöver detta arbeta aktivt för att nå ut till de personer i kommunen som har rätt att gå utbildningen och motivera dem att delta. Om man har rätt att delta i komvux på grundläggande nivå har man också rätt att delta i sådan

⁵ Förordning (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

utbildning i en annan kommun än sin hemkommun om utbildningen finns där.⁶

Gymnasial nivå

Kurser på gymnasial nivå erbjuds idag på plats utifrån ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik, kemi och historia. I samarbete med gymnasiet kan även ytterligare kurser erbjudas. För de elever som önskar läsa kurser på distans har vuxenutbildningen avtal med NTI och KUI. Under läsåret 2018/19 lästes 309 kurser på plats i Gimo och ytterligare 423 kurser lästes på distans.

Det är hemkommunen som ansvarar för att de individer som vill och har rätt att delta i komvux på gymnasial nivå också får göra det. Kommunen ska utöver detta arbeta aktivt för att nå ut till de personer i kommunen som har rätt att gå utbildningen och motivera dem att delta. Om man har rätt att delta i komvux på gymnasial nivå har man också rätt att delta i sådan utbildning i en annan kommun än sin hemkommun om utbildningen finns där.⁷

Särskild utbildning för vuxna

Särskild utbildning för vuxna är en skolform inom vuxenutbildningen som riktar sig till personer som är 20 år eller äldre med en utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada. På Vuxenutbildningen i Östhammars kommun benämns Särsvux som Lärsvux. Särskild utbildning för vuxna erbjuds på grundläggande och gymnasial nivå och ska motsvara den utbildning som ges i grundsärskolan respektive gymnasiesärskolan.

En central målsättning för särskild utbildning för vuxna är att den ska vara individanpassad och flexibel. Målet som anges i skollagen är att utgångspunkten för utbildningen ska vara anpassad till den enskilda elevens behov och förutsättningar.

Enligt skollagen ska varje kommuninvånare som är bosatt i landet rätt att delta i grundläggande särsvux om den saknar kunskaper som utbildningen avser att ge, samt har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Kommunen ska aktivt verka för att nå och för att motivera dem att delta i utbildningen. Vidare framkommer att kommuninvånare som enligt ovanstående har rätt till utbildningen och önskar delta i den, även får det. Kommunen ska även erbjuda gymnasial särsvux som motsvarar behov och efterfrågan. Vuxenutbildningen ska informera om möjligheterna till gymnasial särsvux och verka för att vuxna som uppfyller lagkraven deltar i sådan utbildning.⁸

En elev som läser särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå kan söka in vid folkhögskolan där kurserna anpassas till elevernas förmåga. En elev som läser särskild utbildning

⁶ Skollag (2010:800). 20 kap.

⁷ Ibid. 20 kap.

⁸ Skollag (2010:800) 21 kap.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

för vuxna kan läsa vidare på komvux. Eleverna erbjuds studie- och yrkesvägledning.

Regionalt yrkesvux

Regionalt yrkesvux är regional samverkan mellan minst tre kommuner för planering och genomförande av yrkesinriktad vuxenutbildning inom komvux och särvux på gymnasial nivå. Östhammars kommun samverkar här med Uppsala, Tierp, Håbo, Heby, Knivsta och Enköping (se utförligare förklaring nedan).

Syftet är att öka utbudet av utbildningar för den enskilda individen och att arbetsmarknadens behov i de samverkande kommunerna tillgodoses. Utbildningen ska därför planeras under medverkan av arbetsgivare, organisationer och branscher som finns företrädade i de samverkande kommunerna. Även Arbetsförmedlingen och den aktör som har ett regionalt utvecklingsansvar i länet eller länen ska medverka i planeringen av utbudet av utbildningarna.

Kommunala huvudmän i samverkan kan söka statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning. Det finns tre statsbidrag att söka för yrkesutbildning inom komvux och särvux på gymnasial nivå: Yrkesvux, Lärlingsvux och Yrkesförarutbildning.

Inom yrkesvux utbildar Vuxenutbildningen i Östhammar idag på plats undersköterskor, vårdbiträden, elevassistenter, barnskötare och kockar. Övriga yrkesvuxutbildningar köper vuxenutbildningen in från externa utbildningsanordnare (NTI och KUI), samt genom att köpa platser i andra kommuner.

Teknikcollege

Vuxenutbildningens YH-utbildning är certifierad av Teknikcollege och verksamheten deltar både på lokal och på regional nivå. Genom Teknikcollegecertifiering ges utbildningen en kvalitetsstämpel och borgar för god utbildningskvalitet.

Vård- och omsorgscollege

Vuxenutbildningens undersköterske- samt vårdbiträdesutbildningar är certifierade av Vård- och omsorgscollege och verksamheten deltar både på lokal och på regional nivå. Genom Vård- och omsorgscollegecertifiering ges utbildningen en kvalitetsstämpel och borgar för god utbildningskvalitet.

Kraft- Värme- och Ventilationslaboratorium

Målet med KVV-labbet är att regionen ska kunna erbjuda utbildningsanordnare och företag ett professionellt modernt labb som ska kunna ge en praktisk och pedagogisk systemförståelse och grundkunskap inom framför allt området Kraft, Värme- och Ventilation. Projektgruppen (med representanter från Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB), Forsmarks kraftgrupp AB (FKA), Sandvik Coromant AB, Teknikcollege Uppland och Vattenfall Värme) ansåg att det i första hand skulle byggas upp ett labb för inriktningen Kraft och Värme samt Styr- och Reglerteknik vilket har skett. Enligt nämndbeslut åtog sig Östhammars kommun och där BUN huvudmannaskapet för satsningen. Vuxenutbildningen fick det operativa ansvaret. Labbet invigdes hösten 2016.

I dokument "Underlag för införande av ett Kraft-, Värme- och Ventilationslabb (KVV-labb) i Östhammars kommun" från 2015, framgår att beräkningarna utgår från en driftbudget på 840

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

tkr. Representanter från projektgruppen tog fram underlaget. Risken att labbet inte hyrs ut som planerat, att intäkterna blir lägre än beräknat såg BUN som en hanterbar risk.⁹

Driftbudget	tkr
Intäkt labbhyra (420 tim/år, 2000 kr/tim)	840
Lokalhyra	-210
Personal (drift och underhåll)	-300
Öv kostnader (service labb m.m.)	-200
Kapitalkostnader	-130

Sedan starten 2016 har labbet hyrts ut i mindre utsträckning än beräknat trots marknadsföring och direktkontakt med de företag och utbildningsanordnare som ställde sig positiva till uppbyggnaden av labbet. Bland annat har det framförts att prisnivån är för hög. Detta har justerats utifrån undersökning vad liknande utbildningar kostar och de faktiska kostnaderna. Ett nytt avtal med FKA är framtaget där priserna är justerade. KVV-labbet används i dag bland annat i YH-utbildning Processtekniker och för gymnasieskolans El- och energiprogram med inriktning automation.

Yrkeshögskola – Processtekniker

Det finns idag en brist på arbetskraft med kvalificerad yrkeskompetens vilket utgör hinder för företag, och därmed Sverige, att växa och skapa fler arbetstillfällen. Regeringen satsar därför på fler utbildningsplatser inom yrkeshögskolan. Förslaget syftar till en bättre kompetensförsörjning och matchning på arbetsmarknaden. Det ger fler människor möjlighet att vidareutbilda sig inom ett yrke eller omskola sig till ett nytt yrke.

Östhammars kommun med Vuxenutbildningen som ansvarig huvudman ansökte i augusti 2017 om att få starta en YH-utbildning Processtekniker. Utbildningen ska bidra till arbetskraft lokalt och i regionen i stort. Utbildningen är väl förankrad i styrgruppen som består av representanter från näringslivet i kommunen som Sandvik Coromant AB, FKA, SKB och Österby gjuteri (Österby gjuteri valde att avsluta sin medverkan utifrån att utbildningen inte sågs passa tjänster i deras verksamhet). Regionala aktörer är Holmen Paper, Uppsala Värme och Fresenius Kabi (Fresenius Kabi valde att avsluta sin medverkan utifrån att man inte ansåg sig få tillbaka motsvarande nedlagd arbetsprestation i form av nyanställningar från utbildningen).

Den del av utbildningen som Vuxenutbildningen tillsammans med Gimo Utbildning AB (GUAB), bedriver på plats, uppskattas idag vara ca 80 % (285 poäng av 350 poäng). De kurser

⁹ Barn- och utbildningskontoret. Kraft- Värme- och Ventilationslaboratorium (KVV-labb). 2015-08-21

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

som inte kan bedrivas av Vuxenutbildningen eller GUAB tillhandahållas genom andra privata aktörer som Teknikutbildarna. Dessa kurser ges även de på plats i Gimo. Hösten 2018 startade omgång ett med 23 elever. Av dessa går 19 kvar som beräknas vara klara med utbildningen vt 2020. Hösten 2019 startade en omgång med 19 elever som beräknas vara klara med utbildningen vt 2021.

Utbildningen är på 70 veckor och 350 poäng (en (1) utbildningsdag motsvarar en poäng).

Genom statsbidrag får verksamheten rekvidera 132 300 kr per studerande för en helt genomförd utbildning. Det maximala antal elever vuxenutbildningen kan rekvidera för uppgår till 20 studerande. Då kostnaden för utbildning till stor del kvarstår oavsett elevantal är budgeteringen gjord utifrån hel klass och uppgår då till 2 646 000 kr. Kostnaden för den utbildning som vuxenutbildningen idag anordnar uppgår till 3 444 396 kr.

Yrkeshögskoleutbildningen till Processtekniker är en avancerad utbildning som historiskt sett resulterat i en hög grad av anställning för de elever som avlagt examen.

Förändringar inom vuxenutbildningen nu och framöver

Vuxenutbildningen har genomgått stora förändringar under de senaste åren. Nya lagar och förordningar för vuxenutbildningen började gälla 2012 och en egen läroplan infördes samma år tillsammans med ny betygsskala, nya kursplaner och kunskapskrav. Dessutom har den gymnasiala vuxenutbildningen påverkats av de förändringar som infördes 2011 för gymnasieskolan när det gäller bland annat ämnesplaner och krav för gymnasieexamen. År 2016 upphörde utbildning i svenska för invandrare som egen skolform och kraven på huvudmännen skärptes när det gäller studie- och yrkesvägledning och individuella studieplaner. Vuxenutbildningen har också fått en allt viktigare roll när det handlar om att utbilda allt fler nyanlända med varierande utbildningsbakgrund och yrkeserfarenhet, vilket ställer större krav på flexibla och individanpassade lösningar när det gäller undervisning och utformningen av utbildningen.

Parallellt med ökade krav har regeringen initierat reformer som kommer att öka volymerna av studerande inom vuxenutbildningen. Alla vuxna ska ha rätt till studier på Komvux från 2017 vilket innebär över 50 000 nya utbildningsplatser på den kommunala vuxenutbildningen komvux och yrkesvux, yrkeshögskolan, folkhögskolor samt universitet och högskolor. Därtill har ett nytt rekryterande studiestartstöd införts för att få dem som idag står långt ifrån arbetsmarknaden att återuppta sina studier. Sedan 2017 har ett flertal lagändringar skett som påverkat verksamheten. Det pågår även ett flertal statliga utredningar som kan komma att påverka verksamheten.

Rätt till Komvux

Rätt till behörighetsgivande Komvuxutbildning (Rätt till Komvux) infördes den 1 januari 2017. Ändringarna innebär att en utökad rätt att delta i Komvux på gymnasial nivå har införts. Kravet på en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan för att en vuxen ska ha rätt till komvux på gymnasial nivå har tagits bort. I dag finns en utökad rätt att delta i komvux på gymnasial nivå för att uppnå behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

till nybörjare eller till utbildning inom yrkeshögskolan. Hemkommunen ansvarar för att erbjuda utbildning eller betala för den i annan kommun eller landsting. Om det finns flera alternativa utbildningar för grundläggande behörighet bestämmer hemkommunen vilken utbildning som ska erbjudas. För att öppna dörrar i utbildningssystemet och möjliggöra en omställning och livslångt lärande har regeringens satsningar utökas på vuxenutbildningen genom att ca 530 miljoner tillförs kommunerna/år via det generella statsbidraget för satsningen på rätt till komvux.¹⁰

Förändringarna påverkar individers rätt till utbildning och därmed även vuxenutbildningens skyldigheter att anordna utbildning. Förändringarna har även skapat möjligheter för Östhammars kommun att satsa på en mer individuell, flexibel och generös vuxenutbildning än den som erbjöds tidigare.

Med bakgrund av de senaste årens ökning av asylsökande och nyanlända till kommunen har etableringsuppdragets målgrupp ökat, vilket i sin tur återspeglar antalet nyanlända i behov att studera inom behörighetsgivande vuxenutbildning. Det samma gäller flertalet av de nyanlända eleverna som i dag läser på gymnasiets språkintruktionsprogram (IMS) och inte har fullföljt en utbildning motsvarande grundskolan innan de kom till Sverige. Eleverna med låg utbildningsnivå kommer att behöva studera klart, alternativt påbörja och avsluta sin utbildning inom komvux, eftersom det är mycket troligt att de inte kommer att hinna fullfölja en utbildning inom gymnasieskolan.¹¹

Regionalt yrkesvux

Den nya ordningen för regional yrkesvux innebär att kommuner ska samarbeta om yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux) och ett statsbidrag har införts, med bland annat villkoren att:

- Minst tre kommuner samverkar vid planering och genomförande av utbildningen. Här inom Upplands kommuner i samverkan (ReSam)¹²
- Utbildningsutbudet ska planeras efter samråd med Arbetsförmedlingen och den aktör som har ett regionalt utvecklingsansvar i länet eller länen. Syftet är att utbildningarna i

¹⁰ Regeringen tillförde 534,3 miljoner kronor för 2017 (54 kr/kommuninvånare) och beräknade att 530 miljoner skulle överföras för 2018 och 2019. För 2020 och åren därefter beräknas 532 miljoner överföras för samma ändamål. SKL: *Budgetpropositionen för år 2017 och höständringsbudgeten för år 2016*.

¹¹ Elever som anländer till Sverige i de övre tonåren hinner i vissa fall inte slutföra utbildningen inom språkintruktionsprogrammet innan rätten att påbörja en utbildning i gymnasieskolan upphör från och med det andra kalenderhalvåret det år individen fyller 20 år.

¹² Ett samverkansavtal är framtaget inom ReSam. Avtalet innebär utökad samverkan mellan de åtta kommunerna: Enköpings kommun, Heby kommun, Håbo kommun, Knivsta kommun, Tierps kommun, Uppsala kommun, Älvkarleby kommun och Östhammars kommun. Samverkan syftar till att erbjuda regionens vuxna medborgare ett relevant utbildningsutbud inom hela vuxenutbildningen men framförallt gällande yrkesutbildning. Avtalet syftar även till att optimera resursanvändningen, öka kostnadseffektiviteten samt möta regeringens krav på ökad regional samverkan inom vuxenutbildningen.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

högre utsträckning ska motsvara de behov av kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden inom en region.

- För att få statsbidrag ska kommunerna erbjuda utbildningen som sammanhållna yrkesutbildningar och vid behov som enstaka kurser.
- Kommunerna ska själva finansiera motsvarande utbildningsplatser i minst samma omfattning som de får statsbidrag för.

Vuxenutbildningen i Östhammars kommun har möjlighet att rekquirera 25 platser á 75 000 kr, samt 55 platser á 35 000 kr för 2020. För att rekquirera ovanstående statsbidrag behöver Östhammars kommun medfinansiera motsvarande antal platser i form av kommunala medel.

De samverkande kommunerna inom ReSam har rätt att tillsammans redovisa sin produktion av gymnasiepoäng vilket kan innebära att några kommuner överproducerat och några underproducerat. Om inte Vuxenutbildningen i Östhammars kommun kan påvisa en motprestation motsvarande att en (1) statsbidragsfinansierad utbildningsplats kompenseras av en (1) kommunalt finansierad kan heller inte fullt statsbidrag lyftas.

På Vuxenutbildningen i Östhammars kommun anordnas utbildningar inom Vård- och omsorg (Undersköterskeutbildning, USK) och ht 2017 startade yrkesutbildning inom Restaurang- och livsmedel. Utbildningarna utökades ht 2019 med Barnskötare/elevassistent och kombinationsutbildning kock. Vuxenutbildningen i Östhammar erbjöd även utbildning elektriker som inte startade på grund av för få ansökningar. Utbildningarna finansieras med beviljat statsbidrag (beskrivet ovan) med motsvarande antal platser och möjliggörs genom ett nära samarbete med Bruksgymnasiet.

Det finns tydliga behov inom andra branscher och Vuxenutbildningen får förfrågningar om det finns möjlighet att starta utbildningar. Senaste förfrågan handlade om det var möjligt att starta vidareutbildning för elektriker – inom industriautomation (förfrågan från Industriarbetsgivarna i samråd med ETG), m.fl., men där ser Vuxenutbildningen inte att behovet kan tillgodoses utan ytterligare finansiering. Även andra behov i kommunen har framkommit.¹³ Fler möjligheter till yrkesutbildningar skulle framöver kunna anordnas i egen regi i samarbete med Bruksgymnasiet och andra utbildningar behöva upphandlas från extern part.

Införande av ett studiestartsstöd

Målgrupp för studiestartsstödet¹⁴ är personer i åldern 25-56 år som har kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. För att tillhöra målgruppen ska personen ha varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen under minst sex månader. Stödet ska vara ett

¹³ Se Arbetsmarknadspolitik överenskommelse 2017-2020, s. 8 samt Tillväxtstrategi Östhammars kommun 2020.

¹⁴ Lag (2017:527) om studiestartsstöd. Syftet med lagen är att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

redskap som kommunerna kan använda inom ramen för deras befintliga uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning. Om kommunerna väljer att använda sig av stödet ska kommunerna i nära samarbete med Arbetsförmedlingen och efter synpunkter från Försäkringskassan och lokala företrädare för arbetsmarknadens parter och folkbildningen ta fram riktlinjer för hur stödet ska användas. Varje kommun som anmält intresse för att använda sig av stödet får en årlig resursram för studiestartsstödet och stödet lämnas i mån av tillgängliga medel.¹⁵

På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för fler elever med svenska som andraspråk (KLIVA)

Utredningen KLIVA har redovisat uppdraget att utreda hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av s.k. utbildningsplikt. Utredningen har haft i uppdrag att utreda och föreslå hur det kan säkerställas att kommuner erbjuder individanpassad utbildning för nyanlända som ska ta del av sfi och annan utbildning enligt förordningen (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Den s.k. utbildningsplikten är en del av en ny reglering. Den aktuella målgruppen omfattas emellertid även sedan tidigare av långtgående rättigheter till studier på sfi och grundläggande vuxenutbildning eftersom de saknar de kunskaper som ska uppnås där. Utredningens förslag syftar till att konkretisera hur utbildningen för denna målgrupp ska utformas. Förslagen innebär dock ingen ändrad målgrupp, något ändrat innehåll eller ändrad ansvarsfördelning i jämförelse med vad som i dag gäller för de som omfattas av utbildningsplikten.

Däremot kan ett framgångsrikt genomförande av förslagen kräva att utbildningen organiseras på ett annat sätt än vad som faktiskt görs idag. Förslagen om garanterad undervisningstid och plan för utbildningen är sådana exempel. De kurser som är aktuella att läsa inom ramen för en sammanhållen utbildning ska i grunden vara anpassade till målgruppen och målgruppsanpassningen kan förstärkas i kommunens planering av genomförandet, båda vad gäller nationella kurser och orienteringskurser. Denna anpassning kan komma att kräva organisatoriska omställningar av vuxenutbildningen.

I detta bedömer utredningen att en översyn av hur den statliga schablonersättningen för flyktningmottagande hanteras och fördelas bör genomföras. Detta främst med fokus på kommunens ansvar för utbildningen i sfi och annan utbildning i komvux för nyanlända vilket blir ett led i att säkerställa att medelstilldelningen är adekvat.

I ett remissvar ställer sig Östhammars kommun överlag positiv till utredningen och utredningens förslag. Samtidigt finns det några förslag som ökar kostnaderna och innebär stora organisatoriska svårigheter för kommunen. Östhammars kommun välkomnar en höjning av schablonersättningen men ser samtidigt en fara i att de ökade kostnaderna, som förslagen innebär, inte kompenseras fullt ut utan skjuts över på kommunerna.

¹⁵ Regeringens proposition 2016/17:158 *Studiestartstöd – ett nytt rekryterande studiestöd*.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Utbildningsplikt

Andelen individer i etableringsprogrammet som omfattas av utbildningsplikt ökar och var i april 2019 ca 45 % av samtliga deltagare (nationellt). Utifrån det rådande läget med omorganisation har Arbetsförmedlingens kontor tagits bort från Gimo och många tjänster har omarbetats. I detta har dialogen med Arbetsförmedlingen av förklarliga skäl försvårats och i nuläget har verksamheten svårt att ta fram motsvarande siffror för kommunen.

Ökningen av utbildningsplikten är en samhällstrend som idag nödvändiggör en ny syn på vuxenutbildningen som kommer att utbilda en ny och växande kategori av elever. Sedan etableringsreformen 2010 har kommunerna endast haft kravet på sig att erbjuda sfi och samhällsorientering till de nyanlända tidigt i etableringsprogrammet och övriga aktiviteter har varit Arbetsförmedlingens ansvar. Genom utbildningspliktens hastiga införande utmanas dock kommunernas organisation och kompetens när det gäller att möta nyanlända kortutbildade i ökad omfattning och även i ämnen som man tidigare inte erbjudit de nyanlända förrän individen kunnat göra sig förstådd på svenska.

Vuxenutbildningen menar att förslaget innebär en stor organisatorisk utmaning som också innebär ökade kostnader för Östhammars kommun.

Garanterad undervisningstid

Elever som omfattas av utbildningsplikt ska garanteras en undervisningstid på 23 h per vecka över en fyraveckorsperiod. Idag läser elever i vuxenutbildningen sfi motsvarande 15 h per vecka. I och med förslaget ska härtill elever som omfattas av studieplikt läsa ytterligare 8 h per vecka. Dessa studier ska förutom svenska för invandrare innehålla orienteringskurser, samt kurser på grundläggande och gymnasial nivå utifrån elevens behov.

Eftersom efterfrågan på kurser på grundläggande nivå varit liten har det inte varit nödvändigt med ett brett utbud.

Enligt nationella antaganden kommer andelen vidarebosättningar, även kallade kvot-flyktingar, att öka under de kommande åren. Detta är en kategori människor som behöver mötas av ett nytt sätt att utbilda nyanlända med kort tidigare utbildning. Här kommer sfi i kombination med yrkesutbildning att spela en stor roll, samt förmågan att organisera väl fungerande orienteringskurser.

För att förslaget ska fungera på det sätt som KLIVA-utredningen avsett menar Vuxenutbildningen att det med stor sannolikhet kommer att krävas anpassningar av undervisningen som medför ett nytt åtagande och är kostnadsdrivande.

Utbildningsplan

Utbildningsplan för sammanhållen utbildning är ett förslag som innebär ett nytt krav av planeringen på huvudmannanivå. Initialt krävs det en insats för att arbeta fram utbildningsplanen som på huvudmannanivå ska fastställa den sammanhållna utbildningens syfte, innehåll, organisation och längd. Upprättande av utbildningsplanen kräver en målgruppsanalys för att fastställa vilket utbud som är lämpligt och ett samråd med olika aktörer om vad som i övrigt kan ingå i utbildningen.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Förslaget om krav på utbildningsplan för sammanhållen utbildning innebär en författningsreglerad skyldighet för kommuner som inte finns idag och kan därför i viss mån anses begränsa den kommunala självstyrelsen.

Bedömning om stöd och andra insatser för individanpassning

KLIVA-utredningen bedömer att kurator och specialpedagog bör prioriteras när huvudmannen fattar beslut om resurser i sammanhållen utbildning, utbildningsplikt. Idag är en egen elevhälsa inte obligatorisk för vuxenutbildningen och det innebär att utredningen föreslår en åtgärd som tillskjuter verksamheten utvidgade personalkategorier och en ökad personalkostnad.

Vuxenutbildningen menar att förslaget innebär en stor organisatorisk utmaning som också innebär ökade kostnader för kommunen.

Utökad schablonersättning

Från och med 2018 har schablonersättningen utökats och i förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar regleras kostnader för sådan kommunal vuxenutbildning som särskilt anpassats för utlänningar som omfattas av 14§ förordningen (2017:820), det vill säga etableringsprogrammet.

Sedan 1 januari 2018 höjdes schablonersättningen med 4 800 kr per individ och sedan 2019 med ytterligare 6 600 kr per individ. Det innebär sammantaget och med anledning av utbildningsplikten en höjning av schablonersättningen till kommunen med 11 400 kr per individ. Hela schablonbeloppet är på motsvarande 142 600 kr per individ för 2019.

Utredningen redovisar kostnaden för elever som omfattas av utbildningsplikt utifrån enkätundersökningar i 10 kommuner. Den undersökningen visar att kostnaden för en elev som omfattas av utbildningsplikt varierar från 135 200 kr per år till 65 300 kr per år.

Vuxenutbildningen välkomnar en höjning av schablonersättningen och efterfrågar en tydligare styrning samt spårbarhet av dessa medel och att bidraget i stor omfattning riktas direkt till vuxenutbildningen. Vi anser att det är av yttersta vikt att alla förslag i KLIVA-utredningen finansieras fullt ut.

Yrkesvux i kombination med sfi/sva

Det finns ett behov av yrkesutbildningar inom komvux i kombination med sfi och svenska som andraspråk (sva). Många personer inom vuxenutbildningen är utlandsfödda och antalet elever som söker dessa kombinationsutbildningar ökar. Här återfinns en allt större del av vuxenutbildningens målgrupp.

Vuxenutbildningen i Östhammars kommuns ser, liksom SKR¹⁶, att anpassade yrkesutbildningar för personer som ligger på sfi-nivå i språkkunskaper är mycket kostsamma. Vi ser t.ex. ett ökat behov av språkstöd i klassrummet. Statsbidraget för yrkesvux täcker inte kommunens kostnader för yrkesutbildning i kombination med sfi/sva. Det gäller i synnerhet för utbildningar som

¹⁶ SKL. "Kostnader för yrkesvux i kombination med sfi/sva. En pilotundersökning", 2019.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

berättigar till den lägre bidragsnivån (35 000 kronor), som exempelvis vård- och omsorg, barnskötare och elevassistent.

En andra och en annan chans – ett Komvux i tiden, SOU 2018:71

Utredningen, *En andra och en annan chans – ett Komvux i tiden*, har haft i uppdrag att undersöka behovet av förändringar i regleringen av vuxenutbildningen, huvudsakligen när det gäller komvux och särvux. Skollagen förtydligas så att det framgår att komvux även utgör en del i arbetsmarknadens kompetensförsörjning och förberedelser till fortsatta studier.

Förslaget innebär sammanfattat för vuxenutbildningen i kommunerna att:

- Urvalsreglerna till komvux på gymnasial nivå ändras så att det inte längre är den med minst utbildning som automatiskt ska ha förtur vid urval, utan individer med störst behov av utbildningen.
- Gymnasieskolans sex högskoleförberedande program slås ihop inom komvux till tre bredare studieområden och gymnasiearbetet ersätts av ett bredare komvuxarbete.
- Särvux blir en del av komvux och byter namn till särskild utbildning.
- Personer med intellektuell funktionsnedsättning ges ökade möjligheter till fortsatt utbildning efter särvux.
- Betygsskalan för grundläggande komvux, sfi och grundläggande särvux förenklas.

Vuxenutbildningens verksamhetslednings reflektioner

Utredningen *Vuxenutbildningen i Östhammars kommun utifrån ett arbetsmarknadspolitiskt perspektiv* visar att vuxenutbildningen har förändrats och förväntas framöver möta allt fler behov. Vuxenutbildningen är avgörande för att klara kompetensförsörjningen och för nyanländas etablering i arbetslivet. Utbildningsformen är också av stor betydelse för unga som lämnar gymnasieskolan utan fullständiga betyg och för de arbetslösa som har behov av utbildning för att komma in på arbetsmarknaden. Även för dem som av olika anledningar vill eller behöver byta yrke har vuxenutbildning en viktig roll. Vuxenutbildningen har de senaste åren fler elever än tidigare inom främst sfi och yrkesvux.

För att kunna svara upp mot dessa förväntningar behöver förutsättningarna för verksamheten förändras och uppdragen tydliggöras. En annan typ av medfinansiering som inte är lika statsbidragsberoende är önskvärd och skulle kunna skapa bättre planeringsförutsättningar och bättre möjlighet att följa intentionen med vuxenutbildningen, som ska vara (än mer) flexibel, kunna utöka volymerna efter behov och samtidigt genomföra en ökad bredd av yrkesutbildningar.

Vuxenutbildningen i Östhammars kommun ser ett ökat behov av tillgång till stödinsatser under studierna som exempelvis elevhälsa och studiehandledare på modersmål. Med fler elever på sfi och fler elever med bland annat psykisk ohälsa, NPF-problematik och tidigare skolmisslyckanden bakom sig ställer det krav på betydande anpassningar. Vi ser att dessa individer har svårighet med att klara studier på distans och vi skulle därför behöva utöka våra gymnasiala

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

kurser på plats för att målgruppen ska kunna fullfölja utbildningen och nå en gymnasieexamen.

Konsekvens av budgetram 2020

Vuxenutbildningen kommer 2020 att presentera en budget i balans.¹⁷ För att göra detta möjligt behöver verksamheten göra en nedskärning utifrån personalantal redan från januari 2020 och denna nedskärning riskerar att komma förstärkas inför läsåret 2020/21 beroende på ekonomisk trend under första halvåret 2020. En förstärkt nedskärning innebär att flera verksamheter inom vuxenutbildningen riskerar att försvinna och vuxenutbildningen tappar bredd och produktion.

Konsekvensen av en nedskärning i budgeten för inköp av kurser innebär inte endast att Vuxenutbildningen riskerar att bryta mot uppsatta lagkrav¹⁸ utan även att färre beviljade kurser ger färre genomförda poäng och det innebär att verksamheten får en lägre intäkt i form av statsbidrag. Det är i detta mycket viktigt att vara medveten om att statsbidragen kommer genom våra breda utbildningssatsningar på plats och distans. En budget i balans fordrar således att vi fortsatt producerar kurser och utbildningar med en bred variation.

En ytterligare konsekvens av kommande personella nedskärningar är att verksamheten får svårt att möta den elevgrupp som Arbetsmarknadsenheten spår kommer att öka. Elever med kort eller ingen skolbakgrund samt med funktionsnedsättning är en stor utmaning att hantera då dessa elever kräver att utökat stöd i undervisningen.

¹⁷ Bakgrund budget 2017-2020: Inför 2017 beviljades vuxenutbildningen en budgetram på 8 948 000. Inför 2018 beviljades vuxenutbildningen en ökning på 161 000 kr, vilket gav en budgetram på 9 109 000 (uppräknings med 1,8 %). Inför 2019 beviljades vuxenutbildningen en ökning på 116 000 kr, vilket gav en budgetram på 9 225 000 (uppräknings med 1,3 %). Inför 2020 beviljades vuxenutbildningen en ökning på 92 000 kr, vilket gav en budgetram på 9 317 000 (uppräknings med 1,0 %).

¹⁸ Skollag (2010:800). 20 kapitlet 10–11 §§, 19–20 §§ samt 3 kapitlet 2 § förordningen om vuxenutbildning.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Referenser

Arbetsförmedlingen 2019a. *Utbildningsplikt för deltagare med kort utbildning i etableringsprogrammet. Återrapport. Af-2019/0022 4627 Dir. 2017:20. Tilläggsdirektiv till Delegationen för unga till arbete.*

Arbetsförmedlingen 2019b. *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2019 Uppsala län Prognos för arbetsmarknaden 2019-2020.*

Dir. 2017:21. *En väl anpassad vuxenutbildning.*

Dir. 2017:125. *Tilläggsdirektiv till Komvuxutredningen.*

Ds. 2019. *På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för fler elever med svenska som andraspråk (KLIVA)*

Förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Förordningen (2009:131) om utbildning inom yrkeshögskolan som uppdragsutbildning.

Förordningen (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.

Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

Förordningen (2011:1163) om statsbidrag för särskilt utbildningsstöd.

Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen.

Förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

Förordningen (2017:532) om studiestartsstöd.

Lag (2017:527) om studiestartsstöd.

Lärarnas Riksförbund 2017. *Låt kvalitet gå före pris i vuxenutbildningen – en rapport om vuxenutbildningens utmaningar.*

Prop. 2009/10:165. *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet.*

Prop. 2016/17:5. *Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux.*

Prop. 2016/17:158 *Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd.*

SCB 2017. *Trender och Prognoser 2017.*

SCB 2018. *Brist på gymnasialt yrkesutbildade även om 20 år. Publicerad: 2018-03-05*

Skolinspektionen 2018. *Kvalitetsgranskning sfi 2018. Dnr. 400-2016:699.*

Skolinspektionen 2019. *Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå – granskning av huvudmäns och rektorers arbete med flexibilitet och individanpassning. Dnr. 2017-10217.*

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

SKR. 2019. *Kostnader för yrkesvux i kombination med sfi/sva. En pilotundersökning.*

Skollagen (2010:800).

Skolverket. 2016. *Redovisning av uppdrag om uppföljning av sysselsättning efter avslutade studier inom kommunal vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare.* Dnr 5.1.3-2016:01370.

Skolverket 2019. *Betyg och studieresultat i vuxenutbildningen.*

Skolverket 2019. *Elever, kursdeltagare och studieresultat i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning år 2018.* Dnr: 2018:01723.

SOU 2018:71. *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden.*

Östhammars kommun. Barn- och utbildningskontoret. 2015. *Kraft- Värme- och Ventilationslaboratorium (KVV-labb).* 2015-08-21.

Östhammars kommun. *Arbetsmarknadspolitisk överenskommelse 2017-2020.*

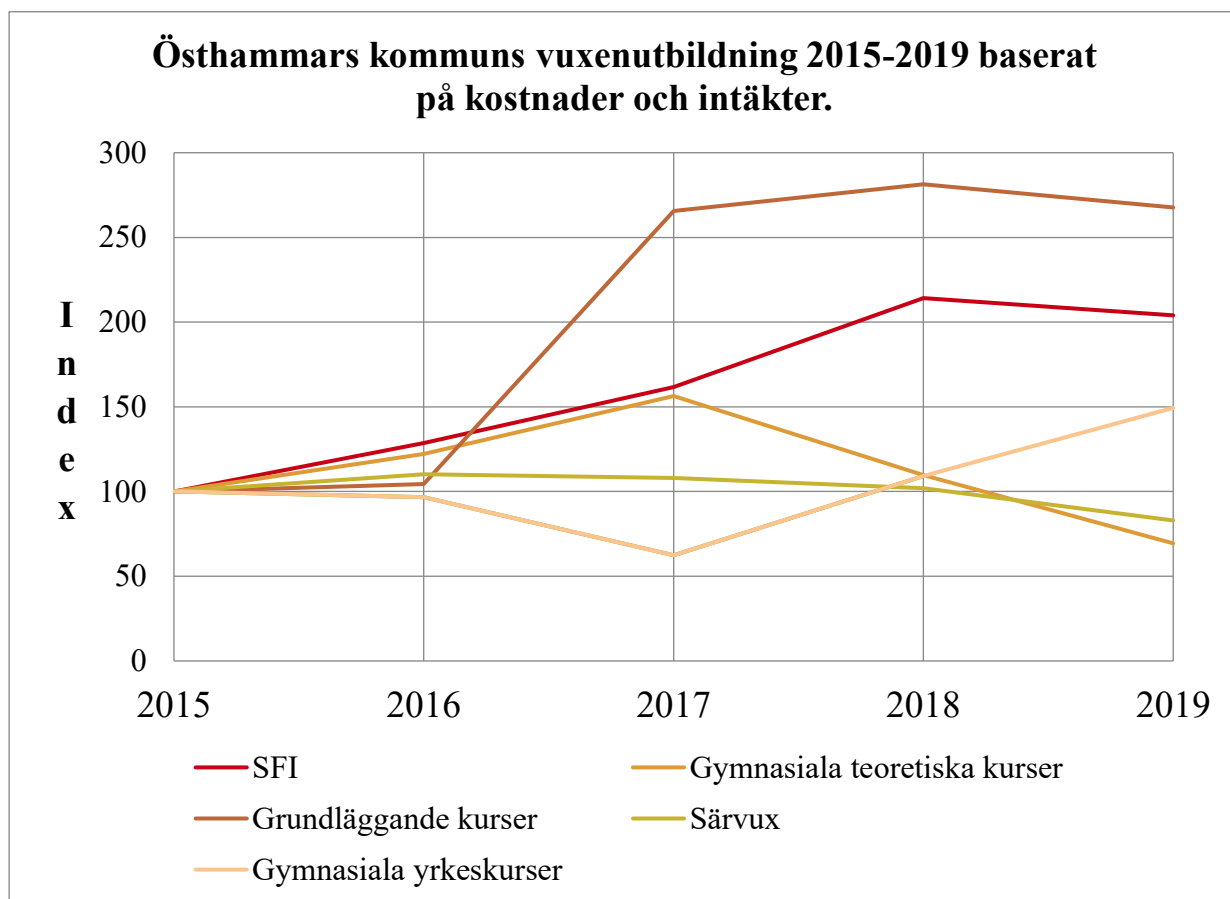
Östhammars kommun. *Tillväxtstrategi Östhammars kommun 2020.*

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

Bilaga 1

Östhammars kommuns vuxenutbildning 2015-2019 baserat på kostnader och intäkter

Trenden nedan har beräknats utifrån kostnader och intäkter under åren 2015 till och med 2019. Underlaget har hämtats ur kommunens ekonomisystem Raindance. Trenderna visar på kostnader i alla poster utom uppdragsutbildning där verksamheten gör intäkter. Även YH visar på en intäkt 2019 vilket inte stämmer då en större kostnad inte var inkommen och bokförd i systemet vid tillfället för inhämtandet av underlaget.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

År	Utfäll tkr	Antal individer	Relativ frekvens	Index
<i>SFI</i>				
2015	1862		100%	100
2016	2394		129%	129
2017	3010		162%	162
2018	3988		214%	214
2019	3799		204%	204
<i>Gymnasiala teoretiska kurser</i>				
2015	1762		100%	100
2016	2152		122%	122
2017	2755		156%	156
2018	1931		110%	110
2019	1223		69%	69
<i>Gymnasiala yrkeskurser</i>				
2015	2092		100%	100
2016	1702		97%	97
2017	1099		62%	62
2018	1923		109%	109
2019	2631		149%	149
<i>Grundläggande kurser</i>				
2015	499		100%	100
2016	521		104%	104
2017	1325		266%	266
2018	1404		281%	281
2019	1336		268%	268
<i>Uppdragsutbildning</i>				
2015	-77		100%	100
2016	-317		412%	412
2017	-199		258%	258

Barn- och utbildningsförvaltningen
Zara Järvström
Magnus Kjellsson

2018	-336		436%	436
2019	-158		205%	205
<i>YH - Yrkeshögskolan</i>				
2015	1137		100%	100
2016	559		49%	49
2017	64		6%	6
2018	316		28%	28
2019	-482		-42%	-42
<i>Särvux</i>				
2015	1008		100%	100
2016	1253		110%	110
2017	1229		108%	108
2018	1160		102%	102
2019	943		83%	83

Barn- och utbildningsnämnden

§ 75. Vuxenutbildningen i Östhammars kommun

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden har tagit del av underlag, utredning och förslag till beslut i ärendet.

Barn- och utbildningsnämnden framför att den föreslagna styrmodellen, där Kommunstyrelsen är beställare och budgetansvarig för verksamheten och Barn- och utbildningsnämnden är utförare och myndighetsansvarig, är en bra och önskvärd lösning. Nämnden framför att det är viktigt att det tydligt framgår att det är Kommunstyrelsen som äger det ekonomiska ansvaret och ansvarar för att sätta mål och ambitionsnivåer för vuxenutbildningen från år 2021.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade vid sammanträdet 2020-06-02 ärendet till barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden,

Den 2020-03-23 fick Vuxenutbildningen av kommundirektör via barn- och utbildningschef ett uppdrag att inkomma med förslag på:

- Hur styrningen av Vuxenutbildningen skulle kunna ske – inte driften, utan snarare styrning av innehåll och vem som har budget för detta.
- Hur Vuxenutbildningen behöver budgetförstärkas.
- Hur vi framledes jobbar med utbildningar inriktat mot industri och teknik (Vuxenutbildning) oavsett om vi jobbar med yrkesvux eller yrkeshögskola (YH) och vilka ekonomiska följder det får.

I arbetet med utredningen "Utredning kommunal vuxenutbildning (Komvux), Östhammars kommun" (se beslutsunderlag) hämtade utredarna synpunkter från ett flertal aktörer som: Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen, Arbetsmarknadsenheten (AME), Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege, den lokala styrgruppen för yrkeshögskoleutbildning samt enskilda företag.

Den sammantagna bilden är att Vuxenutbildningen i grunden fyller en viktig funktion ut ett utbildnings- och arbetsmarknadsperspektiv. I dialogerna framkommer behovet av en fortsatt utveckling av flexibiliteten i utbildningen och att studier, i ännu större utsträckning, ska vara möjliga att kombinera med andra aktiviteter t.ex. arbete. Att erbjuda breda utbildningsmöjligheter ses också som viktigt utifrån möjligheten att skapa individuella lösningar som leder mot arbete och sysselsättning. Fortsatt satsning på yrkesutbildningar och yrkeskurser på gymnasial nivå efterfrågas speciellt inom utpekade bristyrken som exempelvis kockar, barnskötare, vårdpersonal, tekniker, elektriker och svetsare. Viktigt är också att fortsätta satsa på utbildningar inom Yrkeshögskolan och erbjuda utbildningar på en eftergymnasial nivå.

Barn- och utbildningsnämnden

En ökad utbildningsgrad ger i sin tur effekt även samhällspolitiskt och integrationsmässigt. Vuxenutbildningen kan hjälpa människor att ställa om och byta karriär i ett allt föränderligare arbetsliv och hjälpa företagen utifrån deras kompetensbehov som både växer och förändras allt snabbare över tid.

Beslutsunderlag

- Utredning kommunal vuxenutbildning (Komvux), Östhammars kommun (2020-01-15)
- Tjänsteskrivelse 2020-05-25

Ärendets behandling

KSAU 2020-06-02

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Verksamhetschef Zara Järvström och rektor Magnus Kjellsson presenterar vuxenutbildningens verksamhet och den utredning som gjorts med anledning av det uppdrag som gavs av kommundirektören 2020-03-23.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

Dnr SN-2020-83

Dpl 162

§ 101. Yttrande över remiss: Vuxenutbildningen i Östhammars kommun

Beslut

Socialnämnden har tagit del av underlag, utredning och förslag till beslut i ärendet.

Socialnämnden yttrar sig enligt nedanstående:

Vuxenutbildningen fyller en viktig funktion ur ett utbildnings- och arbetsmarknadsperspektiv. Därutöver anser nämnden att vuxenutbildningens funktion minskar social utsatthet genom att skapa incitament för socialt utsatta individer till ett djupare deltagande i samhället.

Socialnämnden är positivt inställda över den föreslagna ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och barn- och utbildningsnämnden.

Nämnden framhåller betydelsen av att i beslutsformuleringen förtydliga vem som fastslår mål- och ambitionsnivåer, samt vem som äger det ekonomiska ansvaret från och med 2021.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade vid sammanträdet 2020-06-02 ärendet till barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden.

Den 2020-03-23 fick Vuxenutbildningen av kommundirektör via barn- och utbildningschef ett uppdrag att inkomma med förslag på:

- Hur styrningen av Vuxenutbildningen skulle kunna ske – inte driften, utan snarare styrning av innehåll och vem som har budget för detta.
- Hur Vuxenutbildningen behöver budgetförstärkas.
- Hur vi framledes jobbar med utbildningar inriktat mot industri och teknik (Vuxenutbildning) oavsett om vi jobbar med yrkesvux eller yrkeshögskola (YH) och vilka ekonomiska följder det får.

I arbetet med utredningen "Utredning kommunal vuxenutbildning (Komvux), Östhammars kommun" (se beslutsunderlag) hämtade utredarna synpunkter från ett flertal aktörer som: Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen, Arbetsmarknadsenheten (AME), Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege, den lokala styrgruppen för yrkeshögskoleutbildning samt enskilda företag.

Den sammantagna bilden är att Vuxenutbildningen i grunden fyller en viktig funktion ur ett utbildnings- och arbetsmarknadsperspektiv. I dialogerna framkommer behovet av en fortsatt

Socialnämnden

utveckling av flexibiliteten i utbildningen och att studier, i ännu större utsträckning, ska vara möjliga att kombinera med andra aktiviteter t.ex. arbete. Att erbjuda breda utbildningsmöjligheter ses också som viktigt utifrån möjligheten att skapa individuella lösningar som leder mot arbete och sysselsättning. Fortsatt satsning på yrkesutbildningar och yrkeskurser på gymnasial nivå efterfrågas speciellt inom utpekade bristyrken som exempelvis kockar, barnskötare, vårdpersonal, tekniker, elektriker och svetsare. Viktigt är också att fortsatt satsa på utbildningar inom Yrkeshögskolan och erbjuda utbildningar på en eftergymnasial nivå.

En ökad utbildningsgrad ger i sin tur effekt även samhällspolitiskt och integrationsmässigt. Vuxenutbildningen kan hjälpa människor att ställa om och byta karriär i ett allt föränderligare arbetsliv och hjälpa företagen utifrån deras kompetensbehov som både växer och förändras allt snabbare över tid.

Beslutsunderlag

- Utredning kommunal vuxenutbildning (Komvux), Östhammars kommun (2020-01-15)
- Tjänsteskrivelse 2020-05-25

Ärendets behandling

KSAU 2020-06-02

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Reglemente för styrelse och nämnder

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Socialnämnden
Valnämnden

Antaget i fullmäktige 2020-02-18, § 7

Revidering § 45 beslutad i fullmäktige 2020-04-21, § 50

Revidering §§§§ beslutad i fullmäktige ddd

Innehåll

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter	5
Sammansättning	5
Ledningsfunktionen.....	5
Styrfunktionen	6
Kommunstyrelsens övriga verksamheter	6
Ekonomisk förvaltning	6
Arbetsgivarpolitiken.....	7
Kommunstyrelsen som verksamhetsansvarig nämnd	7
Uppgifter enligt speciallagstiftning	8
Krisledningsnämnd.....	8
Övrig verksamhet	9
Delegering från kommunfullmäktige	9
Ansvar och rapporteringsskyldighet.....	10
Barn – och utbildningsnämnden.....	11
Sammansättning	11
Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden.....	11
Delegering från kommunfullmäktige	12
Allmänna skyldigheter	12
Ansvar och rapportskyldighet	12
Bygg- och miljönämnden	13
Sammansättning	13
Bygg- och miljönämndens ansvarsområde	13
Delegering från kommunfullmäktige	13
Allmänna skyldigheter	14
Talerätt	14
Ansvar och rapportskyldighet	14
Trafikuppgifter	15
Kultur – och fritidsnämnden	16
Sammansättning	16
Kultur – och fritidsnämndens ansvarsområden.....	16
Talerätt	17
Delegering från kommunfullmäktige	17

Allmänna skyldigheter	17
Ansvar och rapportskyldighet	17
Socialnämnden	18
Sammansättning	18
Socialnämndens ansvarsområden.....	18
Delegering från kommunfullmäktige	18
Allmänna skyldigheter	19
Ansvar och rapportskyldighet	19
Valnämndens uppgifter	20
Sammansättning	20
Valnämndens ansvarsområden	20
Gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och nämnderna	21
Personalansvar.....	21
Behandling av personuppgifter	21
Medborgarmotion.....	21
Arbetsformer för kommunstyrelsen och nämnderna.....	23
Tidpunkt för sammanträden	23
Kallelse till sammanträden	23
Öppna sammanträden	24
Sammanträde på distans	24
Närvarorätt vid sammanträden	24
Insynsplats i kommunstyrelsen	24
Ordföranden	25
Presidium.....	25
Ersättare för ordföranden	26
Kommunalråd.....	26
Inkallande av ersättare.....	26
Ersättarnas tjänstgöring	27
Jäv och avbruten tjänstgöring.....	27
Yrkanden	27
Omröstning (votering).....	28
Deltagande i beslut	28
Reservation.....	28

Justering av protokoll	28
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.....	29
Delgivning	29
Undertecknande av handlingar	29
Underlag och samråd.....	29
Utskott	30

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Sammansättning

§ 1

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och 11 ersättare.

Ledningsfunktionen

§ 2

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

§ 3

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat:

1. utvecklingen av den kommunala demokratin
2. personalpolitiken och jämställdhet i arbetslivet
3. den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten
4. mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
5. långsiktig energiplanering samt främjandet av god energihushållning
6. miljövårds- och naturvårdspolitiken, införandet av miljöledning i kommunens egen organisation samt att verka för en god miljö i kommunen
7. trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
8. informationsverksamheten
9. arbetet med att utveckla det kommunala regelverket
10. arbetet med att effektivisera administrationen och övrig organisation
11. utvecklingen av informationsteknik- system och kommunikation
12. utvecklingen av medborgar- och brukarinflytande
13. arbetet med jämställdhet och jämlikhet
14. integrationsarbete
15. krisberedskapsfrågor och säkerhetsskyddsfrågor

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa:

16. socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas samt verka för att övrig för verksamheten reglerad lagstiftning uppfylles

17. den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård
18. skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas
19. kultur- och fritidspolitiken och verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen
20. kommunal teknik och lokala trafikfrågor

Styrfunktionen

§ 4

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

1. leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd
2. övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt
3. tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
4. ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och cheferna för nämndkontoren
5. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag, som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi, och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
6. tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i
7. utfärda riktlinjer för personalpolitik och personaladministration.

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

Ekonomisk förvaltning

§ 5

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade riktlinjer för denna.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i rätt tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

1. ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom
2. ansvara för den lösa egendom som ej anförtrotts annan nämnd
3. tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
4. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden.
5. svara för kommunens upphandlingspolicy med regler och anvisningar

Arbetsgivarpolitiken

§ 6

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen leder, samordnar och utvecklar arbetsgivarpolitiken inom kommunen. Kommunen ska arbeta för likabehandling, mångfald, inkludering och jämställdhet i arbetslivet samt mot olaga diskriminering i arbetslivet.

Bland annat ska styrelsen föra kommunens talan i mål och ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och ska bland annat:

- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
- förhandla på kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11 – 14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden,
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
- besluta om stridsåtgärd,
- lämna uppdrag enligt 6 kap 3 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter,
- besluta om anställningsstopp som omfattar mer än en nämnd,
- besluta om angelägna kommunövergripande arbetsmiljö- och hälsofrågor,
- utfärda riktlinjer och anvisningar inom det personalpolitiska området,
- **besluta om anställning och lönesättning.**

Kommunstyrelsens arbetsutskott är kommunens pensionsmyndighet.

Kommunstyrelsen som verksamhetsansvarig nämnd

§ 7

Kommunstyrelsen ansvarar för teknisk verksamhet;

1. Kommunens mark och fastigheter inklusive fastighetsskötsel, investeringar och underhåll
2. Tillhandahålla verksamhetslokaler åt kommunens samtliga verksamheter i egenregi
3. Gator, parker och allmän platsmark samt skog och annat markinnehav
4. Vatten och avloppsverksamhet
5. Avfallshantering och renhållningsverksamhet
6. Måltidsverksamhet

Uppgifter enligt speciallagstiftning

§ 8

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd

Kommunstyrelsen är förmedlingsorgan för låne- och bidragsgivning till bostadsförsörjningens främjande

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.

Kommunstyrelsen svarar för kommunens anslagstavla.

Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Kommunstyrelsen svarar för registrering och tillstånd enligt lotterilagen.

Kommunstyrelsen är registeransvarig för de personuppgifter som styrelsen för i sin verksamhet och förfogar över.

Kommunstyrelsen leder och ansvarar för verksamhet inom Säkerhetsskyddslagen (2018:585).

Krisledningsnämnd

§ 9

Krisledningsnämnden består av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Krisledningsnämnden leder och ansvarar för verksamheten inom följande områden:

- arbetet enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap.
- arbetet enligt förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap.
- arbetet enligt lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap får krisledningsnämnden överta delar eller hela verksamhetsområdet från övriga nämnder i den utsträckning som krisledningsnämnden finner nödvändig med hänsyn till händelsens art och omfattning.

Övrig verksamhet

§ 10

Kommunstyrelsen har vidare hand om:

1. sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen,
2. turism och besöksnäring
3. gymnasieskola som bedrivs inom ramen för Gimo utbildnings AB (Wilhelm Haglunds gymnasium),
- ~~4. driften av daglig verksamhet enligt LSS i egen regi, drift av vuxenskolan~~
5. kommunens centrala informations- och kommunikations verksamhet,
6. inköps- och upphandlingsverksamhet
7. konsumentvägledningen,
8. utveckling av kommunstyrelsens regelverk och utformningen av kommunfullmäktiges handlingar,
9. granskning, informations- och kunskapsuppbyggnad i frågan om slutförvar för använt kärnbränsle
10. Trygg i Östhammars kommun (TRÖ)
11. Kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta (KPF)
12. utvecklingsgrupperna
13. internationella kontakter och EU-frågor
14. gästhamnar samt campingar
15. trafikuppgifter som avses i 1§ Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor
16. de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 11

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

1. vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som kommunfullmäktige angivit.
2. ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen.
3. låne- och bidragsgivning avseende bostadsförsörjningen.
4. ~~organisationen av styrelsens verksamhet förvaltningsorganisation~~ inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.
5. sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

6. avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen.
7. utöva kommunens beslutanderätt i ärenden angående heraldiska vapen.
8. rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna.
9. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel med en kostnadsram på köp och försäljningspris på högst 1 000 000 kronor (en miljon kronor) och ett taxeringsvärde på högst 750 000 kronor (sjuhundrafemtiotusen kronor)
Köp, försäljning eller byte av mark som enligt översiktsplan eller detaljplan ska användas till gator, vägar eller annan infrastruktur.
10. Utarrendera, hyra ut eller på annat sätt upplåta kommunen tillhörig fast egendom i högst 10 år.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 12

Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt till kommunfullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Barn – och utbildningsnämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen ska följande gälla i Östhammars kommun:

Sammansättning

§ 13

Barn- och utbildningsnämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden

§ 14

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger fullgör barn- och utbildningsnämnden kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom enligt Skollagen (2010:800) och tillämpliga skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämndens uppgifter omfattar skolformerna:

- Förskola
- Förskoleklass
- Grundskola
- Grundsärskola
- Gymnasieskola
- Gymnasiesärskola
- Vuxenutbildning

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan. Vidare omfattas vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

I ovanstående ansvarsområden ingår också att bevilja tillstånd, utöva tillsyn och ge bidrag till fristående verksamheter i enlighet med skollag och skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar också för den frivilliga musik- och kulturundervisningen som bedrivs inom den kommunala Kulturskolan.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, skolförordningen, gymnasieförordningen m fl., samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannafrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 15

Barn- och utbildningsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet ~~förvaltningsorganisation~~ inom de riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt
- omDispositionering av medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna

Allmänna skyldigheter

§ 16

Barn- och utbildningsnämnden ska hålla sig informerad om uppväxtvillkoren för barn och ungdomar och vidta åtgärder för att förbättra dessa inom nämndens ansvarsområden barnomsorg och utbildning.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för:

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- reformering av nämndens regelbestånd.

Barn- och utbildningsnämnden har vidare hand om:

- att föra kommunens talan i mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 17

Barn- och utbildningsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelserna i detta reglemente.

Barn- och utbildningsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Bygg- och miljönämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen ska följande gälla.

Sammansättning

§ 18

Bygg- och miljönämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Bygg- och miljönämndens ansvarsområde

§ 19

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar bygg- och miljönämnden för:

- kommunens uppgifter inom plan-, byggnadsområdet, allt i enlighet med Plan- och bygglagen, samt i erforderlig utsträckning tillämpa och förhålla sig till annan berörd lagstiftning.
- kommunens mättekniska verksamhet för uppgifter inom plan- och byggområdet.
- kommunens uppgifter enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter och lag om handel med vissa receptfria läkemedel.
- att genomföra strategisk planering.
- att utföra kommunens uppgifter inom miljö-, livsmedels, smittskydds-, och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullföljas av den kommunala nämnden och inte regleras i annan nämnds reglemente.
- prövning, tillsyn och kontroll enligt föreskrifter i EG-direktiv och förordningar samt svenska lagar, förordningar och föreskrifter inom nämndens ansvarsområde.
- myndighetsutövning samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannaskapsfrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.
- ~~– trafikuppgifter som avses i 1 § Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor~~

Delegering från kommunfullmäktige

§ 20

Bygg- och miljönämnden ska besluta i följande ärenden:

- ~~organisationen av~~ nämndens ~~verksamhet förvaltningsorganisation~~ inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt.
- tillstånd- och tillsynsärenden enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel.
- anta, ändra eller upphäva planer som handläggs
 - a) enligt standardförfarande, begränsat standardförfarande, samordnat förfarande, förenklat förfarande vid förlängning av genomförandetiden samt förenklat

standardförfarande vid upphävande av detaljplan i enlighet med bestämmelserna i PBL.

- b) då planen överensstämmer med fullmäktiges direktiv i översiktsplanen eller motsvarande översiktliga beslutsunderlag.

En förutsättning är att kommunstyrelsen inte har någon erinran mot åtgärden och att bestämmelserna inte reglerar exploateringssamverkan.

Nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastlagda anslagsnivåerna.

Allmänna skyldigheter

§ 21

I bygg- och miljönämndens uppgifter ingår att:

- uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning, samt följa utvecklingen inom kommunen i miljöskydd-, hälsoskydd- och smittskyddshänseende samt inom livsmedelskontrollen och arbeta fram de förslag som krävs samt medverka i planering där dessa frågor berörs.
- ta de initiativ som behövs i frågor om planläggning byggande och fastighetsbildning.
- ta tillvara de möjligheter lagen ger att förenkla och underlätta ärenden för enskilda.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för:

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden.
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden.
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente.
- regelreformer i sitt ansvarsområde.

Talerätt

§ 22

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 23

Bygg- och miljönämnden ska bedriva verksamheten enligt förvaltningslagen.

Bygg- och miljönämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med:

- de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat.
- de föreskrifter som finns i EG-direktiv, lag eller förordning.
- ingångna avtal.
- bestämmelserna i detta reglemente.

Bygg- och miljönämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Trafikuppgifter

§ 24

~~Bygg- och miljönämndens arbetsutskott fullgör de trafikuppgifter som avses i 1 § Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.~~

Kultur – och fritidsnämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning ska följande gälla för kultur- och fritidsnämnden.

Sammansättning

§ 25 24

Kultur- och fritidsnämnden består av sju ordinarie ledamöter och sju ersättare.

Kultur – och fritidsnämndens ansvarsområden

§ 26 25

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare.

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- Ungas mötesplatser
- Stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område
- Verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- Verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet
- Aktivt friluftsliv
- Stipendier och utmärkelser inom nämndens område
- Biblioteksverksamhet
- Evenemang och samordning av dessa
- Kultur i vård och omsorg
- Offentlig konst
- Kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd
- Hälsofrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa
- Regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet
- Finskt förvaltningsområde

§ 27 26

Kultur- och fritidsnämnden ska

- hålla sig underrättad om utvecklingen inom nämndens verksamheter samt ta de initiativ och framlägga de förslag som nämnden ser som nödvändiga
- svara för planerings- och utvecklingsfrågor inom nämndens verksamhetsområde
- verka för en jämställd kultur- och fritidsverksamhet
- stimulera ungas delaktighet och inflytande
- främja tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet för alla
- tillsammans med föreningar, organisationer och enskilda verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare

Målgruppen barn och unga i åldern 7-20 samt äldre ålder 70+ ska prioriteras.

Talerätt

§ 28 27

Kultur- och fritidsnämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 29 28

Kultur- och fritidsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- **Organisationen av** nämndens **verksamhet förvaltningsorganisation** inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt.
- Nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna.
- inom ramen för fastställda normer besluta om bidrag till föreningar, studieförbund och organisationer och därigenom medverka till en attraktiv, innehållsrik, geografiskt spridd verksamhet inom kultur- och fritidsområdet
- inom ramen för de medel fullmäktige avsätter i nämndens budget besluta om bidrag till föreningar verksamma inom Östhammars kommun utifrån ansökningar om verksamhetsbidrag samt kostnadstäckning för taxor och avgifter

Allmänna skyldigheter

§ 30 29

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för

- Information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden.
- Diarieföring och arkivvård enligt arkivreglementet.
- Regelreformering inom sitt ansvarsområde.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 34 30

Kultur- och fritidsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Kultur- och fritidsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Socialnämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen samt det som föreskrivs i socialtjänstlagen ska följande gälla i Östhammars kommun:

Sammansättning

§ 32 31

Socialnämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Socialnämndens ansvarsområden

§ 33 32

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger, ansvarar socialnämnden för kommunens socialtjänst samt hemsjukvård enligt:

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslag (HSL)
- samt övrig för verksamheten reglerad lagstiftning och de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrots annan nämnd i kommunen

Socialnämnden ansvarar för handläggning enligt:

- Lag om färdtjänst
- Lag om riksfärdtjänst
- Skuldsaneringslag
- Lag om bostadsanpassningsbidrag och Trafikförordning, detta avser endast bostadsanpassningsbidrag och parkeringstillstånd för rörelsehindrade (KF § 83/2019)

Delegering från kommunfullmäktige

§ 34 33

Socialnämnden ska besluta i följande ärenden:

- ~~organisationen av~~ nämndens ~~verksamhet förvaltningsorganisation~~ inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av fullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- samt övrig för verksamheten reglerad lagstiftning

Allmänna skyldigheter

§ 35 34

Socialnämnden ska hålla sig informerad om människors levnadsvillkor och vidta åtgärder för att främja:

- människors ekonomiska och sociala trygghet
- en god hälsa och en vård på lika villkor
- jämlikhet i levnadsvillkor
- ett aktivt deltagande i samhällslivet

Socialnämnden ansvarar för:

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- regelreformer i sitt ansvarsområde

Socialnämnden har vidare hand om:

- att föra kommunens talan i mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 36 35

Socialnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Socialnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Valnämndens uppgifter

Sammansättning

§ ~~37~~ 36

Valnämnden består av sju ledamöter och sju ersättare.

Valnämndens ansvarsområden

§ ~~38~~ 37

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen (1997:157), kommunallagen (1991:900), lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar samt för opinionsundersökningar eller liknande förfaranden.

Gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och nämnderna

Personalansvar

§ 39 38

Kommunstyrelsen/~~nämnderna~~ är anställningsmyndighet för **samtidig** personal ~~vid dess förvaltning~~ inom kommunens organisation – kommunförvaltningen. För verksamheterna inom nämndernas områden disponerar respektive nämnd erforderliga personalresurser inom kommunförvaltningen.

Kommunstyrelsen/nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag för de frågor som anges i § 6 (arbetsgivarpolitik) i detta reglemente.

Behandling av personuppgifter

§ 40 39

Kommunstyrelsen/nämnderna är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen/nämnden är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens/nämndens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Kommunstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar. Kommunstyrelsen/nämnderna ska utse dataskyddsombud.

Medborgarmotion

§ 41 40

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Medborgarmotionen granskas innan den publiceras på webbsidan för att se att den följer de regler som gäller för medborgarmotioner. Andra kan skriva under en motion först efter att den publicerats.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen överlämnas medborgarmotionen till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras. Nämnderna ska handlägga de medborgarmotioner som kommunstyrelsen beslutat att respektive nämnd ska hantera.

Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.

När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till det sammanträde med kommunstyrelsen/nämnden då medborgarmotionen ska behandlas. Förslagsställaren ges rätt att delta i överläggningen i ärendet rörande medborgarmotionen. Beslutet ska delges förslagsställaren och kommunfullmäktige samt publiceras på kommunens webbplats.

Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namninsamlingen. Detta noteras på webben och förslagsställaren informeras brevledes.

Redovisning av pågående namninsamlingar, medborgarmotioner som lämnats till nämnd, beslut i kommunstyrelse/nämnd om medborgarmotion och avslutade namninsamlingar på grund av att 1 % inte uppnåtts inom sex månader sker till kommunfullmäktige vid tre tillfällen per år.

Arbetsformer för kommunstyrelsen och nämnderna

Tidpunkt för sammanträden

§ 42 41

Kommunstyrelsen/nämnden bestämmer dag och tid för sina sammanträden.

Sammanträden ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordförande och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordförande ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena. Om ordförande beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordförande se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse till sammanträden

§ 43 42

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fyra dagar före sammanträdesdagen. Kallelse ska ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordförande bestämmer formen för kallelse. I undantagsfall får kallelsen ske på annat sätt och/eller inom annan tid.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingarna som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

När varken ordföranden, förste vice ordföranden eller andre vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen/nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Oppna sammanträden

§ 44 43

Kommunstyrelsen/nämnden medges rätt att besluta om dess sammanträden ska vara offentliga och i och med det även besluta om en allmänhetens frågestund ska hållas i anslutning till sammanträdet.

Sammanträde på distans

§ 45 44

Kommunstyrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 14 dagar i förväg anmäla detta till kommunstyrelsens/nämndens kansli. Ordförande avgör om närvaro får ske på distans.

Kommunstyrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/nämnden.

Närvarorätt vid sammanträden

§ 46 45

Vid kommunstyrelsens/nämndens och dess utskotts sammanträden ska tjänsteman närvara enligt ordförandes avgörande.

Kommunalråden får närvara och delta i överläggningarna men inte i besluten vid sammanträden i nämnder även om kommunalråden inte är ledamöter eller ersättare i nämnderna. Kommunalråden har i sådant fall att iaktta gällande sekretessbestämmelser. Vid behandlingen av ärenden enligt socialtjänstlagen som rör enskilda får inte kommunalråden delta i eller närvara vid handläggningen.

Insynsplats i kommunstyrelsen

§ 47 46

Parti i kommunfullmäktige som inte har ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen har rätt till en insynsplats. Fullmäktige utser förtroendevald till sådan insynsplats samt en ersättare. Ersättaren kallas om ordinarie har anmält förhinder. Den förtroendevalde har rätt att få närvara under kommunstyrelsens sammanträden och delta i överläggningarna men inte i

besluten samt få sin mening antecknad till protokollet. Vid deltagande i sammanträde utgår ersättning enligt kommunens riktlinje för ersättningar till förtroendevalda.

Ordföranden

§ 48 47

Det åligger ordföranden:

- att leda kommunstyrelsens/nämndens arbete och sammanträden
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i kommunstyrelsen/nämnden vid behov är beredda
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i kommunstyrelsen/nämnden
- bevaka att kommunstyrelsens/nämndens beslut verkställs

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att:

- närmast kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder
- representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall

Nämndens ordförande ska:

- närmast under nämnden ha uppsikt över nämndens förvaltning och verksamhet
- uppmärksam följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och intressen inom nämndens verksamhetsområde samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan den egna nämnden och kommunens övriga nämnder
- representera nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium

§ 49 48

Kommunstyrelsens/nämndens presidium ska bestå av ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden

§ 50 49

Om varken ordföranden, förste vice ordföranden eller andre vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen/nämnden längst tid ordförandens uppgifter. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem tjänstgöra som ordförande.

Om ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget under längre tid får kommunstyrelsen/nämnden utse en annan ledamot som ersättare för ordförande. Ersättaren fullgör ordförandes samtliga uppgifter.

Kommunalråd

§ 54 50

Nyvalda kommunfullmäktige utser på det första sammanträdet under mandatperioden kommunalråd till det antal fullmäktige beslutar. Valet sker efter att val av kommunstyrelse har skett.

Kommunstyrelsens ordförande är finanskommunalråd. Kommunstyrelsens förste vice ordförande är andre majoritetsråd och kommunstyrelsens andre vice ordförande är oppositionsråd.

Kommunalråd ska ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Inkallande av ersättare

§ 52 51

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska själv underrätta sin personlige ersättare. Om den personlige ersättaren inte kan delta i sammanträdet anmäls detta till kommunstyrelsens/nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid kommunstyrelsens/nämndens kansli som underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Även de ersättare, som inte tjänstgör, får närvara vid sammanträdena och har rätt att delta i överläggningarna. Ordförande i kommunstyrelsen/nämnden medges rätt att bevilja icke tjänstgörande ersättare att få sin mening, i korta ordalag, antecknad i protokollet.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 53 52

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. Ledamoten bör börja tjänstgöra sedan pågående ärende handlagts.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Jäv och avbruten tjänstgöring

§ 54 53

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Yrkanden

§ 55 54

När kommunstyrelsen/nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte kommunstyrelsen/nämnden enhälligt beslutar att medge det. Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Omröstning (votering)

§ 56 55

Vid omröstning avges rösterna efter upprop. Upprop sker enligt uppropslistan. Ordföranden uppropas och avger sin röst sist.

Avgiven röst får inte ändras efter det att uppropet och avgivande av röster har förklarats avslutade genom klubbslag. Ledamot eller tjänstgörande ersättare som inte varit närvarande vid uppropet får efter denna tidpunkt inte utöva sin rösträtt.

Resultatet protokollförs med en tabell i protokollet alternativt med tabell kopplad till separat närvarolista.

Deltagande i beslut

§ 57 56

En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunstyrelsen/nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

§ 58 57

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

Justering av protokoll

§ 59 58

Nämndernas protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Kommunstyrelsens protokoll justeras av ordföranden och två ledamöter.

Kommunstyrelsen/nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen/nämnden justerar den.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

§ ~~60~~ 59

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnderna ska underrätta kommunstyrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivning

§ ~~64~~ 60

Delgivning med kommunstyrelsen/nämnden sker med ordföranden, ~~förvaltningschef~~ **verksamhetschef kansli och utveckling** eller annan anställd som kommunstyrelsen/nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

§ ~~62~~ 61

Skrivelser, avtal och andra handlingar från kommunstyrelsen/nämnden ska på kommunstyrelsens/nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av sekreteraren. Vid förfall för ordförande inträder förste vice ordförande och vid förfall för denna inträder andre vice ordförande.

Kommunstyrelsen/nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av kommunstyrelsen/nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på kommunstyrelsens/nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Underlag och samråd

§ ~~63~~ 62

Kommunstyrelsen/nämnden och dess utskott får begära in de yttranden och upplysningar från kommunens nämnder, beredningar och arbetstagare som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Kommunstyrelsen/nämnden ska samråda med övriga nämnder, andra myndigheter och med enskilda föreningar och organisationer som berörs av nämndens verksamhet.

Utskott

§ 64 63

Kommunstyrelsen ska tillsätta ett arbetsutskott samt får i övrigt tillsätta de utskott som styrelsen bestämmer och fastställa deras uppgifter. Arbetsutskottet består av fem ledamöter och fem ersättare.

Om kommunstyrelsen tillsätter ett tekniskt utskott, ska det fullgöra de trafikuppgifter som avses i 1 § Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

Kommunstyrelsens utskott kan vara beredande och/eller ha egna beslutsbefogenheter. Sådana beslutsbefogenheter fastställs i styrelsens delegationsordning.

Har styrelsen beslutat att tillsätta utskott ska bestämmelserna nedan gälla.

§ 65 64

Inom barn- och utbildningsnämnden, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämnden ska det finnas ett arbetsutskott för respektive nämnd. Arbetsutskottet består av tre ledamöter och tre ersättare.

§ 66 65

Kommunstyrelsen/nämnden väljer för den tid kommunstyrelsen/nämnden bestämmer en ordförande och en vice ordförande bland utskottets ledamöter. Utskott får utse två vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får kommunstyrelsen/nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

§ 67 66

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ledamot som är förhindrad att tjänstgöra ska meddela sin personliga ersättare samt utskottets kansli, som säkerställer att ersättare inkallas. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen/nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskott, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

§ 68 67

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordförande anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

§ 69 68

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Socialnämndens arbetsutskott får handlägga individärenden bara när samtliga ledamöter är närvarande.

§ 70 69

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen/nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, kommundirektören eller **förvaltningschefen sektorchef för handläggande sektor** överlämnar sådana ärenden till utskottet. När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

§ 71 70

Det som föreskrivs för kommunstyrelsen/nämnderna gällande kallelse, yrkanden, deltagande i beslut, reservation samt jäv och avbruten tjänstgöring gäller i tillämpliga delar också utskotten.

Utskottens sammanträden ska protokollföras på samma sätt som nämndernas. Utskottens protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Paragrafer som ska justeras omedelbart bör redovisas skriftligt innan justering.

Bygg- och miljönämnden

Kommunfullmäktige

BMN-2020-3378

§ 136. Remissyttrande avseende ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation

Beslut

Bygg- och miljönämnden ställer sig bakom det förslag till förändringar reglementet för styrelse och nämnder som tagits fram med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation. Det betyder också att bygg- och miljönämnden inte heller har några invändningar mot att ärenden som avser lokala trafikföreskrifter flyttas till ett Tekniskt utskott.

Ärendebeskrivning

Kommunens tjänstemannaorganisation ändras från och med 1 januari 2021. Ändringen innebär att hela tjänstemannaorganisationen ingår i en förvaltning (kommunförvaltningen) istället för att vara uppdelad på flera förvaltningar som arbetat huvudsakligen mot en nämnd. Detta gör att vissa formuleringar i reglementet för styrelse och nämnder blir missvisande och ett antal ändringar föreslås därför.

I samband med förändringarna i tjänstemannaorganisationen bildas också ett tekniskt utskott. En av de uppgifter som det tekniska utskottet föreslås ha är att besluta i frågor rörande lokala trafikföreskrifter. Bygg- och Miljönämnden ställer sig bakom även den föreslagna förändringen.

Socialnämnden

Dnr SN-2020-134

Dpl 001

Dnr KS-2020-650

§ 165. Yttrande över internremiss av ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation

Beslut

Socialnämnden yttrar sig över kommunstyrelsens remissförslag angående ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation i enlighet med förvaltningens förslag till yttrande, daterad 2020-11-07. (Bilaga 5)

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har genom internremiss från Kommunstyrelsens arbetsutskott erbjudits möjlighet att yttra sig över förslaget till ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation. Förslaget innehåller förslag till ändringar i reglemente gällande formalia och personalfrågor. Reglementet berör vidare förtydliganden kring integration, jämställdhet och jämlikhet, öppenhet/inflytande/demokrati, närvårdssamverkan, ANDTL-S och ungas välbefinnande. I förslaget till reviderat reglemente föreslås därutöver verksamhetsändringar av vuxenutbildningen samt driften av daglig verksamhet enligt LSS.

Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2020-12-31.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag KSAU 2020-10-27_§ 312
- Nu gällande reglemente via kommunens [webbplats](#)
- Förslag till reviderat reglemente (med markerade ändringar)

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Nämndsekreterare/utredare Fitim Kunushevci föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Socialförvaltningen
Fitim Kunushevci

Kommunstyrelsen

Yttrande över internremiss av ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation

Sammanfattning

Socialnämnden har genom internremiss från Kommunstyrelsens arbetsutskott erbjudits möjlighet att yttra sig över förslaget till ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation. Förslaget innehåller förslag till ändringar i reglemente gällande formalia och personalfrågor. Reglementet berör vidare förtydliganden kring integration, jämställdhet och jämlikhet, öppenhet/inflytande/demokrati, närvårdssamverkan, ANDTL-S och ungas välbefinnande. I förslaget till reviderat reglemente föreslås därutöver verksamhetsändringar av vuxenutbildningen samt driften av daglig verksamhet enligt LSS.

Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2020-12-31.

Ändringar som påverkar socialnämndens verksamhetsområden

I § 6 samt § 30 rörande arbetsgivarpolitik och personalansvar i Östhammars kommun föreslås i förslaget till reglemente att kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal inom kommunens organisation samt ansvarig myndighet för lönesättning.

Närvårdssamverkan, ANDTL-S (alkohol, narkotika, doping, tobak, läkemedel, spel) och Ungas välbefinnande föreslås framöver att läggas till socialnämndens område. Förslaget för tillfället är att inte ändra något men att säkerställa att övriga styrdokument på området är tydliga.

Socialförvaltningen
Fitim Kunushevci

Driften av daglig verksamhet enligt LSS i egen regi föreslås i förslaget till reglemente att flyttas från kommunstyrelsen till socialnämnden. Syftet är att få ett samlat ansvar för verksamheten eftersom myndighetsdelen redan finns under socialnämnden. Kommunen har motsvarande organisation för exempelvis LSS-boende.

Nämndens inställning

Socialnämnden anser att förslag till ändringar i reglemente kring samlat personalansvar och arbetsgivarpolitik bidrar till positiva effekter kring chefsstöd och ansvarsfördelning. Det är viktigt att säkra att förändringarna inte medför en förlorad verksamhetskunskap där insyn och förståelse för verksamheterna minskar.

Förändringar som berör närvårdssamverkan, ANDTL-S, Ungas välbefinnande samt flytt av driften för daglig verksamhet till socialnämndens verksamhetsområden är bra och ändamålsenliga.

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr BUN-2020-079

KS-2020-650

§ 141. Internremiss av ändring i reglemente för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden har inga invändningar mot de föreslagna ändringarna i reglementet för styrelse och nämnder med anledning av ändrad tjänstemannaorganisation.

Ärendebeskrivning

Kommunens tjänstemannaorganisation ändras från och med 2021-01-01. Ändringen innebär att hela tjänstemannaorganisationen ingår i en förvaltning (kommunförvaltningen) istället för att vara uppdelad på flera förvaltningar som arbetat huvudsakligen mot en nämnd. Detta gör att vissa formuleringar i reglementet för styrelse och nämnder blir missvisande och ett antal ändringar föreslås därför.

Förvalta/förvaltning

Ordet förvaltning förekommer på flera ställen i reglementet i betydelsen ”ha hand om (och sköta för någon annans räkning)”, exempel: ”förvaltnings- och verkställighetsuppgifter”. Det förekommer också som en del i andra begrepp, exempel: förvaltningslagen. På flera ställen står det dock för tjänstemannaorganisationen och där krävs ändringar.

- Styrelsens/nämndens förvaltningsorganisation (§ 11 p 4, § 15, § 20, § 29, § 34.): **organisationen av nämndens verksamhet** inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.
- Förvaltningschef (§ 61, § 70): kanslichef för delgivning och berörd sektorschef för att lämna ärenden.

Personalfrågor

Utöver det ovanstående finns arbetsgivaransvaret i § 39, där styrelsen/nämnden är anställningsmyndighet för personal vid sin förvaltning.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal inom kommunens organisation – kommunförvaltningen. För verksamheterna inom nämndernas områden disponerar respektive nämnd erforderliga personalresurser inom kommunförvaltningen.

”Disponera erforderliga personalresurser” ska tolkas som att nämnden fortfarande har budget för de personalresurser du behöver ta i anspråk och de styr fortfarande vilken verksamhet som ska utföras och hur den ska utföras.

I § 6, arbetsgivarpolitiken, har ett tillägg gjorts om beslut om anställning och lönesättning.

Barn- och utbildningsnämnden

Förtydliganden

I samband med att tjänstemannaorganisationen har genomlysts inför ändringen har ett antal otydligheter uppmärksammats i reglementet. Det handlar om att följande områden som huvudsakligen utförs inom kommunstyrelsens verksamhet inte uttryckligen står med i reglementet. Förslag till ändringar har lämnats i samband med genomlysningen alternativt baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) exempel på reglemente för styrelse och nämnder.

Integration. Förslaget är att tydliggöra ansvaret för kommunstyrelsen. SKR har i sitt förslag inte med integration uttryckligen, men det finns i en kommentar till deras förslag till styrelsens övergripande uppgifter; därför föreslås ett tillägg i avsnittet med kommunstyrelsens övergripande uppgifter – ledningsfunktionen.

Jämställdhet och jämlikhet. Tydliggöra det strukturella ansvaret för jämställdhetsintegrering i kommunstyrelsens reglemente. En möjlighet är att inte ändra i reglementet utan fortsätta arbete utifrån kommunens antagna strategi. SKR har i sitt förslag inte med jämställdhet eller jämlikhet uttryckligen, men jämställdhet finns i en kommentar till deras förslag till styrelsens övergripande uppgifter; därför föreslås ett tillägg i avsnittet med kommunstyrelsens övergripande uppgifter – ledningsfunktionen.

Öppenhet/inflytande/demokrati. Området ligger dels på kommunstyrelsen, dels på kultur- och fritidsnämnden som ska ”stimulera ungas delaktighet och inflytande”. Förslaget är att antingen samla detta på kommunstyrelsen eller inte ändra något. Kultur- och fritidsnämndens synpunkt inväntas innan ändring eventuellt genomförs.

Närvårdssamverkan och ANDTL-S (alkohol, narkotika, doping, tobak, läkemedel, spel) och Ungas välbefinnande som idag hanteras inom närvårdssamverkan. Förslag i samband med översynen av tjänstemannaomorganisationen är att lägga till detta inom socialnämndens område. Förslaget nu är att inte ändra något men säkerställa att övriga styrdokument på området är tydliga.

Verksamhetsändringar

Vuxenutbildningen ska enligt ett förslag som är under beredning delas på barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen, för närvarande ligger hela ansvaret på barn- och utbildningsnämnden.

Driften av daglig verksamhet enligt LSS i egen regi föreslås flyttas från kommunstyrelsen till socialnämnden. Syftet är att få ett samlat ansvar för verksamheten eftersom myndighetsdelen redan finns under socialnämnden. Kommunen har motsvarande organisation för exempelvis LSS-boende.

Barn- och utbildningsnämnden

Beslutsunderlag

- Nu gällande reglemente via kommunens [webbplats](#)
- Förslag till reviderat reglemente (med markerade ändringar)

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-10-27, § 312.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Nämndsekreterare Per-Åke Berg föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2020-185

§ 83. Yttrande över förslag till ändring i reglemente för styrelse och nämnder

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden har inget att erinra mot de föreslagna ändringarna. Vad gäller ungas delaktighet och inflytande anser nämnden att det ska ligga kvar inom sitt område med motiveringen att ett intensivt utvecklingsarbete har bedrivits under den senaste tiden och nämnden anser att det vore olyckligt att bryta denna utveckling.

Ärendebeskrivning

Ett antal ändringar föreslås i reglementet. Förslaget har tagits fram utifrån den ändring i tjänstemannaorganisationen som träder i kraft 2021-01-01. Ändringarna beskrivs i protokollsutdrag från kommunstyrelsens arbetsutskott och handlar om ordet förvaltning/förvalta, personalfrågor, vissa förtydliganden samt två verksamhetsändringar. Verksamhetsändringarna berör inte kultur- och fritidsnämnden.

En fråga som riktas specifikt till kultur- och fritidsnämnden rör förtydligande av öppenhet/inflytande/demokrati, specifikt ungas delaktighet och inflytande. Nämnden bör ta ställning till om någon ändring är önskvärd.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-10-27, § 312

Förslag till reglemente med markerade ändringar

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att remittera ärendet 2020-10-27, § 312.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommunsekreterare Rebecka Modin föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Arbetsordning

för kommunfullmäktige i Östhammars kommun

Antagen i kommunfullmäktige 2021-03-02, § xx

Ersätter arbetsordning antagen 2018-01-30, § 5 och reviderad 2020-06-09, § 63

Innehåll

Antalet ledamöter och ersättare	4
Ordförande och vice ordföranden, Presidium	4
Presidiets uppgifter	4
Upphörande av uppdraget	5
Tid och plats för sammanträdena	5
Deltagande på distans	6
Tillkännagivande av sammanträden	6
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	6
Handlingar till sammanträdena	7
Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare	7
Placeringsordning	8
Upprop	8
Protokollsjustering	8
Föredragningsordning	9
Yttranderätt vid sammanträdena	9
Ordförande och vice ordförande i nämnd, beredning och bolag	9
Förtroendevalda revisorer	9
Ersättare	10
Kommundirektör och kommunfullmäktiges sekreterare	10
Frågeställare och förslagsställare	10
Berednings och företagens initiativ rätt	10
Talarordning, talartid och ordningen vid sammanträdena	10
Yrkanden	11
Propositionsordning	11
Deltagande i beslut	12
Omröstning	12
Valsedlar	12
Allmänhetens frågestund	13
Information	13
Allmänpolitisk debatt	13
Motion	14
Medborgarmotion	14

Interpellation	15
Fråga.....	16
Ordförandens remissrätt	17
Valberedning	17
Reservation.....	17
Expediering mm	18
Sekreterare.....	18

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. (5 kap. 71-72 §§ KL)

Antalet ledamöter och ersättare

(5 kap. 5 och 8 §§ KL), (14 kap 16-17 §§ VL)

§ 1

Kommunfullmäktige har 49 ledamöter.

I vallagen och även kommunallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordföranden, Presidium

(5 kap. 11 § KL)

§ 2

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer kommunfullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen skall förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av oktober månad.

Presidiet väljs för kommunfullmäktiges löpande mandatperiod.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kommunfullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidentpost, bör kommunfullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgift.

Presidiets uppgifter

§5

En del av presidiets uppgifter preciseras nedan.

- Presidiet planerar, leder och ansvarar för fullmäktiges sammanträden,
- Presidiet kallar till överläggningar med den kommunala revisionen och med gruppledarna för de politiska partierna i fullmäktige,
- Presidiet är kommunfullmäktiges kontakt till den kommunala revisionen,
- Presidiet introducerar nya ledamöter t.ex. genom olika utbildningsprogram,

- Presidiet ansvarar för miniseminarium och utbildningar för ledamöter och ersättare,
- Presidiet ansvarar för uppvaktningar av den förtroendevalda organisationen.

Upphörande av uppdraget

(4 kap. 7 § KL)

§ 6

Om en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av fullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan ges in till kommunstyrelsens kansli.

Tid och plats för sammanträdena

(5 kap. 12 och 13-14 §§ KL)

§ 7

Ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige hålls på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer för varje år.

Första sammanträdet med det nyvalda kommunfullmäktige hålls under oktober på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

Om det är påkallat av särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena besluta, att visst sammanträde ska hållas på annan dag eller tid än den som kommunfullmäktige har bestämt.

Dag för extra sammanträde bestäms av ordföranden efter samråd med vice ordförandena, om inte kommunfullmäktige självt beslutar därom. Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden. Av begäran ska det eller de ärenden framgå som skall behandlas.

Uppgift om beslut enligt 5:12 2:a stycket (extra sammanträde) ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen tillkännages på kommunens anslagstavla och inom samma tid sändas till varje ledamot och ersättare i kommunfullmäktige.

Sammanträdestiden för kommunfullmäktige är begränsad till kl. 23.00. Ordföranden har att besluta om sammanträdet skall fortsätta efter kl. 23.00.

§ 8

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet.

Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

§ 9

Kommunfullmäktiges sammanträden hålls i lokal och på ort som presidiet bestämmer.

Deltagande på distans

(5 kap. 16 § KL)

§ 10

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på likvärdiga villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 14 dagar före sammanträdet anmäla detta till kommunfullmäktiges sekretariat. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Presidiet beslutar om rutiner och arbetssätt för deltagande på distans.

Tillkännagivande av sammanträden

(5 kap 13-15 §§ KL)

§ 11

Ordföranden ska tillkännage tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännages på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen. Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen skickas via e-post med hänvisning till fullmäktiges digitala arbetsrum, om inte skäl talar däremot. I 5 kap. 14 och 15 §§ KL finns undantagsbestämmelser för brådskande ärenden.

Annonsering om sammanträde med kommunfullmäktige ska ske i de två gratistidningar som ges ut i kommunen och ska omfatta information angående allmänhetens frågestund, ett urval av de ärenden som ska behandlas (föredragningslistan) samt information om webbsändningar och webbsida.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 12

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan ordförande/fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver inte någon kungörelse utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Handlingar till sammanträdena

§ 13

Ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende skall tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse och övriga handlingar skickas elektroniskt.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

(5 kap. 17-21 §§ KL)

§ 14

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av sammanträdet, ska snarast anmäla detta till gruppledaren. Gruppledaren underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Vad som här har sagts om ledamot gäller även ersättare som redan har kallats att tjänstgöra.

Om ledamot utan att i förväg ha anmält förhinder uteblir från sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är närvarande vid sammanträdet och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl får inträde ske under pågående handläggning av ett ärende, exempelvis om ingen ersättare har kunnat utses och majoriteten påverkas.

Placeringsordning

§ 15

Vid kommunfullmäktiges sammanträden intar presidiet, kommunfullmäktiges sekreterare och kommundirektören särskilda platser vid presidiebordet. Ledamöter i kommunfullmäktige intar de platser som särskilt anvisas de.

Media intar särskilt anvisade platser.

Allmänheten och icke tjänstgörande ersättare ska anvisas platser väl avgränsade från ordinarie ledamöter och tjänstgörande ersättare.

Upprop

§ 16

Upprop sker via ett digitalt mötessystem.

Varje ledamot och ersättare har tilldelats en bärbar dator eller en läsplatta där användarna loggar in och närvaron på så sätt registreras.

Upprop förrättas även vid början av sammanträde som efter längre avbrott fortsätter vid senare tidpunkt. Upprop avslutas med klubbslag.

Ledamot som infinner sig vid sammanträdet efter det att uppropet har avslutats, skall anmäla sig hos ordföranden, som tillkännager närvaron och låter ledamoten tjänstgöra.

Ledamot och tjänstgörande ersättare får inte annat än tillfälligtvis lämna sammanträdet utan att anmäla detta till ordföranden.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anses att det behövs.

Protokollsjustering

(5 kap. 69 § KL)

§ 17

Sedan upprop förrättats väljer kommunfullmäktige två ledamöter att jämte ordföranden justera protokollet och i förekommande fall biträda ordföranden med rösträkning.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som han eller hon har lett.

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justering av protokollet från sammanträdet.

Kommunfullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan kommunfullmäktige justerar den.

Föredragningsordning

(5 kap 52 § KL)

§ 18

Vid sammanträde handläggs ärendena i den ordning de står på ärendelistan.

Kommunfullmäktiges ordförande får besluta om ändring av ordningsföljden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Yttranderätt vid sammanträdena

(4 kap 22, 5 kap 39-41 §§ KL)

§ 19

Ordförande och vice ordförande i nämnd, beredning och bolag

Ordföranden och vice ordförande i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden och vice ordförande i en kommunfullmäktigeberedning får delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

Ordföranden i en nämnd eller i kommunfullmäktigeberedningen eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL (kommunala bolag, stiftelser och föreningar), när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

§ 20

Förtroendevalda revisorer

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när kommunfullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller revisorernas egen förvaltning.

Revisorerna bör vid varje sammanträde ges möjlighet att lämna information om sin pågående verksamhet.

§ 21

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och kommunfullmäktigeberedningen, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 22

Ersättare

Ej tjänstgörande ersättare får delta i överläggningen i alla ärenden.

§ 23

Kommundirektör och kommunfullmäktiges sekreterare

Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Kommunfullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

§ 24

Frågeställare och förslagsställare

Vid behandlingen av fråga under allmänhetens frågestund bereds frågeställaren möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Den som har väckt ett ärende genom medborgarmotion har rätt att yttra sig med anledning av svaret på medborgarmotionen om motionen ska behandlas av kommunfullmäktige i enlighet med kommunfullmäktiges beslut § 136/2017-12-12.

Berednings och företagens initiativrätt

(5 kap. 22 § 1 st. 4 och 5 p)

§ 25

Beredning som har tillsatts av kommunfullmäktige har rätt att väcka ärende hos kommunfullmäktige, om kommunfullmäktige beslutar det.

Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL (kommunala bolag, stiftelser och föreningar) får väcka ärenden i fullmäktige i sådana ärenden som företaget är skyldig att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Talarordning, talartid och ordningen vid sammanträdena

(KL 5 kap. 43 §)

§ 26

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar får ordet i den ordningen han/hon har anmält sig och blivit uppropad. Anförande ska hållas från särskild anvisad plats.

§ 27

Talartiden vid varje debattinlägg under kommunfullmäktiges sammanträden maximeras till fem minuter förutom replik.

Talartiden för gruppledaren vid inledningsanförande vid behandling av budgetärenden maximeras till femton minuter. Talartiden för ordförande i nämnd maximeras till tio minuter.

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare har anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet, då begäran om att få göra inlägget framställs.

§ 28

Skulle någon i sitt yttrande avlägsna sig från ämnet, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet på det. Om talaren inte rättar sig efter ordförandens erinran, får ordföranden ta från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordförande kan visa ut den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Yrkanden

(5 kap. 53-§ KL)

§ 29

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Den ledamot som har framställt ett yrkande ska inlämna det skriftligt. Bifalls och avslagsyrkanden behöver ej inlämnas skriftligt.

Propositionsordning

(5 kap. 57 § KL)

§ 30

Ordföranden får vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande strider mot lag eller annan författning. Om någon yrkar att proposition ändå skall ställas och detta yrkande bifalls, får ordföranden inte vidare vägra proposition.

Ordföranden skall vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande innebär ett nytt ärende, varvid ordförandens beslut blir gällande. Detta är inte tillämpligt i ärende som inte behöver beredas.

Deltagande i beslut

(4 kap. 25 § 1 st KL)

§ 31

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstning

(4 kap. 25 § 2 st., 5 kap. 54-56, 58 §§ KL)

§ 32

Omröstningarna genomförs genom att ledamöterna avger sina röster med ett voteringsystem. Om voteringsystemet inte kan användas ~~Vid omröstning~~ avges rösterna efter upprop. Upprop sker enligt uppslagslistan. Ordföranden uppropas och avger sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

Före varje omröstning skall ordföranden anmoda justeringsmännen att anteckna de avgivna rösterna.

Valsedlar

§ 33

Vid val som inte är proportionellt, skall valsedel för att bli giltig:

1. vara enkel, sluten, omärkt och fri från all tvetydighet i fråga om namn,
2. uppta lika många valbara namn som valet avser.

Personer med samma tillnamn skiljs åt genom sina förnamn eller dessas begynnelsebokstäver. Om det är oviss vem som åsyftas med något namn på valsedel, skall valsedel kasseras.

Om valsedel vid proportionellt val gäller särskilda bestämmelser.

Allmänhetens frågestund

§ 34

Allmänheten har rätt att ställa frågor till någon av kommunfullmäktiges ledamöter, ordföranden och vice ordförande i kommunstyrelsen, nämnder, bolag och stiftelse samt till kommunens revisorer och chefstjänstemän.

Allmänhetens frågestund hålls efter upprop när sammanträdet öppnats under högst 45 min.

Frågor inlämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, senast 6 dagar innan sammanträdet.

Frågorna får inte gälla myndighetsutövning mot enskild.

Frågan ska vara kortfattad och bör helst nedtecknas på särskilt underlag som finns att tillgå på kommunens hemsida och på kommunkontoret.

Ordföranden avgör efter samråd med vice ordförandena om en fråga får ställas, i vilken ordning de ska behandlas och vem som har att besvara frågan om det inte framgår av frågan.

Ordföranden läser upp frågan vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Frågeställaren ska vara närvarande vid det sammanträde där frågan ställs och besvaras.

Frågeställaren bereds möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Svaret ska vara kortfattat.

Debattinlägg av fullmäktiges ledamöter får ej förekomma under frågestunden.

Information

§ 35

Information till kommunfullmäktige kan lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar och kommunala bolag samt de förtroendevalda revisorerna vid inledningen av sammanträdet.

Allmänpolitisk debatt

§ 36

Allmänpolitisk debatt hålls vid fullmäktiges första sammanträde efter sommaruppehållet i juni. Om antalet eller typen av ärenden gör att sammanträdet kan väntas bli långt hålls den allmänpolitiska debatten istället vid fullmäktiges första sammanträde efter juluppehållet i september. Debatten är den sista punkten på ärendelistan.

Vid debatten får varje parti göra ett inlägg på vilket ledamöter kan begära en replik och den som gjort inlägget kan begära ett genmäle på repliken. Ordningen för partiernas inlägg lottas av presidiet inför sammanträdet.

Motion

(5 kap. 22 § p 2, 35 § KL)

§ 37

Motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter i kommunfullmäktige. Frågor av olika beskaffenhet får inte behandlas i samma motion.

Vid överlämnande av motion bereds motionären att vid kommunfullmäktiges sammanträde lämna en kort presentation av motionen.

När motionen besvaras är talarordningen (förutom vad som i övrigt bestämts om talartid och talarordning):

- a. Den som väckt en motion redogör för sin motion.
- b. Den som besvarar motionen redogör för svaret.
- c. Repliker och fortsatt överläggning i ärendet enligt vad som är bestämt om talartid och talarordning.

Ersättare får väcka motion endast vid sammanträde då han/hon tjänstgör som ledamot.

Kommunstyrelsen ska årligen vid kommunfullmäktiges andra sammanträde under våren och det andra sammanträdet under hösten redovisa de motioner, som ännu inte är färdigberedda.

Medborgarmotion

§ 38

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Medborgarmotionen granskas innan den publiceras på webbsidan för att se att den följer de regler som gäller för medborgarmotioner. Andra kan skriva under en motion först efter att den publicerats.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen kommer den att överlämnas till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras.

För medborgarmotion gäller:

- Medborgarmotionen ska vara skriftlig och ha uppgift om förslagsställarens namn, adress och telefonnummer.
- Medborgarmotionen ska handla om sådant som fullmäktige eller någon av nämnderna har befogenhet att besluta om. Om ärendet handlar om ett klagomål eller ett förslag till ändring i kommunens verksamhet vänder man sig till Östhammar Direkt.
- Namn på personer som inte kan antas ha gett sitt medgivande till publicering får inte publiceras.

- Om medborgarmotionen inte överensstämmer med kommunens riktlinjer och regler kan kommunen välja att inte publicera den eller ta bort den, om den redan publicerats. Kommunen förbehåller sig rätten att ta bort motioner utan att meddela avsändaren.
- Medborgarmotionen får inte handla om myndighetsutövning mot en enskild person eller ha odemokratisk eller rasistisk innebörd
- Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.
- Varje medborgarmotion får bara handla om ett ämne.
- När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till fullmäktige eller till den nämnd som tagit hand om ärendet.
- Falska underskrifter på en medborgarmotion kan leda till att kommunen tar bort namninsamlingen.
- Förslagsställaren ges möjlighet att själv presentera sin medborgarmotion när den behandlas av fullmäktige.
- Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namninsamlingen. Detta noteras på webben, informeras om vid kommunfullmäktige vid tre tillfällen per år förslagsvis januari, maj, oktober och förslagsställaren informeras brevlades.

Interpellation

(5 kap. 59-63 §§ KL)

§ 39

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa interpellation gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

2. Interpellationen ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
3. Interpellation ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas. Både en signerad version och en digital version som texten kan kopieras från ska lämnas in.
4. Interpellation som inlämnats mindre än 10 dagar före sammanträdet besvaras vid sammanträdet närmast efter det då interpellationen ställs.
5. Interpellationer som inlämnas senast 10 dagar innan sammanträdesdagen bör besvaras på det sammanträde som den läggs fram.
6. Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Interpellanten bör ges tillfälle att senast dagen före det sammanträde, då interpellationen ska besvaras, ta del av svaret i skriftlig form. Svaret ska lämnas i en digital version som texten kan kopieras från.
7. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör intas i tillkännagivandet om sammanträdet.

8. Kommunstyrelsens ordförande får överlämna interpellation som framställts till honom till annan ledamot av styrelsen som på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen eller till ledamot i styrelsen för aktiebolag, ekonomisk förening eller stiftelse som har utsetts av kommunfullmäktige. Överlämnandet förutsätter att ledamoten har förklarat sig beredd att besvara interpellationen.
9. Ersättare får framställa interpellation endast vid sammanträde då han tjänstgör som ledamot. Vidare förutsätts att interpellationen genom ersättarens försorg då är tillgänglig för kommunfullmäktiges ledamöter. Ersättare får delta i debatt när interpellationen besvaras oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller ej.
10. Talarordningen vid interpellationsdebatt är (förutom vad som i övrigt bestämts om talartid och talarordning):
 - a. Den som ställt en interpellation redogör för sin interpellation.
 - b. Den som besvarar interpellationen redogör för svaret.
 - c. Repliker och fortsatt överläggning i ärendet enligt vad som är bestämt om talartid och talarordning.

Fråga

(5 kap. 64 § KL)

§ 40

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa frågor, gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

1. Frågan ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
2. Fråga ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas. Både en signerad version och en digital version som texten kan kopieras från ska lämnas in.
3. Frågan ska kunna besvaras utan större beredning.
4. Den tillfrågade ska närvara vid sammanträdet.
5. Frågan bör besvaras vid det sammanträde vid vilket den har ställts.

6. I debatt med anledning av frågan får endast den som framställt frågan och den tillfrågade delta.

Ordförandens remissrätt

§ 41

Motion eller annat ärende, som ska prövas av kommunfullmäktige och inkommer mellan två kommunfullmäktigesammanträden, får ordföranden eller på dennes uppdrag kommunchefen remittera till kommunstyrelsen för beredning.

Om ärendet inte har överlämnats till kommunfullmäktiges prövning vid nästa sammanträde, ska ordföranden då göra anmälan om remissen.

Kommunfullmäktige beslutar om remiss för beredning av motion eller annat ärende som inte har remitterats med stöd av bestämmelserna i första stycket.

Valberedning

§ 42

Vid första sammanträdet efter det att val av kommunfullmäktige har ägt rum väljer kommunfullmäktige för löpande mandatperiod en valberedning bestående av minst en ledamot och en ersättare från varje parti representerat i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige väljer samtidigt och för samma tid bland valberedningens ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Valberedningen ska upprätta förslag till alla val som förekommer hos kommunfullmäktige utom val av kommunfullmäktiges presidium och valberedning.

I fråga om förfarandet vid fattande av beslut, förande av protokoll mm gäller för valberedningen vad den själv bestämmer.

Kommunfullmäktige kan dock besluta att förrätta val utan föregående beredning.

Reservation

(4 kap. 27 § KL)

§ 43

En ledamot som reserverar sig mot ett beslut bör vid reservationen ange om reservationen är muntlig eller skriftlig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast två dagar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Expediering mm

§ 44

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kommunfullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i kommunfullmäktiges namn, om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

Tillkännagivande av justering av fullmäktiges protokoll ska göras i enlighet med vad som föreskrivs i 8 kap. 12 § KL. Härutöver ska hela protokollet publiceras via kommunens anslagstavla i den utsträckning hinder ej möter på grund av lag eller annan författning.

Sekreterare

§ 45

Som sekreterare hos kommunfullmäktige och valberedningen tjänstgör kommunsekreteraren, om inget annat påkallas av omständigheterna. Ersättare för sekreteraren utses av kommundirektören.

Denna arbetsordning träder i kraft den xx oktober ~~11 juni~~ 2020.

Motion om avskaffandet av förtur och förstahandskontrakt för nyanlända

Den sk Bosättningslagen (Lag 2016:38 om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning) ställer inga specifika krav på **hur** det tvingande tillhandahållandet av bostad ska lösas och anger inte heller **hur länge** ansvaret för att tillhandahålla bostaden ska gälla. Det är således upp till den enskilda kommunen att avgöra hur skyldigheten att ta emot en nyanländ ska fullgöras i varje enskilt fall.

SKR föreslår följande lösningar för kommuner att klara av sin mottagning: förstahandskontrakt via det kommunala bostadsbolaget eller privata hyresvärdar, hyra av lägenheter från allmännyttan och privata hyresvärdar och upplåtelse i andra hand till nyanlända samt nyproduktion av modulbostäder.

Från praxis runt om i landet känner vi också till lösningar i form av vinterbonade husvagnar, vandrarhem etc samt inköp av bostadsrätter och hus som ställs till de nyanländas förfogande. Det förekommer också att stockholmskommuner ordnar och betalar hyreskontrakt under en kortare tid för "sina" nyanlända i mindre kommuner med lediga bostäder, ex. Tierp och Kramfors, och därmed överläter det långsiktiga försörjningsansvaret på den mindre kommunen.

Det är också många kommuner som begränsar sitt åtagande till att endast tillhandahålla bostad under en begränsad tid.

Östhammars kommun har valt att lösa sitt ansvar enligt bosättningslagen med att ingå ett avtal med Östhammarshem med innebörden att 12 – 22 lägenheter per år tilldelas nyanlända. Dessa lägenheter erbjuds alltså inte de sökande som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö utan går i stället direkt till de nyanlända. I avtalet ingår också att de nyanlända som fått dessa lägenheter, efter en tid och på generösare villkor än de som gäller för ordinarie hyresgäster hos Östhammarshem, ges förstahandskontrakt.

En undersökning från Hyresgästföreningen visar att 60 procent av kommunerna upplever att bosättningslagen gett upphov till undanträngningseffekter på bostadsmarknaden. Detta är också det som sker i Östhammars kommun eftersom Östhammarshem inte har några tomma lägenheter och har ca. 2 000 personer i sin bostadskö.

Effekten av det ovan beskrivna är att kommunen systematiskt och över tid (minst 4 år) har tillämpat en ordning där andra länders medborgare prioriteras framför de egna kommuninnevanorna vid tilldelning av bostad.

Förtur i kommunala bolag och stiftelsers bostadsköer innebär att lägenheter försvinner utom räckhåll för vanliga bostadssökande. Det görs extraordinära bosättningsinsatser som svenska medborgare per definition är uteslutna från att ta del av. Här är det befogat att tala om att det sociala kontraktet bryts.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att kommunens överenskommelse med Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända sägs upp och att ordningen avvecklas skyndsamt

Östhammar den 20200109

Martin Wahlsten
Gruppledare (SD)

Ylva Lundin
Ledamot (SD)

ÖSTHAMMARSKOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2018 -01- 30	
Dnr:	Dpt:

Motion om att avskaffa förturen för nyanlända i den kommunala bostadskön

I dokumentet *Bostadsförsörjningsprogram Östhammars kommun 2017* s. 11 under rubriken Målgruppspecifika behov Nyanlända står det:

Enligt överenskommelse med Östhammarshem har flyktningmottagandet förtur till lägenheter, givet att det uppstår vakanser. För 2017 beräknas 40-50 lägenheter kunna tilldelas nyanlända flyktingar, vilket täcker en stor del av behovet men innebär en sämre tillgänglighet till lägenheter för andra målgrupper med liknande behov. Noteras bör att vakanserna hos Östhammarshem legat på låga nivåer de senaste åren.

På Kommunfullmäktige 2017-12-12 informerade Örjan Mattson (S) om den nuvarande ordning som innebär att 2 lägenheter varje månad tas ur Östhammarshems ordinarie bostadskö och tilldelas kommunen som i sin tur upplåter dessa till nyanlända.

Vi ser ett antal problem med att nyanlända ges förtur till hyresrätter i Östhammars kommun.

För de kommuninvånare som är i behov av bostad och som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö kan det upplevas som djupt orättvist och stötande att bli förbigången. Särskilt påtaglig blir orättvisan då Östhammarshem ställer hårda krav på sina ordinarie hyresgäster i form av bland annat en långsiktig försörjningsförmåga samt avsaknaden av betalningsanmärkningar. Krav som inte ställts på de nyanlända som kommunen gett förtur till hyreskontrakt.

Att ge nyanlända förtur i den kommunala bostadskön skickar fel signal om vad som krävs för att de ska kunna anpassa sig till ett långsiktigt liv i Sverige. Förtur i bostadskön, utan några som helst krav, tar ifrån de nyanlända sitt ansvar för att själva kämpa för att få en hyresrätt. Vi bör ställa samma krav på en nyanländ som vi gör på våra egna medborgare.

I kommunens rapport *Tillväxtstrategi 2020* identifieras bristen på bostäder för arbetskraft med efterfrågad kompetens som en viktig framgångsfaktor. Om det nu är så att kommunen vill använda det kommunala bostadsbolaget som ett verktyg för att attrahera människor som besitter en bristkompetens till Östhammars kommun, så är det direkt kontraproduktivt att ge nyanlända förtur till bostäderna.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna

- att kommunen upphör med att ge nyanlända förtur till Östhammarshems lägenheter

Martin Wahlsten (SD)

Peter Brandt (SD)

SVAR PÅ MOTION FRÅN SVERIGEDEMOKRATERNA OM ATT "AVSKAFFA FÖRTUREN I DEN KOMMUNALA BOSTADSKÖN"

Martin Wahlsten (SD) och Peter Brandt (SD) har lämnat en motion med yrkandet att kommunen bör upphöra med "att ge nyanlända förtur till Östhammarshems lägenheter".

I motionen lyfts synpunkter på att kommuninvånare som är i behov av bostad och som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö kan uppleva det som orättvist att bli förbigångna. Det framhålls vidare att nyanlända tas ifrån sitt eget ansvar för boendeanskaffning. Slutligen lyfts att tillgängliga bostäder bör användas till individer med kompetens inom bristyrken för att gynna kommunens tillväxt.

Lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, som trädde i kraft den 1 mars 2016 ställer tyliga krav på kommunen att tillgodose bosättning till nyanlända. Lagstiftaren framhåller att nyanlända ska ses som en resurs för kommunen och att deras möjligheter till etablering ökar förutsättningarna för tillväxt även i Östhammars kommun.

Under år 2015 tog Sverige emot ett stort antal migranter som en följd av flera allvarliga konflikter och oroligheter i omvärlden. 163 000 människor sökte asyl i Sverige under året, varav drygt 35 000 var ensamkommande barn. Sverige genomförde under denna period sin största humanitära insats sedan andra världskriget. Många påstådda farhågor om systemkollaps i välfärden har kommit på skam, inte minst tack vare beundransvärda insatser i kommunerna.

För att förbättra nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet föreslog regeringen i november 2015 en ny lag som innebar att alla kommuner efter anvisning skulle kunna ta emot nyanlända för bosättning. Den 27 januari 2016 röstade riksdagen ja till regeringens förslag, och den nya lagen, lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, trädde i kraft den 1 mars 2016.

Hur många nyanlända varje kommun tar emot beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen. Regeringens avsikt med den nya lagstiftningen är att kommuner som har en jämförelsevis god arbetsmarknad, stor befolkning, lågt mottagande och förhållandevis få asylsökande tar emot fler nyanlända.

Bosättningslagen (2016:38) omfattar nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller skyddsbehövande enligt vissa bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) samt anhöriga till dessa personer. Enligt bosättningsförordningen (2016:39) omfattar anvisningar till kommuner endast nyanlända som vistas i anläggningsboenden eller kvotflyktingar.

ANSVAR FÖR BOSÄTTNINGARBETET

Migrationsverket och länsstyrelserna har tillsammans med kommunerna ett gemensamt ansvar för bosättningen av nyanlända. Utifrån Migrationsverkets beräkning av mottagandebehovet beslutar regeringen om antalet som ska omfattas av anvisningar för bosättning under det kommande året samt fördelningen på länsnivå (länstal). Länsstyrelserna beslutar om fördelningen inom respektive län genom kommunalen. Migrationsverket ansvarar för att anvisa nyanlända till en kommun utifrån fastställda kommuntal.

Enligt Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar hör det till kommunernas ansvar att bland annat svara för mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning.

Genom att kommuner i förväg får besked om kommuntal för det kommande året finns möjligheter att planera för mottagandet. Kommuntalen för Uppsala län beslutades den 13 november 2017. Detta efter att regeringen beslutat om nya länstal. Kommuntalen för Östhammars kommun var 80 personer år 2016, 76 personer år 2017 och 60 personer år 2018. Enligt Migrationsverkets prognos kommer antalet kommunmottagna minska ytterligare under 2019.

De beslutade läns- och kommunalen gäller de personer som enligt Migrationsverkets prognos fått uppehållstillstånd i Sverige och som inte på egen hand kan ordna boende. Enheten för arbete och sysselsättning svarar i Östhammars kommun för det första mottagandet och bosättningen i kommunen.

BOSÄTTNING AV NYANLÄNDA I ÖSTHAMMARS KOMMUN

Såväl behovsgrupper som efterfrågan på bostäder varierar över tid. Från och med hösten 2015 ökade behovet för målgruppen kommunmottagna nyanlända. För att uppfylla kommunens ansvar i enlighet med lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning genomförde Östhammars kommun ett antal insatser under åren 2016-2017:

- En förvaltningsövergripande arbetsgrupp tillsattes med syftet att säkersälla anskaffning av boenden till nyanlända kommunmottagna.
- Kampanjen Hjärterum med egen ingång sökes lanserades och riktade sig till privatpersoner för uthyrning av bostäder till kommunen. Kommunen svarade sedan för andrahandsuthyrningen av bostäder till nyanlända. Endast ett mindre antal lägenheter blev aktuella trots aktiv annonsering; kampanjen hade inte önskad effekt och kunde inte svara mot behoven.
- Dialog inleddes med Östhammarshem om uthyrning av lägenheter vilket resulterade i att Östhammarshem, under förutsättning att två eller fler lägenheter blir uppsagda i måndaden, ska avsätta minst två uppsagda lägenheter per månad till Östhammars kommun för nyanländas räkning.

Östhammarshem har under år 2017 hyrt ut 23 lägenheter till kommunen som i sin tur har hyrt ut i andra hand till kommunmottagna. I vissa fall har enklare tillfälliga vandrarhemslösningar fordrats. Nyanlända informeras samtidigt om vikten av att sköta hyresbetalning och övriga villkor för att ha möjlighet att få ett långsiktigt eget kontrakt. På det sättet tas nyanlända inte ifrån sitt eget ansvar för boende, såsom framhålls i motionen. Den upplevelse av orättvisa som beskrivs i motionen bör ta detta liksom rådande lagstiftning i beaktande.

TILLVÄXT OCH UTVECKLING I ÖSTHAMMARS KOMMUN

I motionen hänvisas det till kommunens Tillväxtstrategi och behovet av att säkra bostadstillgången för kvalificerade personer med efterfrågad kompetens. Man menar att det är "direkt kontraproduktivt" att erbjuda nyanlända förtur till bostäder.

Vi anser i stället att nyanlända bör ses som en tillgång, som har förutsättningar att gynna kommunens utveckling och tillväxt. Enligt Arbetsförmedlingens statistik för Östhammars kommun var 98 personer inskrivna i etableringsprogram för nyanlända i januari 2018. Av dessa har 29% en eftergymnasial utbildning. Det är således en högre andel av de nyanlända som har en eftergymnasial utbildning än bland den totala befolkningen i Östhammars kommun där andelen med en eftergymnasial utbildning endast uppgår till 25%.

Bland de kommunmottagna finns individer med eftergymnasial utbildning inom flera bristyrken, såsom inom pedagogik, vård och omsorg, ekonomi, teknik och data. Många såväl offentliga som privata arbetsgivare i kommunen har ett stort rekryteringsbehov för att klara kompetensförsörjningen under de kommande åren. Varje individ ska ses som en betydelsefull tillgång för kommunens tillväxt idag och i framtiden. Vår utgångspunkt är att kommunen tvärtom ska välkomna nya invånare, oavsett var man kommer ifrån. Vårt lokalsamhälle gynnas i högsta grad av medborgare med andra kulturer och ursprung som dessutom kommer att bidra till att förverkliga vår vision om att bli "Världens bästa lokalsamhälle".

Förslag till beslut

Med hänvisning till ovanstående avslås motionen i sin helhet.

Östhammar 2018-03-05

Margareta Widén-Berggren (S)

Jacob Spangenberg (C)

Motion om avskaffandet av förtur för nyanlända i den kommunala bostadskön

I avtal med Östhammarshem har Östhammars kommun säkrat att två lägenheter per månad tas ur den ordinarie bostadskön och tilldelas kommunen som i sin tur upplåter dessa till nyanlända.

Förturssystemet motiveras av kommunen med att man enligt den sk anvisningslagen är skyldig att ordna bostad till de nyanlända i två år. Den aktuella lagen specificerar dock inte vilken typ av bostad som kommunen är tvungen att tillhandahålla. I Vellinge kommun har man exempelvis valt att inhysa vuxna män utan familj i vinterbonade husvagnar, något som är fullt acceptabelt enligt anvisningslagen.

Att i den kommunala bostadskön ge förtur till nyanlända är problematiskt av flera skäl:

För de kommuninneboare som är i behov av bostad och står i Östhammarshems ordinarie bostadskö kan det upplevas som **djupt orättvis och stötande** att bli förbigången. Särskilt påtaglig blir orättvisan då Östhammarshem ställer krav på sina ordinarie hyresgäster i form långsiktig försörjningsförmåga, inga störningar i tidigare boenden samt frånvaro av betalningsanmärkningar mm, krav som inte ställs på de nyanlända som kommunen ger förtur till hyreskontrakten.

Det går inte att i längden **upprätthålla legitimiteten** i bostadsköandet om vissa hela tiden får gå före i köerna. Vi ställs inför frågan; är det ett välfärdssystem vi bygger eller ett system för välgörenhet, där det som betalar in till systemet inte kan förvänta sig att få något ut av systemet? En arbetare som betalat skatt i en stor del av sitt arbetsliv och sedan blir hemlös riskerar att inte få någon hjälp av kommunen i dagens ansträngda situation.

Att ge de nyanlända förtur i den kommunala bostadskön ger **fel signal** om vad som krävs för att de ska kunna anpassa sig till ett liv i Sverige. Ordningen med förtur i bostadskön tar ifrån de nyanlända deras ansvar för att själva anstränga sig för att få en egen bostad.

Här är det läge att lyfta fram arbetarrörelsens gamla devis; gör din plikt och kräv din rätt, dvs. gammaldags hederlig arbetarmoral. Med förturssystemet går kommunen mot en situation där de som har plikter och de som har rättigheter inte längre är samma personer; en mycket farlig utveckling. Vi måste ställa samma krav på de nyanlända som vi gör på våra egna medborgare, i detta fall ställa sig i bostadskön på samma villkor som alla andra. Systemet för förtur i bostadskön för nyanlända är ett paradexempel på åtgärder som gör att en växande del av befolkningen tappar sin tillit och solidaritet med välfärdssystemet. Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S) har också själv uttalat att systemet med förtur för nyanlända i de kommunala bostadsköerna inte är hållbart.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- att upphöra med ordningen att ge nyanlända förtur i Östhammarshems bostadskö

Östhammar den 2018-10-13

Martin Wahlsten
Gruppledare (SD)

Ylva Lundin
Ersättare (SD)

SVAR PÅ MOTION FRÅN SVERIGEDEMOKRATERNA GÄLLANDE ”FÖRTUR FÖR NYANLÄNDA”

Martin Wahlsten och Ylva Lundin (SD) har i en motion daterad 2018-10-13 begärt ”Avskaffande av förtur för nyanlända i den kommunala bostadskön”. Det finns ingen kommunal bostadskö utan det är Stiftelsen Östhammarshem som har en egen sådan. Wahlsten och Lundin har angivit ett antal åsikter och värderingar som vi inte delar, men som vi väljer att inte gå i polemik om. Däremot vill vi klargöra hur situationen i dagsläget ser ut:

- I samband med migrationskrisen hösten 2015 kom ett stort antal flyktingar till Sverige. I syfte att få landets samtliga kommuner att ta gemensamt ansvar för flyktingmottagandet stiftades en ny lag, som kom att kallas bostadsanvisningslagen. Den nya lagstiftningen innebär att kommunerna blev tilldelade ett antal nyanlända utifrån bl.a. storlek på kommunen, arbetsmarknad samt vilket ansvar man tagit tidigare avseende flyktingmottagande och asylmottagande. För Östhammar kommuns del innebär detta ett ökat mottagande mot tidigare, närmast en fördubbling.
- Östhammars hem är den överlägset största aktören på hyresmarknaden med över 2000 lägenheter, kommunen är dessutom stiftare och utser samtliga styrelseledamöter. Östhammars kommun och Östhammars hem har under många år samverkat kring bostäder.
- Under 2016-2017 bedrev kommunen en kampanj för att hitta nya hyresvärdar både enskilda och företag, Hjärterum. Resultatet av kampanjen blev marginellt. Kommunen har dock under flera år hyrt lägenheter av privat värd i Alunda, samt under flera år hyrt in vandrarhem i såväl Österbybruk som Östhammar, vilka båda är avvecklade. Under 2018 tilldelades kommunen nio lägenheter. Under 2019 räknar vi med ett behov på ca 10 lägenheter. Behovet av lägenheter från Östhammars hem kvarstår om än i minskande grad.

Vår slutsats är att det inte är fråga om en förtur, utan ett sätt för Östhammars kommun att i ett fint samarbete med Stiftelsen Östhammarshem, uppfylla bostadsanvisningslagen.

Motionen föreslås avslås, med hänvisning till ovanstående.

Margareta Widén-Berggren (S) Jacob Spangenberg (C)

Interpellation av Ylva Lundin (SD) om hur kommunen fattat beslut om tillämpning av bosättningslagen

Enligt den sk bosättningslagen (Lag 2016:38 om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning) är kommunen ”skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen”.

Lagen reglerar inte vilken typ av bostad kommunen ska erbjuda de nyanlända. Kommunerna får alltså själva välja vilken upplåtelseform eller vilken typ av avtal man vill ha. Det finns inte heller något direktiv om huruvida boendet får begränsas till viss tid eller ej. Det är således upp till kommunen att avgöra hur skyldigheten att ta emot en nyanländ ska fullgöras i varje enskilt fall.

Enligt SKL använder kommunerna följande boendelösningar för att klara av sin mottagning:

- förstahandskontrakt via det kommunala bostadsbolaget
- förstahandskontrakt via privata hyresvärdar
- kommunen hyr lägenheter från allmännyttan och privata hyresvärdar och upplåter i andra hand till nyanlända
- nyproduktion av tillfälliga modulbostäder
- kommunala kontrakt

Från praxis runt om i landet känner vi också till följande lösningar

- vinterbonade husvagnar för vuxna män utan familj
- boenden på vandrarhem etc
- stockholmskommuner som ordnar och betalar hyreskontrakt under en kortare tid för ”sina” nyanlända i mindre kommuner, ex. Tierp och Kramfors, och därmed överläter det långsiktiga försörjningsansvaret på den mindre kommunen
- kommunen begränsar sitt åtagande till att endast tillhandahålla bostad under den sk etableringstiden (den tid statliga bidrag till den nyanlända utgår) på två år

Det finns alltså en stor variation av olika alternativ för en kommun att lösa sitt ansvar enligt bosättningslagen.

Det sätt Östhammars kommun har valt att lösa sitt ansvar enligt lagen är att ingå avtal med Östhammarshem där 12 – 22 lägenheter per år tilldelas nyanlända. Dessa lägenheter erbjuds alltså inte de sökande som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö utan går i stället direkt till nyanlända. I avtalet ingår också att de nyanlända som tilldelats dessa lägenheter efter en tid, på generösare villkor än de som gäller för ordinarie hyresgäster, kan tilldelas förstahandskontrakt med Östhammarshem.

När jag efterforskat de beslut som ligger till grund för kommunens ovan beskrivna lösningen har det visat sig att det inte finns några dokumenterade beslut som stödjer densamma, vare sig på politisk nivå eller på tjänstemannanivå.

Det finns alltså inget politiskt beslut som kan angripas på politisk väg och enligt kommunchefen har tillämpningen av lagen utformats av tjänstemän inom ramen för deras ordinarie behörighet. Det finns därför inte heller något formellt beslut på tjänstemannanivå som skulle kunna överklagas i enlighet med Kommunallagen.

Det finns därmed ingen som tar ansvar för det ovan beskrivna arrangemanget med Östhammarshem som redan tillämpats i minst 4 år. Kommunstyrelsens ordförande har upprepade gånger sagt att detta endast är en fråga för stiftelsen Östhammarshem medan ordföranden för Östhammarshem endast hänvisar till kommunen; att försöka forska i vem som har ansvaret för lösningen är som att befinna sig mitt i en Kafka-roman.

Med anledning av ovanstående frågar jag kommunstyrelsens ordförande

1. Om han vidhåller att val av lösning för att uppfylla kommunens ansvar enligt bostättningslagen enbart är en fråga för stiftelsen Östhammarshem?
2. Om han kan bekräfta att det inte finns några formella beslut, vare sig på politisk eller tjänstemannanivå, som underlag för avtalet (Överenskommelse mellan Östhammars kommun och Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända anvisade genom bostättningslagen) med Östhammarshem?
3. Om han anser frånvaron av formella beslut avseende kommunens tillämpning av bostättningslagen är förenligt med god ordning och reda i kommunens styrning?

Ylva Lundin (SD)

20191210

Svar på interpellation ställd av Ylva Lundin till kommunfullmäktige 2019.12.17

Svar på ställda frågor:

1. Östhammars kommun har använt sig av flera olika hyresvärdar genom åren dock har Östhammarshem varit den absolut största leverantören av bostäder. Kommunen har sökt bostäder genom lokal annonsering riktad till såväl små som stora fastighetsägare. Östhammarshem har dessutom en mycket stark ställning på hyresmarknaden med mer än 2000 lägenheter. Lundin har vid flera tillfällen ställt frågor gällande den kommunala bostadskön. Det finns fortfarande ingen kommunal bostadskö utan denna sköts helt av Östhammarshem. Lundin sitter själv i styrelsen för Stiftelsen Östhammarshem och borde i den egenskapen vara väl insatt i frågan. Vill Du inrätta en sådan kommunal bostadskö bör Du väcka frågan i den styrelse som Du sitter i, samt i kommunfullmäktige.

2. Det finns inga detaljerade beslut i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige, avseende överenskommelser med vare sig Östhammarshem eller andra fastighetsägare. De styrande dokument som adresserar boendet är;

- Policy och strategi för integration
- Regional överenskommelse om integration mellan Länsstyrelsen, Region Uppsala och länets åtta kommuner.
- Lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen

3. Ja. Arbetet med att bostadsförsörja nyanlända har skett i enlighet med de styrande dokumenten enligt ovan.

Dessa dokument är styrande och om Du önskar en förändring av detta så få Du föreslå det.

Jacob Spangenberg (C)

Ordförande i kommunstyrelsen

Interpellation av Ylva Lundin (SD) om vilket beslut som styr kommunens tillämpning av bosättningslagen

Den sk bosättningslagen (Lag 2016:38 om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning) ställer inga specifika krav på **hur** tillhandahållandet av bostad ska lösas och anger inte heller **hur länge** ansvaret för att tillhandahålla bostaden ska gälla. I en interpellation till kommunfullmäktige 20191217 gav jag ett antal exempel på möjliga vägval för kommunens tillämpning av lagen.

Kommunens lösning på hur den tvingande bosättningslagen ska tillämpas är att man sedan flera år tillbaka har ett avtal med Östhammarshem om att lägenheter som blivit lediga, i stället för att göras tillgängliga för ordinarie bostadssökande, ska ges till nyanlända. Under denna första period står kommunen som hyrestagare och den nyanlända som andrahandshyresgäst. Avtalet med Östhammarshem innehåller också en klausul om att de nyanlända som fått sin lägenhet med förtur, efter en tid, ska tilldelas förstahandskontrakt på villkor mer fördelaktiga än vad som gäller för Östhammarshems ordinarie hyresgäster.

På kommunfullmäktige 20191217 efterfrågade jag ett formellt beslut där man kan läsa sig till hur kommunen valt att uppfylla kraven i bosättningslagen.

De dokument som kommunstyrelsens ordförande pekade ut som styrande för val av tillämpning av bosättningslagen var (mina anmärkningar om ev datering och diarienummer i parantes):

- Policy och strategi för integration (KS-2018-240, dpl 003)
- Regional överenskommelse om integration mellan länsstyrelsen, Region Uppsala och länets åtta kommuner (odaterat, inget diarienummer)
- Lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen (20180608), inget diarienummer)

Trots flera genomläsningar har jag inte lyckats finna någon beslutsformulering beträffande den av Östhammars kommun valda lösningen för att uppfylla kraven i bosättningslagen.

Med anledning av ovanstående frågar jag kommunstyrelsens ordförande:

- Var i de ovan nämnda dokumenten beslutet om kommunens tillämpning av bosättningslagen framgår? Vänligen ange sidnummer och relevant textavsnitt.

Ylva Lundin (SD)

20200114

SVAR PÅ YLVA LUNDINS INTERPELLATION GÄLLANDE KOMMUNENS TOLKNING AV BOSÄTTNINGSLAGEN

Ylva Lundin efterlyser i sin interpellation ett spårbart beslut på hur Östhammars kommun valt att tolka bosättningslagen. Det finns ingen anledning för en kommun att i normalfallet formellt besluta om hur man ska förhålla sig till en lagstiftning.

Östhammars kommuns allmänna hållning i denna fråga framgår av de tre dokumenten som Ylva själv refererar till i sin interpellation. Kommunen har valt att följa bosättningslagen samt de av Länsstyrelsen lagenligt beslutade kommunal gällande mottagandet av flyktingar. Det saknas dock ett formellt beslut, om hur Östhammars kommun sedan ska arbeta med att försörja nyanländas bostadsbehov.

Trots avsaknaden av formella politiska beslut i frågan, står majoriteten i kommunstyrelsen helt bakom verksamhetens inriktning. Jag avser dock att väcka frågan för ett formellt beslut gällande bostadsförsörjningen i ks, i enlighet med de av kommunen hittills beslutade principerna. Detta kommer att skapa ökad tydlighet om hur kommunen kommer att arbeta framöver, bland annat med dessa frågor.

Östhammar 2020.02.12

Jacob Spangenberg (C) ordförande i kommunstyrelsen

ÖSTHAMMARSKOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020 -09- 0 1	
Dnr:	Dpt:

Interpellation om Beslutsdokument avseende kommunens bostadsförsörjning nyanlända

Det är nu snart 3 år sedan jag först väckte frågan om hur kommunen har valt lösa sitt ansvar för nyanländas bostadsförsörjning. I det längsta har kommunledningen försökt dölja att den lösning man valt är att Östhammarshem plockar ut lediga lägenheter från sin ordinarie bostadskö och ger dem till nyanlända. Vidare har man överenskommit med Östhammarshem att de nyanlända efter en kortare tid ska få förstahandskontrakt på den lägenhet de tilldelats med förtur.

Sverigedemokraterna avser att överklaga ordningen med bostadsprivilegier till de nyanlända enligt kommunallagens Likställighetsprincip (kap 2 § 3) som stipulerar att kommuner ska behandla sina medlemmar lika. Det var i vår jakt på ett beslut att överklaga vi tvingades inse att något sådant inte fanns.

Med tanke på att formella, och därmed offentliga och överklagbara, kommunala beslut är ett av kommunmedborgarnas viktigaste verktyg för att få insyn i hur kommunen styrs, är frånvaron av ett beslut i fråga som har så stora konsekvenser för innevanarna uppseendeväckande.

På kommunfullmäktiges sammanträde 17 december 2019 ställde jag därför följande fråga till Kommunstyrelsens ordförande Jakob Spangenberg.

Om han kan bekräfta att det inte finns några formella beslut, vare sig på politiskt eller tjänstemannanivå, som underlag för avtalet med Östhammarshem?

Efter diverse rökridåer och direkt felaktiga uppgifter erkände Jakob Spangenberg på KF 12 februari att något sådant beslut inte förelåg och att man nu skulle ge förvaltningen i uppdrag att till kommunstyrelsen redogöra för hur bostadsförsörjningen fungerar i dag samt riktlinjer/principer för det fortsatta arbetet. Det formella beslutet togs på kommunstyrelsens arbetsutskott 5 mars. Sedan dess har vi inte fått någon information om hur detta arbete framskrider.

Min fråga till kommunstyrelsens ordförande är därför:

- när kan vi förvänta oss att underlaget för beslut om kommunens bostadsförsörjning av nyanlända föreläggs kommunstyrelsen?

Alunda den 31 augusti 2020

Ylva Lundin
Ledamot (SD)

Svar på interpellation från Ylva Lundin (SD) gällande beslutsdokument avseende kommunens bostadsförsörjning nyanlända.

Svar på frågan som ställs i Lundins interpellation:

Det efterfrågade beslutsdokumentet kommer att underställas
kommunstyrelsen för beslut 2020.09.29.

Östhammar 2020.09.17

Jacob Spangenberg (C)

Ordförande i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-156

§ 213. Mottagande av nyanlända, bostadsförsörjning

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Överenskommelsen mellan Östhammarshem och Östhammars kommun. (Bilaga 2)

Reservationer

Pär-Olof Olsson (M), Lennart Owenius (M), Lars O Holmgren (BoA), Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ylva Lundin (SD) lämnar följande motivering:

”SD reserverar sig mot beslutet att, via överenskommelsen med Östhammarshem, ge bostadsprivilegier till nyanlända.

Det är orimligt och orättvist att andra länders medborgare ska ges förtur i bostadskön på bekostnad av de bostadssökande som står i den ordinarie bostadskön. Det är också orimligt att de nyanlända därefter tilldelas förstahandskontrakt på den lägenhet de fått med förtur och att det sker på mer fördelaktiga villkor än vad som gäller för de ordinarie hyresgästerna.

Vi vill än en gång påminna om att bostadsanvisningslagen inte ställer specifika krav på vilket boende som kommunen ska tillhandahålla. Ej heller specificerar lagen hur länge boendet ska tillhandahållas.”

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott gav under våren 2020 förvaltningen i uppdrag att redogöra för hur bostadsförsörjningen fungerar idag samt riktlinjer/principer för det fortsatta arbetet.

Östhammars kommun har sedan 2007 ett mottagande av nyanlända vuxna och familjer, personer med tillfälligt eller permanent tillstånd att vistas och arbeta i Sverige. Bostadsförsörjningen av dessa har främst genomförts i samarbete med stiftelsen Östhammarshem.

Bostadsförsörjningen av nyanlända var fram till 2015 relativt oproblematisk, dels p.g.a. bostadsmarknaden och dels för att kommunen hade ett lågt flyktingmottagande(2010-2014), 15-20/år eller mindre. I samband med migrationskrisen och den nya lagstiftningen, kommunernas ansvar för bosättning, försvårades bosättningsfrågan avsevärt. I samband med detta fördjupade kommunen sitt samarbete med den lokala bostadsstiftelsen och gjorde senare en överenskommelse. Denna överenskommelse förnyades 2020. Överenskommelsen är tecknad på tjänstemannanivå i såväl bostadsstiftelsen som i kommunen.

Under migrationskrisen gjorde kommunen flera försök att hyra in bostäder från den privata marknaden. Detta gav inget större resultat, 4-6 lägenheter i Alunda samt ett vandrarhemsliknande annex i Österbybruk. Detta gör att Överenskommelsen med

Kommunstyrelsen

Östhammarshem utgör kommunens strategi för bostadsförsörjning avseende nyanlända familjer och vuxna. Överenskommelsen gäller till 2020-10-31.

Statistik

- Under 2018 fick kommunen 6 st. lägenheter
- Under 2019 fick kommunen 5 st. lägenheter
- Under perioden 2018-2019, konverterades 26 lägenheter till förstahandskontrakt
- Vilka regler gäller för att få förstahandskontrakt;
- Östhammars kommun kan efter 12 månaders kontraktstid ansöka om att andrahandshyresgästen ska ta över förstahandskontraktet. Ansökan beviljas under förutsättning att andrahandshyresgästen godkänns i sedvanlig kreditupplysning, d.v.s. att inga betalningsanmärkningar eller skuldsaldo finns registrerade hos Kronofogdemyndigheten och att det fungerat med hyror och att inga störningar förekommit. Om inkomst består av etableringsstöd ska minst 150 dagar finnas kvar på etableringsersättningen för att andrahandshyresgästen ska kunna gå över på eget kontrakt, dessutom måste inkomsten vara relevant i förhållande till hyran.
- Besiktning: Lägenheten ska innan övertagande av kontraktet besiktigas av Östhammarshems besiktningsman. Har skador uppstått i lägenheten som är att anse som onormalt slitage har Östhammarshem rätt att debitera Östhammars kommun dessa kostnader innan kontraktet skrivs över. Vid grav vanvård av lägenheten äger Östhammarshem rätt att neka att kontraktet övergår till andrahandshyresgästen, enligt Östhammarshems uthyrningspolicy.
- Från det att kontrakt skrivits över på den nyanlände löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem.

Då ärendet innebär ett samarbete mellan två aktörer i samma koncern redovisar vi även de utgångspunkter Östhammarshem haft för den gällande bostadsstiftelsen.

Följande fyra dokument bifogas och kommenteras nedan;

- Överenskommelsen för nyanlända
- Sveriges Allmännyttas skrift "Bosättningslagen i praktiken" som Östhammarshem utgått ifrån inför upprättandet av överenskommelserna för nyanlända respektive ensamkommande.
- Östhammarshems nya uthyrningspolicy och riktlinjer för uthyrningen. Se särskilt under "Tilldelningsregler", Inkomst, om tidsbegränsade ersättningar så som etableringsersättning.
- Ansvarfull uthyrning, som är generella rekommendationer för uthyrningspolicy.

I dokumentet riktlinjer för uthyrning står att läsa under "Tilldelningsregler": "Tidsbegränsade ersättningar så som t.ex. arbetslöshetskassa och etableringsersättning godkänns under förutsättning att det finns ett minimum av 150 dagar kvar av ersättningen samt att det finns ett borgensåtagande från person med ekonomiska förutsättningar, alternativt kommunal säkerhet." Lydelsen finns även i överenskommelsen avseende bostadstilldelning för nyanlända, se utdrag nedan:

Kommunstyrelsen

- Östhammars kommun kan efter 12 månaders kontraktstid ansöka om att andrahandshyresgästen ska ta över förstahandskontraktet. Ansökan beviljas under förutsättning att andrahandshyresgästen godkänns i sedvanlig kreditupplysning, d.v.s. att inga betalningsanmärkningar eller skuldsaldo finns registrerade hos Kronofogdemyndigheten och att det fungerat med hyror och att inga störningar förekommit. Om inkomst består av etableringsstöd ska minst 150 dagar finnas kvar på etableringsersättningen för att andrahandshyresgästen ska kunna gå över på eget kontrakt, dessutom måste inkomsten vara relevant i förhållande till hyran.
- ”Från det att kontrakt skrivits över på den nyanlände löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem.”

Villkoren för att ta över ett hyreskontrakt för en nyanländ familj är därmed inte mer fördelaktiga än för någon annan sökande att tilldelas ett förstahandskontrakt. Finns minst 150 dagar kvar av en tidsbegränsad ersättning och en ekonomisk säkerhet kopplad till kontraktet så får den sökande ett förstahandskontrakt (om inkomsten är relevant i förhållande till hyran).

Vad gäller vår uthyrningspolicy, riktlinjer för uthyrning och de kommunala överenskommelserna så följer de Sveriges Allmännyttas rekommendationer i dessa frågor. Vid utformningen av handlingarna har Östhammarshem tagit stöd i skriften: ”Ansvarsfull uthyrning av bostäder” och ”Bosättningslagen i praktiken”.

Utdrag ur Ansvarsfull uthyrning av bostäder, sid 4:

”Bostadsföretag bör arbeta på ett strukturerat sätt med kommunala hyreskontrakt för de personer och hushåll som inte blir godkända som hyresgäster på den ordinarie bostadsmarknaden. Detta kan ske genom att bostadsföretagen tecknar tydliga samarbetsavtal med den egna kommunen där samarbetsformer, omfattning, stöd för de boende med mera, specificeras. De kommunala kontrakten bör, om boendet sköts och fungerar, efter en viss tid leda till ett eget förstahandskontrakt.”

Beslutsunderlag

- Överenskommelsen för nyanlända
- Sveriges Allmännyttas skrift ”Bosättningslagen i praktiken” som Östhammarshem utgått ifrån inför upprättandet av överenskommelserna för nyanlända respektive ensamkommande.
- Östhammarshems nya uthyrningspolicy och riktlinjer för uthyrningen. Se särskilt under ”Tilldelningsregler”, Inkomst, om tidsbegränsade ersättningar så som etableringsersättning.
- Ansvarfull uthyrning, som är generella rekommendationer för uthyrningspolicy.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-03-10, § 92, att ge förvaltningen i uppdrag att redogöra för hur bostadsförsörjningen fungerar idag samt riktlinjer/principer för det fortsatta arbetet.

Vid arbetsutskottets beredning 2020-09-15, § 269 reserverade sig Martin Wahlsten (SD) mot beslutet.

Kommunstyrelsen

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Kommundirektör Peter Nyberg föredrar ärendet.

Yrkanden

Pär-Olof Olsson (M) med bifall av Lennart Owenius (M), Lars O Holmgren (BoA), Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) yrkar på följande ändring: Sista punkten på sida 1 i överenskommelsen tas bort.

Ylva Lundin (SD) yrkar avslag på arbetsutskottets förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om arbetsutskottets förslag mot Ylva Lundins (SD) avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på Pär-Olof Olssons (M), Lennart Owenius (M), Lars O Holmgrens (BoA), Martin Wahlstens (SD) och Ylva Lundins (SD) ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå ändringsyrkandet.

Protokollsanteckning

Lena Hagman (KD) lämnar följande särskilda yttrande: "KD ställer sig bakom Pär-Olof Olssons (M) förslag att stryka sista riktlinjen "Från det att kontraktet skrivits över på den nyanlände löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem."

Beslutet skickas till

- Arbetsmarknadsenheten, AME
- Kommunstyrelsen
- Socialnämnden
- Östhammarshem

Överenskommelse mellan Östhammars kommun och Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända anvisade genom bostättningslagen

Gimo 2019-10-

Östhammarshem

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

- Östhammars kommun och Östhammarshem är överens om att ambitionen är att tilldela ca 5-7% av uppsagda lägenheter under året till förmån för nyanländas räkning. Utifrån 2017 och 2018 års omflyttningsfrekvens skulle det innebära ca 12-22 lägenheter under kommande år. Antalet lägenheter beror således av hur många lägenheter i beståndet som sägs upp under året. Östhammarshem åtar sig att fördela erbjudandena relativt jämt under året. För att främja integration och långsiktigt hållbara bostadsområden är avsikten att de tilldelade lägenheterna sprids över hela beståndet.
- Denna överenskommelse sträcker sig löpande under tid som kommunens nyanlända har behov av bostad, dock till och med 2020-10-31, då vi uppdaterar denna överenskommelse utifrån eventuella nya behov för kommande år.
Östhammarshem upprättar överenskommelsen tillsammans med Östhammars kommun och uppdaterar denna vid behov. Båda parter ser till att den implementeras i sina respektive verksamheter.
- När Östhammarshem får in en uppsägning av en lämplig lägenhet erbjuds Östhammars kommun denna via mail-förfrågan till Anna-Karin Bexelius, varl en veckas svarstid anges. Östhammars kommun/Anna-Karin Bexellus stämmer av hyra för erbjuden lägenhet inför beslut om tilldelning och återkommer till Östhammarshem inom svarstiden.
- Vid nej-svar eller om svar ej inkommit i tid erbjuds lägenheten Östhammarshems kö enligt verksamhetens uthyrningsrutin.
- Om Östhammars kommun beslutar att tilldela lägenheten kommer kontrakt att tecknas med Östhammars kommun på angiven lägenhet. Östhammars kommun upplåter i sin tur lägenheten i andra hand till den nyanlända. I de fall kommunen beslutar upplåta lägenheten till annan nyanländ ska lägenheten besiktigas av Östhammarshems besiktningsman innan ny andrahandshyresgäst tillträder. Har skador uppstått i lägenheten som är att anse som onormalt slitage har Östhammarshem rätt att debitera Östhammars kommun dessa kostnader. Kontaktuppgifter till ny andrahandshyresgäst ska snarast meddelas Östhammarshem. Hyran aviseras till Östhammars kommun. Östhammarshem lämnar information till Östhammars kommun, för kännedom, om problematik uppstår som härrör till den tilldelade bostaden.
- Östhammars kommun kan efter 12 månaders kontraktstid ansöka om att andrahandshyresgästen ska ta över förstahandskontraktet. Ansökan beviljas under förutsättning att andrahandshyresgästen godkänns i sedvanlig kreditupplysning, d.v.s. att inga betalningsanmärkningar eller skuldsaldo finns registrerade hos Kronofogdemyndigheten och att det fungerat med hyror och att inga störningar förekommit. Om inkomst består av etableringsstöd ska minst 150 dagar finnas kvar på etableringsersättningen för att andrahandshyresgästen ska kunna gå över på eget kontrakt, dessutom måste inkomsten vara relevant i förhållande till hyran.
- Besiktning: Lägenheten ska innan övertagande av kontraktet besiktigas av Östhammarshems besiktningsman. Har skador uppstått i lägenheten som är att anse som onormalt slitage har Östhammarshem rätt att debitera Östhammars kommun dessa kostnader innan kontraktet skrivs över. Vid grav vanvård av lägenheten äger Östhammarshem rätt att neka att kontraktet övergår till andrahandshyresgästen, enligt Östhammarshems uthyrningspolicy.
- Från det att kontrakt skrivits över på den nyanlände löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem.

- Överenskommelsen gäller t.o.m. 2020-10-31 och kan komma att förlängas efter ny överenskommelse.

Stiftelsen Östhammarshem

Gjmo 2019-10-21

Ort, Datum

[Redacted signature]

Verksamhetsutvecklare

[Redacted signature]

VD

Östhammars kommun

Gjmo 2019-10-22

Ort, Datum

[Redacted signature]

Anna-Karin Bexellus

Enhetschef

Arbetsmarknadsenheten

[Redacted signature]

Lisbeth Bodén

tf Socialchef

Östhammars kommun

KS-2020-156

Parter: [REDACTED] m.fl. ./ Östhammars kommun

Målet gäller: laglighetsprövning enligt kommunallagen

Det bifogade överklagandet har kommit in till domstolen.

Målet behöver kompletteras

Ni ska ge in följande handlingar:

- anslagsbevis, med uppgift om vilken dag anslaget om protokolljustering sattes upp på anslagstavlan och vilken dag det togs ned.

Ni ska även svara i målet.

Detta gäller även i de fall tiden för överklagande inte har gått ut.

Kompletteringen ska ges in till domstolen snarast men **senast den 20 november 2020**

När ni skickar in kompletteringen

Uppge namn, målnummer 7460-20 och mobilnummer eller annat telefonnummer ni kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi kan skicka handlingar i målet via e-post.

Skicka gärna in handlingarna med e-post, helst i PDF-format. De behöver då inte lämnas på annat sätt. För högre säkerhet än vanlig e-post, använd www.domstol.se/kontaktformular.

Har ni frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna om ni har frågor: 018-431 63 01.

[REDACTED]

Bifogade handlingar: aktbilaga 1

Sida 1 (av 1)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Smedsgränd 22

Telefon

018-431 63 00

Öppettider

måndag–fredag

08:00–16:00

Postadress

Box 1853

751 48 Uppsala

E-post

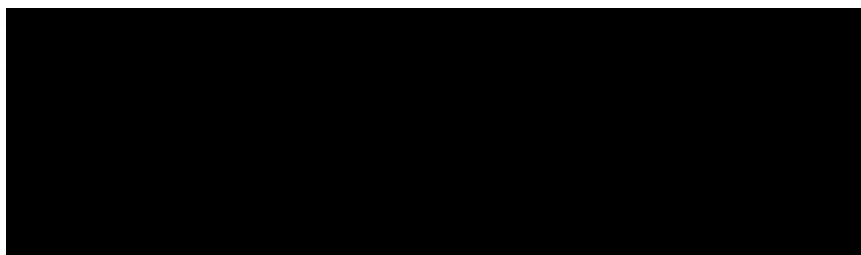
forvaltningsratteni uppsala@dom.se

Webbplats

www.forvaltningsratteni uppsala.domstol.se

Till: Förvaltningsrätten i Uppsala län

Klagande:

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA

INKOM: 2020-10-14
MÅLNR: 7460-20
AKTBIL: 1

Ärende: Laglighetsprövning av Östhammars kommuns beslut Dnr KS-2020-156 om mottagande av nyanlända, bostadsförsörjning

Ovannämnda beslut innebär i korthet att kommunstyrelsen godkänner det bifogade avtalet med Östhammarshem med innebörden att:

- lägenheter som blivit lediga erbjuds kommunen för att tilldelas nyanlända
- om kommunen inte vill utnyttja den erbjudna lägenheten till en nyanländ erbjuds lägenheten till de som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö
- under den nyanländes första bostadsår står Östhammars kommun som hyresgäst för lägenheten, sk bostadssocialt kontrakt
- efter det första året erbjuds den nyanlända förstahandskontrakt på lägenheten som denne fått med förtur, om vissa villkor är uppfyllda
- bland de villkor som ställs för att det bostadssociala kontraktet ska omvandlas till ett förstahandskontrakt kan speciellt nämnas:
 - den nyanlända ska ha minst 150 dagar kvar på etableringsersättningen från Migrationsverket
 - kommunen ställer en hyresgaranti under 12 månader

Avtalet mellan Östhammars kommun och Östhammarshem avser att lösa kommunens ansvar enligt den sk bosättningslagen. Den aktuella lagen ställer inte specifika krav på vilken *typ* av boende som kommunen ska tillhandahålla de nyanlända som anvisats enligt lagen. Ej heller specificerar lagen *hur länge* boendet ska tillhandahållas. Hur den enskilda kommunen löser sitt ansvar enligt sagda lag måste därför anses falla inom kommunernas allmänna kompetens som begränsas av ett antal principstadganden i kommunallagens andra kapitel. Principstadgandena utgör begränsningar i den kommunala kompetensen i syfte att tillförsäkra medlemmarna jämlikhet, rättvisa och förutsebarhet.

Kommunallagens 8 kap 2 § ställer krav på att den ekonomiska förvaltningen tillförsäkrar en god avkastning och betryggande säkerhet. Kommunen får aldrig förlora ur sikte att de kommunala medlen härrör från alla som bor i kommunen och att pengarna ska användas för invånarnas bästa. Kommunens medlemmar har inte kunnat välja i vilken mån de ska ansluta sig till kommunen och det är därför väsentligt att kommunens verksamhet är till nytta för medlemmarna.

Det ovannämnda beslutet överklagas härmed på följande grunder:

Kommunallagen 2 kap 1 § Lokaliseringsprincipen

Det är *inte av allmänt intresse* för kommunens medlemmar att kommunen ägnar sig åt att ge andra länders medborgare, som inte är medlemmar i kommunen, förtur i en bostadsstiftelses ordinarie bostadskö och på villkor mer fördelaktiga än vad som gäller för andra bostadsbehövande medlemmar i kommunen samt de bostadssökande kommunmedlemmar som står i den ordinarie bostadskön.

Kommunallagen 2 kap 3 § Likställighetsprincipen

Tillämpningen av avtalet mellan Östhammars kommun och Östhammarshem innebär en *reell särbehandling* av de kommunmedlemmar som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö samt andra bostadsbehövande kommunmedlemmar enligt följande:

1. De lägenheter som tilldelas nyanlända skulle annars erbjudas de kommunmedlemmar som står i den ordinarie bostadskön. Det föreligger alltså en undanträngningseffekt i att de som står i den ordinarie bostadskön får vänta längre på att få en bostad än de skulle ha gjort om förturen för nyanlända inte tillämpades. Kötiden för att få en lägenhet hos Östhammarshem har ökat stadigt över åren och ligger nu på flera år för de mest attraktiva bostadsorterna.
2. Under det första året den nyanlända bor i lägenheten som denne tilldelats med förtur används sk socialt bostadskontrakt, dvs att kommunen står som förstahandshyresgäst. Modellen med bostadssociala kontrakt använder kommunen i princip *endast* för nyanlända. Effekten av detta är att kommunmedlemmar som är i minst lika stort behov av en bostad som de nyanlända inte ges samma möjlighet att komma igång med ett eget boende.
3. Enligt avtalet med Östhammarshem ska den nyanlända efter ett år, och om vissa villkor är uppfyllda, tilldelas ett förstahandskontrakt på den lägenhet denne fått med förtur. Östhammars kommun har inte tagit initiativ till en motsvarande ordning för någon annan bostadsbehövande kommunmedlem. Även här föreligger det alltså en negativ särbehandling av de kommunmedlemmar som, likt de nyanlända, också har svårt att få ett förstahandskontrakt på en bostad.
4. Ett av villkoren för att den nyanlända ska tilldelas ett förstahandskontrakt på den lägenhet denne fått med förtur är att kommunen utställer en hyresgaranti under 12 månader. Det är uteslutet att kommunen skulle utställa hyresgarantier för andra bostadsbehövande kommunmedlemmar. Också här föreligger alltså en reell negativ särbehandling av kommunmedlemmar som befinner sig i samma prekära behov av bostad som de nyanlända gör.

Likställighetsprincipen, dvs att kommunen inte får särbehandla vissa kommunmedlemmar annat än på objektiv grund, är avsedd att tillämpas gentemot kommunens egna medlemmar. Lagrummet och praxis accepterar att en kommun ger sina egna medlemmar en positiv särbehandling gentemot icke-kommunmedlemmar. Vare sig lagstiftare eller doktrin verkar ha sett framför sig den situation som skattekollektivet i Östhammars kommun befinner sig i, nämligen att kommunen väljer att ge fördelar till personer som *inte* är medlemmar i kommunen, på bekostnad av kommunens egna medlemmar. Vi anser dock att Likställighetsprincipen är högggradigt tillämplig också i den nu aktuella konstellationen.

Bilaga:

1. Kommunstyrelsens beslut Dnr KS-2020-156
2. Bilaga 2 KS § 213/2020 Överenskommelse mellan Östhammars kommun och Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända anvisade genom bosättningslagen

Dnr KS-2020-156

§ 213. Mottagande av nyanlända, bostadsförsörjning

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Överenskommelsen mellan Östhammarshem och Östhammars kommun. (Bilaga 2)

Reservationer

Pär-Olof Olsson (M), Lennart Owenius (M), Lars O Holmgren (BoA), Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ylva Lundin (SD) lämnar följande motivering:

”SD reserverar sig mot beslutet att, via överenskommelsen med Östhammarshem, ge bostadsprivilegier till nyanlända.

Det är orimligt och orättvist att andra länders medborgare ska ges förtur i bostadskön på bekostnad av de bostadssökande som står i den ordinarie bostadskön. Det är också orimligt att de nyanlända därefter tilldelas förstahandskontrakt på den lägenhet de fått med förtur och att det sker på mer fördelaktiga villkor än vad som gäller för de ordinarie hyresgästerna.

Vi vill än en gång påminna om att bostadsanvisningslagen inte ställer specifika krav på vilket boende som kommunen ska tillhandahålla. Ej heller specificerar lagen hur länge boendet ska tillhandahållas.”

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott gav under våren 2020 förvaltningen i uppdrag att redogöra för hur bostadsförsörjningen fungerar idag samt riktlinjer/principer för det fortsatta arbetet.

Östhammars kommun har sedan 2007 ett mottagande av nyanlända vuxna och familjer, personer med tillfälligt eller permanent tillstånd att vistas och arbeta i Sverige. Bostadsförsörjningen av dessa har främst genomförts i samarbete med stiftelsen Östhammarshem.

Bostadsförsörjningen av nyanlända var fram till 2015 relativt oproblematisk, dels p.g.a. bostadsmarknaden och dels för att kommunen hade ett lågt flyktigmottagande(2010-2014), 15-20/år eller mindre. I samband med migrationskrisen och den nya lagstiftningen, kommunernas ansvar för bosättning, försvårades bosättningsfrågan avsevärt. I samband med detta fördjupade kommunen sitt samarbete med den lokala bostadsstiftelsen och gjorde senare en överenskommelse. Denna överenskommelse förnyades 2020. Överenskommelsen är tecknad på tjänstemannanivå i såväl bostadsstiftelsen som i kommunen.

Under migrationskrisen gjorde kommunen flera försök att hyra in bostäder från den privata marknaden. Detta gav inget större resultat, 4-6 lägenheter i Alunda samt ett vandrarhemsliknande annex i Österbybruk. Detta gör att Överenskommelsen med

Kommunstyrelsen

Östhammarshem utgör kommunens strategi för bostadsförsörjning avseende nyanlända familjer och vuxna. Överenskommelsen gäller till 2020-10-31.

Statistik

- Under 2018 fick kommunen 6 st. lägenheter
- Under 2019 fick kommunen 5 st. lägenheter
- Under perioden 2018-2019, konverterades 26 lägenheter till förstahandskontrakt
- Vilka regler gäller för att få förstahandskontrakt;
- Östhammars kommun kan efter 12 månaders kontraktstid ansöka om att andrahandshyresgästen ska ta över förstahandskontraktet. Ansökan beviljas under förutsättning att andrahandshyresgästen godkänns i sedvanlig kreditupplysning, d.v.s. att inga betalningsanmärkningar eller skuldsaldo finns registrerade hos Kronofogdemyndigheten och att det fungerat med hyror och att inga störningar förekommit. Om inkomst består av etableringsstöd ska minst 150 dagar finnas kvar på etableringsersättningen för att andrahandshyresgästen ska kunna gå över på eget kontrakt, dessutom måste inkomsten vara relevant i förhållande till hyran.
- Besiktning: Lägenheten ska innan övertagande av kontraktet besiktigas av Östhammarshems besiktningsman. Har skador uppstått i lägenheten som är att anse som onormalt slitage har Östhammarshem rätt att debitera Östhammars kommun dessa kostnader innan kontraktet skrivs över. Vid grav vanvård av lägenheten äger Östhammarshem rätt att neka att kontraktet övergår till andrahandshyresgästen, enligt Östhammarshems uthyrningspolicy.
- Från det att kontrakt skrivits över på den nyanlände löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem.

Då ärendet innebär ett samarbete mellan två aktörer i samma koncern redovisar vi även de utgångspunkter Östhammarshem haft för den gällande bostadsstiftelsen.

Följande fyra dokument bifogas och kommenteras nedan;

- Överenskommelsen för nyanlända
- Sveriges Allmännyttas skrift "Bosättningslagen i praktiken" som Östhammarshem utgått ifrån inför upprättandet av överenskommelserna för nyanlända respektive ensamkommande.
- Östhammarshems nya uthyrningspolicy och riktlinjer för uthyrningen. Se särskilt under "Tilldelningsregler", Inkomst, om tidsbegränsade ersättningar så som etableringsersättning.
- Ansvarfull uthyrning, som är generella rekommendationer för uthyrningspolicy.

I dokumentet riktlinjer för uthyrning står att läsa under "Tilldelningsregler": "Tidsbegränsade ersättningar så som t.ex. arbetslöshetskassa och etableringsersättning godkänns under förutsättning att det finns ett minimum av 150 dagar kvar av ersättningen samt att det finns ett borgensåtagande från person med ekonomiska förutsättningar, alternativt kommunal säkerhet." Lydelsen finns även i överenskommelsen avseende bostadstilldelning för nyanlända, se utdrag nedan:

- Östhammars kommun kan efter 12 månaders kontraktstid ansöka om att andrahandshyresgästen ska ta över förstahandskontraktet. Ansökan beviljas under förutsättning att andrahandshyresgästen godkänns i sedvanlig kreditupplysning, d.v.s. att inga betalningsanmärkningar eller skuldsaldo finns registrerade hos Kronofogdemyndigheten och att det fungerat med hyror och att inga störningar förekommit. Om inkomst består av etableringsstöd ska minst 150 dagar finnas kvar på etableringsersättningen för att andrahandshyresgästen ska kunna gå över på eget kontrakt, dessutom måste inkomsten vara relevant i förhållande till hyran.
- "Från det att kontrakt skrivits över på den nyanlände löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem."

Villkoren för att ta över ett hyreskontrakt för en nyanländ familj är därmed inte mer fördelaktiga än för någon annan sökande att tilldelas ett förstahandskontrakt. Finns minst 150 dagar kvar av en tidsbegränsad ersättning och en ekonomisk säkerhet kopplad till kontraktet så får den sökande ett förstahandskontrakt (om inkomsten är relevant i förhållande till hyran).

Vad gäller vår uthyrningspolicy, riktlinjer för uthyrning och de kommunala överenskommelserna så följer de Sveriges Allmännyttas rekommendationer i dessa frågor. Vid utformningen av handlingarna har Östhammarshem tagit stöd i skrifterna: "Ansvarsfull uthyrning av bostäder" och "Bosättningslagen i praktiken".

Utdrag ur Ansvarsfull uthyrning av bostäder, sid 4:

"Bostadsföretag bör arbeta på ett strukturerat sätt med kommunala hyreskontrakt för de personer och hushåll som inte blir godkända som hyresgäster på den ordinarie bostadsmarknaden. Detta kan ske genom att bostadsföretagen tecknar tydliga samarbetsavtal med den egna kommunen där samarbetsformer, omfattning, stöd för de boende med mera, specificeras. De kommunala kontrakten bör, om boendet sköts och fungerar, efter en viss tid leda till ett eget förstahandskontrakt."

Beslutsunderlag

- Överenskommelsen för nyanlända
- Sveriges Allmännyttas skrift "Bosättningslagen i praktiken" som Östhammarshem utgått ifrån inför upprättandet av överenskommelserna för nyanlända respektive ensamkommande.
- Östhammarshems nya uthyrningspolicy och riktlinjer för uthyrningen. Se särskilt under "Tilldelningsregler", Inkomst, om tidsbegränsade ersättningar så som etableringsersättning.
- Ansvarfull uthyrning, som är generella rekommendationer för uthyrningspolicy.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-03-10, § 92, att ge förvaltningen i uppdrag att redogöra för hur bostadsförsörjningen fungerar idag samt riktlinjer/principer för det fortsatta arbetet.

Vid arbetsutskottets beredning 2020-09-15, § 269 reserverade sig Martin Wahlsten (SD) mot beslutet.

Kommunstyrelsen

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommundirektör Peter Nyberg föredrar ärendet.

Yrkanden

Pär-Olof Olsson (M) med bifall av Lennart Owenius (M), Lars O Holmgren (BoA), Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) yrkar på följande ändring: Sista punkten på sida 1 i överenskommelsen tas bort.

Ylva Lundin (SD) yrkar avslag på arbetsutskottets förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om arbetsutskottets förslag mot Ylva Lundins (SD) avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på Pär-Olof Olssons (M), Lennart Owenius (M), Lars O Holmgrens (BoA), Martin Wahlstens (SD) och Ylva Lundins (SD) ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå ändringsyrkandet.

Protokollsanteckning

Lena Hagman (KD) lämnar följande särskilda yttrande: "KD ställer sig bakom Pär-Olof Olssons (M) förslag att stryka sista riktlinjen "Från det att kontraktet skrivits över på den nyanlände löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem."

Beslutet skickas till

- Arbetsmarknadsenheten, AME
- Kommunstyrelsen
- Socialnämnden
- Östhammarshem

Överenskommelse mellan Östhammars kommun och Östhammarshem avseende
bostadstilldelning för nyanlända anvisade genom bostättningslagen

Gima 2019-10-

Östhammarshem

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

- Östhammars kommun och Östhammarshem är överens om att ambitionen är att tilldela ca 5-7% av uppsagda lägenheter under året till förmån för nyanländas räkning. Utifrån 2017 och 2018 års omflyttningsfrekvens skulle det innebära ca 12-22 lägenheter under kommande år. Antalet lägenheter beror således av hur många lägenheter i beståndet som sägs upp under året. Östhammarshem åtar sig att fördela erbjudandena relativt jämt under året. För att främja integration och långsiktigt hållbara bostadsområden är avsikten att de tilldelade lägenheterna sprids över hela beståndet.
- Denna överenskommelse sträcker sig löpande under tid som kommunens nyanlända har behov av bostad, dock till och med 2020-10-31, då vi uppdaterar denna överenskommelse utifrån eventuella nya behov för kommande år.
Östhammarshem upprättar överenskommelsen tillsammans med Östhammars kommun och uppdaterar denna vid behov. Båda parter ser till att den implementeras i sina respektive verksamheter.
- När Östhammarshem får in en uppsägning av en lämplig lägenhet erbjuds Östhammars kommun denna via mail-förfrågan till Anna-Karin Bexelius, var i en veckas svarstid anges. Östhammars kommun/Anna-Karin Bexellus stämmer av hyra för erbjuden lägenhet inför beslut om tilldelning och återkommer till Östhammarshem inom svarstiden.
- Vid nej-svar eller om svar ej inkommit i tid erbjuds lägenheten Östhammarshems kö enligt verksamhetens uthyrningsrutin.
- Om Östhammars kommun beslutar att tilldela lägenheten kommer kontrakt att tecknas med Östhammars kommun på angiven lägenhet. Östhammars kommun upplåter i sin tur lägenheten i andra hand till den nyanlända. I de fall kommunen beslutar upplåta lägenheten till annan nyanländ ska lägenheten besiktigas av Östhammarshems besiktningsman innan ny andrahandshyresgäst tillträder. Har skador uppstått i lägenheten som är att anse som onormalt slitage har Östhammarshem rätt att debitera Östhammars kommun dessa kostnader. Kontaktuppgifter till ny andrahandshyresgäst ska snarast meddelas Östhammarshem. Hyran aviseras till Östhammars kommun. Östhammarshem lämnar information till Östhammars kommun, för kännedom, om problematik uppstår som härrör till den tilldelade bostaden.
- Östhammars kommun kan efter 12 månaders kontraktstid ansöka om att andrahandshyresgästen ska ta över förstahandskontraktet. Ansökan beviljas under förutsättning att andrahandshyresgästen godkänns i sedvanlig kreditupplysning, d.v.s. att inga betalningsanmärkningar eller skuldsaldo finns registrerade hos Kronofogdemyndigheten och att det fungerat med hyror och att inga störningar förekommit. Om inkomst består av etableringsstöd ska minst 150 dagar finnas kvar på etableringsersättningen för att andrahandshyresgästen ska kunna gå över på eget kontrakt, dessutom måste inkomsten vara relevant i förhållande till hyran.
- Besiktning: Lägenheten ska innan övertagande av kontraktet besiktigas av Östhammarshems besiktningsman. Har skador uppstått i lägenheten som är att anse som onormalt slitage har Östhammarshem rätt att debitera Östhammars kommun dessa kostnader innan kontraktet skrivs över. Vid grav vanvård av lägenheten äger Östhammarshem rätt att neka att kontraktet övergår till andrahandshyresgästen, enligt Östhammarshems uthyrningspolicy.
- Från det att kontrakt skrivits över på den nyanlända löper en hyresgaranti under 12 månader från Östhammars kommun till Östhammarshem.

- Överenskommelsen gäller t.o.m. 2020-10-31 och kan komma att förlängas efter ny överenskommelse.

Stiftelsen Östhammarshem

Gjmo 2019-10-21

Ort, Datum

[Redacted signature]

Verksamhetsutvecklare

[Redacted signature]

VD

Östhammars kommun

Gjmo 2019-10-22

Ort, Datum

[Redacted signature]

Anna-Karin Bexellus

Enhetschef

Arbetsmarknadsenheten

[Redacted signature]

Lisbeth Bodén

tf Socialchef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-689

§ 291. Yttrande gällande laglighetsprövning av beslut angående Östhammars kommuns överenskommelse med Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända anvisade genom bosättningslagen, mål nummer 7460-20

Beslut

Kommunstyrelsen antar förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar det till Förvaltningsrätten i Uppsala. (Bilaga 10)

Reservationer

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2020-09-29, beslut § 213, att godkänna överenskommelsen mellan Östhammars kommun och Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända anvisade genom bosättningslagen. Ärendet hade beretts i kommunledningsförvaltningen och Östhammarshem. Ärendet har överklagats enligt kommunallagen 13 kap. (laglighetsprövning) och kommer att prövas av Förvaltningsrätten i Uppsala. Klagande anser att beslutet strider mot lokaliseringsprincipen och likställighetsprincipen. Östhammars kommun har förelagts att yttra sig över överklagan och kommunen har begärt anstånd med att inkomma med yttrande till Domstolen till 2020-12-03.

Beslutsunderlag

- Föreläggande från Förvaltningsrätten i Uppsala inklusive överklagan
- Yttrande

Dagens sammanträde

Yrkanden

Ylva Lundin (SD) yrkar avslag på yttrandet.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förslag till beslut mot avslagsyrkandet och finner kommunstyrelsen bifaller förslag till beslut.

Beslutet skickas till

Förvaltningsrätten i Uppsala, forvaltningsratteni uppsala@dom.se

Förvaltningsrätten i Uppsala

Enhet 2

Mål nr. 7460-20, [REDACTED] m.fl. ./ Östhammars kommun, yttrande angående laglighetsprövning enligt kommunallagen

Östhammars kommun har förelagts att senast den 3 december 2020 yttra sig över inkomsten överklagan av [REDACTED] m.fl. avseende kommunstyrelsen i Östhammars kommuns beslut att godkänna överenskommelsen mellan Östhammarshem och Östhammars kommun avseende bostadstilldelning för nyanlända anvisade genom bosättningslagen. (Kommunstyrelsens beslut den 29 september 2020, Dnr KS-2020-156, § 213).

Östhammar får därför anföra följande.

1. Laglighetsprövning

Enligt 13 kap. 1 och 2 §§ kommunallagen (2017:725) får kommunstyrelsens beslut överklagas i syfte att få lagligheten av ett beslut prövat. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas bland annat om det inte har kommit till på lagligt sätt, dvs. det har förekommit fel i själva förfarandet vid beslutsfattandet, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Laglighetsprövning innebär att domstolen enbart kan upphäva kommunfullmäktiges beslut, inte ändra beslutet. Domstolen är alltså förhindrad att pröva beslutet, eller dess lämplighet, i sak. Domstolen kan inte fritt välja bland grunderna för upphävande i 13 kap. 8 § kommunallagen utan är bunden till att pröva lagligheten av beslutet utifrån de grunder som klaganden åberopat.

2. Prövningens omfattning

Östhammars kommun har uppfattat att klagandena menar att beslutet strider mot lokaliseringsprincipen samt likställighetsprincipen.

3. Beslutets förenlighet med lag eller annan författning

Östhammars kommun är skyldig att följa bosättningslagen och bereda de nyanlända som anvisas till kommunen med bostad. Kommunen har för att kunna lösa detta uppdrag ett nära samarbete med Östhammarshem som är en stiftelse inom kommunkoncernen. Detta samarbete har konkretiserats genom den överenskommelse som det överklagade beslutet avser.

Östhammars kommun anser att det överklagade beslutet inte strider mot lokaliseringsprincipen då ansvaret för att bereda anvisade nyanlända är ett kommunalt uppdrag som inte kan väljas bort utan styrs av gällande lagstiftning.

Östhammars kommun avser vidare att det överklagade beslutet inte heller strider mot likställighetsprincipen då det är kommunens tydliga uppdrag att bereda anvisade nyanlända bostad. I Östhammars kommun är Östhammarshem den största hyresfastighetsägaren vilket gör det naturligt att kommunen använder de resurser som finns inom kommunkoncernen för att lösa uppdraget som bostättningslagen förpliktar. Då bostadsfrågan är en grundläggande förutsättning för trygghet och en god integrering i det svenska samhället har kommunen valt att skapa förutsättningar för att de anvisade nyanlända ska kunna konvertera det initiala boendet till ett förstahandskontrakt om vissa förutsättningar är uppfyllda. Bostättningslagen begränsar eller föreskriver inte på vilket sätt en kommun ska anvisa bostad och olika kommuner har valt att göra på olika sätt. Avtalet mellan Östhammars kommun och Östhammarshem beskriver det sätt Östhammars kommun valt att uppfylla bostättningslagen. Uppdraget utförs på objektiv och saklig grund och bostättningslagen måste anses vara ett sakligt skäl för att kommunen ska kunna besluta om en överenskommelse som rör gruppen nyanlända som är anvisade till kommunen.

Östhammars kommun anser därför att kommunstyrelsens beslut inte strider mot lag eller annan författning. Grund för upphävande av beslutet föreligger därmed inte.

Kommunstyrelsen@osthammar.se Motion om trafiksituationen vid Österbyskolan

Dannemoravägen (länsväg 290) och Järnvägsgatan omger Österbyskolan. Hastighetsgränsen är 30 km/h men många kör fortare, och det gäller såväl personbilar som tyngre fordon. Med högre hastighet ökar risken för olyckor, och konsekvenserna vid en eventuell olycka blir också mycket större.

Det saknas fartdämpande åtgärder på dessa vägar. Järnvägsgatan en kommunal väg.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi

- att kommunen initierar att fartdämpande åtgärder vidtas för skolbarnens säkerhet.

Morkarla den 16 februari 2020

Kerstin Dreborg (MP)

Motion: Översyn av företagandet i Östhammars kommun

AK/2021.02.08

Östhammars kommun har de senaste 10 åren kontinuerligt försämrat sitt resultat i SN:s företagsranking. Den försämringen har accentuerats ytterligare de senaste åren och nu stört dykt till plats 280 av 290 kommuner. Även i mätningen av det s.k. NK Indexet låg 2019 kommunen på en blygsam plats 170 av 173 uppföljda kommuner. Dessa försämringar har skett trots ett engagerat arbete från organisationen bl.a. Tillväxtkontoret.

Moderaterna har med stor oro och besvikelse följt utvecklingen och med stigande förvåning sett den tafatthet som politiska ledningen uppvisat för att rätta till situationen.

Moderaterna har med utgångspunkt från detta konstaterat att ett omtag är nödvändigt för att vända utvecklingen.

Idag bedrivs ett utåtriktat arbete med många kontakter med kommunens näringsidkare. Vid dessa träffar försäkras företagarna om kommunens handlande och åtgärder för att på bästa sätt stödja företagarna i deras verksamheter.

Dessa utfästelser rimmar illa med hur företagen uppfattar kommunens agerande.

Företagarnas bedömning som ligger till grund för SN ranking tyder på att det är ett stort gap mellan de politiska utfästelserna och myndighetsutövandet.

- kommunens service och bemötande.....285
- kommunala tjänstemäns attityder till företagande..... 284
- kommunens information till företagen..... 287
- dialog mellan företag och kommunens beslutsfattare... 284

Man kan tolka företagens bedömningar som brister i

- Ledningens styrning av organisationen
- Ledningens uppföljning av ärendenas genomförande och effekt
- Ledningens styrning av prioriteringar

Moderaterna yrkar

- Utfästelser vid företagskontakter förankras med politiska beslut, för tydliggörande av förvaltningens uppdrag.
- Tillväxtkontoret får i uppdrag upprätta ett enhetligt uppföljningssystem där prioritering, genomförande status och uppnådda effekter kan följas och rapporteras kontinuerligt. Detta är av största vikt vid ärenden som bedöms utifrån olika lagrum.

Allan Kruukka (m)

Pär-Olof Olsson (m)

Interpellation av Ylva Lundin (SD) om befolkningens sammansättning

Eftersom kommunledningen inte självmant rapporterar om vilka individer som flyttar till kommunen har jag begärt data om detta från kommunchefen. Baserat på det underlaget har jag kommit fram till att uppåt 80 % av kommunens befolkningsökning de senaste 5 åren består av utomeuropeiskt födda.

Befolkningens sammansättning har stor betydelse för vilka kostnader som kommunen kommer att ha och dess möjligheter att få en ekonomi i balans. En storskalig invandring av individer med låg självförsörjningsgrad och hög reproduktion kommer att kosta kommunen så oändligt mycket mer än en grupp med hög självförsörjning och låg reproduktion.

Migranter från Mellanöstern och Afrika har den i särklass lägsta självförsörjningsgraden. Efter 4 år i Sverige kan endast 30 % i denna grupp försörja sig själva. De nyanlända går i mycket hög grad över på kommunalt försörjningsstöd när ersättningen från Migrationsverket upphör. Det stora flertalet fortsätter också med ett livslångt beroende av offentliga medel, dvs. blir aldrig självförsörjande. Gruppen är också mycket kostnadskrävande avseende bostadsförsörjning och utbildningsinsatser.

Den ökande andelen av utomeuropeiskt födda i Östhammars kommun innebär oundvikligen stora påfrestningar på kommunens ekonomi. Trots den stora skillnaden i kostnader för olika befolkningsgrupper baserat på härkomst så har kommunledningen bestämt sig för att i budgetarbetet endast gruppera kommunens nuvarande och kommande invånare med hänsyn till ålder.

Med anledning av ovanstående frågar jag kommunstyrelsens ordförande:

1. Om det stämmer att kommunens befolkningsökning de senast 5 åren till ca 80 % består av utomeuropeiskt födda.
2. Om den uppskattningen inte stämmer, vad som är den korrekta andelen.
3. Varför inte kommunen själv tar reda på dessa för budgeten högst relevanta fakta.

Ylva Lundin (SD)

20210215

Interpellation av Stefan Larsson (SD) och Ylva Lundin (SD) om den olagliga soptippen i Dannemora

Våren 2020 sökte Österby återvinning tillstånd för att öppna en mellanlagring och sortering av avfall vid Dannemora gruvor. Östhammars kommun gav tillstånd till detta utan att göra ens ett minimum av kontroller av företaget.

Det visar sig senare att företaget inte finns registrerat i Bolagsverket och att det företagsnummer som uppgetts i stället tillhör ett annat företag. Det visar sig också att det är Think Pink som står bakom den okontrollerade deponeringen. Think Pink och alla dess relaterade bolag är numera försatta i konkurs och ägarna står under åtal för grova brott relaterade till verksamheten.

Fram till september 2020 har det dumpats flera tusen ton byggavfall och olika typer av sopor vid Dannemora gruvor utan någon form av sortering. Efter företagskonkurserna och ett antal turer fram och tillbaka har markägaren Dannemora Koncern tagit kostnaden för att provisoriskt täcka sophögarna.

Det kan lätt konstateras att endast ett minimum av kontroll mot Bolagsverket innan det kommunala tillståndet gavs hade kunnat förhindra alla de problem som uppstått i Dannemora.

Runt om i Mellansverige har Think Pink lämnat efter sig osorterade sopberg. I Botkyrka kommun brinner sedan december ett av dessa sopberg och analyser visar på mycket höga luftföroreningar i området.

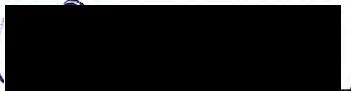
Det är uppenbart att det har finns en stor oro bland de boende i närområdet för vad som händer med sopberget. Till trots för det har vi inte kunnat hitta någon information om saken på kommunens hemsida.

Med anledning av det ovanstående frågar vi kommunstyrelsens ordförande:

1. Vad är den aktuella statusen på sopberget i Dannemora och vad kommer att hända med det framöver?
2. Vad har kommunens administration lärt sig av detta bedrägeri; har man ex ändrat rutinerna för tillståndsgivning?
3. Vilken information har kommunen hittills gått ut med till kommunmedborgarna om sopberget i Dannemora?

Stefan Larsson

Österbybruk 20210215

Ylva Lundin

Fråga

2021.02.10

Till: Lisa Norén, socialnämndens ordförande, Östhammars kommun

Omsorgsverksamheten i Sverige har konstant varit under kritik bland annat på grund av den stora omsättningen av personer. Enligt den nyligen framlagda utredningen så träffar omsorgstagaren i genomsnitt 16 olika hemtjänstpersoner under en två veckors period.

Problemen har också accentuerats av den pågående pandemin som har uppmärksammats av IVO:s uppföljningar på vården av dessa personer.

I vår kommun har det från omsorgstagarsidan påtalats den bristande möjligheten till flexibilitet i själva utövandet av servicen.

- på vilket sätt har Östhammars kommun uppmärksammat och reagerat på rapporterna?
- vilka initiativ har Östhammars kommun tagit för att utveckla och förbättra servicen till hemtjänsttagarna?

Allan Kruukka (m)

Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialnämnden, Kvartal 3 2020

Innehållsförteckning

1	Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
---	---	---

LSS Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2018-07-26	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad		Man
2019-04-26	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad	Bor i egen lgt med boendestöd, ledsagarservice samt daglig verksamhet.	Man
2019-05-22	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare	2019-06-10 kontaktperson tackar nej, 2019-09-12 tackar nej till erbjuden kontaktperson. Förslag på aktuella kontaktpersoner och uppbokade träffar 2019-08-21, 2020-02-05, 2020-02-21, 2020-08-13.	Kvinna
2019-05-31	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare	2019-08-16 kontaktperson tackar nej, tackar nej till erbjuden kontaktperson 2019-09-10. Två förslag på aktuella kontaktpersoner och uppbokade träffar 2020-02-13, 2020-03-03, 2020-05-18	Kvinna
2019-06-18	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad		Kvinna
2019-06-26	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad		Man
2019-07-03	9.9§ Bostad för vuxna	Förhandsbesked		Kvinna

2019-07-03	9.10§ Daglig verksamhet	Förhandsbesked		Kvinna
2019-08-30	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad		Man
2019-09-13	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare	2019-12-17 förslag kontaktperson, 2020-02-10 matchningsmöte.	Man
2019-09-24	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare	2019-10-31 matchningsmöte med KP som avbokas. 2020-01-20 tackar nej till erbjuden kontaktperson, kontaktperson tackar nej.	Man
2019-10-23	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare	2020-02-28 matchningsmöte avbokas, matchningsmöte 2020-08-27 avbokas.	Man
2020-03-20 avbrott	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare	2020-03-20 Kontaktperson avslutar sitt uppdrag.	Man
2020-01-22	9.6§ Korttidsvistelse	Resursbrist, saknar lämplig uppdragsfamilj	2020-02-06 kontakt med två kontaktfamiljer, tackar nej pga tidsbrist. 2020-02-27 kontakt med två kontaktfamiljer, tackar nej pga tidsbrist. 2020-03-05 kontaktfamilj tackar nej pga tidsbrist.	Kvinna

2020-02-10	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad	Haft insatsen oende SoL 2020-05-01 -- 2020-08-31. Har insatserna boendestöd, hemtjänst, daglig verksamhet och kontaktperson.	Kvinna
2020-02-11	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad		Kvinna
2020-03-19	9.6§ Korttidsvistelse	Ej nyttjat insatsen pga Covid-19	Kommer ej att nyttja korttidshem så länge Covid-19 pågår.	Man
2020-03-24	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, saknar ledig bostad		Kvinna
2020-06-18	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare		Man
2020-06-23	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare		Man

SoL Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2019-07-17	Annat bistånd Trappan i Uppsala (IFO)	Insatsen kan inte verkställas pga resursen inte finns tillgänglig. Insatsen kommer enligt utföraren att verkställas hösten 2020.	Verkställd 2020-09-29.	Man
2019-11-27	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Behov av insats upphör. Beslutet avslutas 2020-07-01.	Man
2019-11-29	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Verkställd 2020-07-01.	Man
2019-12-12	Permanent bostad (ÄO)	Resursbrist, saknar ledig bostad	Verkställd extern plats 2020-05-11, flytt internt särskilt boende 2020-07-15.	Man
2020-01-09	Kontaktperson (ÄO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.		Man
2020-01-13	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Verkställd 2020-07-03.	Man
2020-01-13	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Verkställd 2020-07-03.	Man
2020-01-22	Permanent bostad (ÄO)	Önskar plats på specifikt boende	Tackat nej till erbjuden plats 2020-05-27. Verkställd 2020-07-10.	Kvinna
2020-02-12	Korttidsplats	Brukaren ej nyttjat sin korttidsplats pga Covid-19.	Utökad hemtjänst. Verkställt 2020-08-24 korttidsplats med regelbunden vistelse.	Kvinna
2020-02-20	Permanent bostad (ÄO)	Önskar plats på specifikt boende	Tackat nej till erbjuden plats 2020-05-28. Verkställd 2020-07-22.	Kvinna

2020-03-18	Permanent bostad (ÄO)	Önskar plats på specifikt boende	Tackat nej till erbjuden plats 2020-06-03. Verkställd 2020-07-24.	Kvinna
2020-03-31 avbrott	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Beslutet åter verkställt 2020-09-01.	Kvinna
2020-04-01	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Beslutet verkställt 2020-08-06.	Man
2020-06-12	Kontaktfamilj (IFO)	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Resursbrist saknar lämplig person/uppdragstagare.	Kvinna

Information om rapport från inspektion av överförmyndare/överförmyndarnämnd

Länsstyrelsen har inspekterat överförmyndarverksamheten i er kommun. Kopia av rapport från inspektionen översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i egenskap av högsta ledning för kommunen och därmed ytterst ansvariga för verksamheten. Kopia av rapport från inspektionen översänds även till kommunrevisionen.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för kommunernas överförmyndarverksamhet och ska inspektera verksamheten i kommunerna. Vid inspektionen ska Länsstyrelsen granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och även i övrigt sker på ett rättsäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen ska alltid kontrollera dels det av överförmyndaren förda registret över ärenden, dels stickprovsvis utvalda akter.

Inspektionsrapporten är upplagd på följande vis. I sammanfattningen anges på vilka punkter som Länsstyrelsen framför kritik mot verksamheten. Om Länsstyrelsen inte funnit något att kritisera så framgår även det. Under rubriken 'aktgranskning med kritik' redogör Länsstyrelsen för de akter som vi granskat där vi funnit anledning att kritisera någon del av handläggningen. Under rubriken 'aktgranskning utan kritik' redogör Länsstyrelsen för andra rättsfrågor som uppkommit vid granskningen av akterna och vid den efterföljande diskussionen med överförmyndarkansliet. Under rubriken 'övriga frågor' redogör Länsstyrelsen för information m.m. som framkommit utöver aktgranskningen.

Länsstyrelsen kan framföra tre nivåer av kritik: *viss kritik*, *kritik* eller *allvarlig kritik*. Samtliga sammanfattas dock som kritik i den inledande sammanfattningen. Inte undgå kritik är den mildaste formen av kritik och allvarlig den strängaste. När allvarlig kritik framförs ska Länsstyrelsen normalt sett följa upp frågan, antingen genom att begära återrapportering eller genom ett särskilt uppföljande möte/samtal.

Enheten för tillsyn
[REDACTED]

Rapport från digital inspektion under år 2020 av Överförmyndarnämnden för Uppsala län

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län riktar kritik mot Överförmyndarnämnden för Uppsala län (nämnden) på följande punkter:

- Bristfällig bevakning av att årsräkningar lämnas in.
- Bristfällig hantering av ett arvskifte i ett förmynderskap.
- Bristfällig hantering av ett överklagande.

Inledning

På grund av situationen med Covid-19 har Länsstyrelsen genomfört inspektionen digitalt och utan något platsbesök på nämndens kansli.

Inspektionen genomfördes genom att vi inledningsvis granskade nämndens register över aktiva akter. Därefter, utifrån denna granskning, begärde vi dagboksblad från 23 akter. Efter att vi granskat dagboksbladen begärde vi in handlingar från 10 av akterna, för vidare granskning. Se bilaga för vilka akter som granskades.

Länsstyrelsen vill betona att urvalet av akter och handlingar för granskning gjorts med utgångspunkt i riktad granskning, i syfte att hitta avvikelser. Det har därför inte skett ett slumpvis urval.

Ett digitalt sammanträde hölls den 6 oktober 2020 och där deltog nämndens ordförande [REDACTED] och från nämndens kansli [REDACTED] och [REDACTED] samt från Länsstyrelsen [REDACTED] och [REDACTED].

Om Länsstyrelsen funnit anledning att kommentera nämndens handläggning tas det upp i rapporten.

Uppföljning av föregående rapport

I rapporten från föregående inspektion (dnr 29588-2019) riktade Länsstyrelsen kritik mot nämndens handläggning på följande punkter.

- Bristfälliga rutiner rörande arvodesbeslut till ”professionella” ställföreträdare.
- Bristfällig bevakning av årsräkningar i ett förmynderskap.
- Långsam handläggning av ansökan om byte av god man i ett ärende.

Länsstyrelsen riktade kritik mot nämndens rutin för arvode till s.k. professionella ställföreträdare. Som en del av nuvarande inspektion begärde vi in och granskade den nya rutin för timarvodering som från och med den 1 januari 2021 ersätter den tidigare modellen för arvode.

Nämnden informerade på sammanträdet om att de ställföreträdare som är aktuella för denna arvoderingsmodell har kontaktats och uppgett att de tycker det är bra. Det framgår av ärendehanteringssystemet vilka ställföreträdare som omfattas. Vi har inga synpunkter på den nya rutinen och ser positivt på att nämnden vidtagit åtgärder för att ändra den bristfälliga rutinen.

Övriga två punkter följdes inte upp särskilt, men bristande bevakning av att årsräkningar lämnas in tas upp i rapporten.

Aktgranskning med kritik

Bristfällig bevakning av årsräkningar

Sammanfattning

Inför inspektionen ombads nämnden att redogöra för sina handläggningstider avseende granskning av årsräkningar för år 2018. Nämnden svarade att 98,75 % av årsräkningarna var granskade per den 1 oktober 2019 och att samtliga årsräkningar utom fyra var granskade per den 31 december 2019. Den sista årsräkningen var färdiggranskad den 14 februari 2020.

Länsstyrelsen bad att få granska dagboksbladen för dessa fyra akter och noterade följande vad gäller granskningen av årsräkningar.

■■■■ förmynderskap (särskilt förordnad vårdnadshavare)

Förmyndaren blev förordnad i november 2017 och gav in en förteckning över barnets tillgångar. Den granskades utan anmärkning den 24 november 2017. Därefter, och fram till den 10 juni 2019, finns inga åtgärder registrerade i dagboken. Första anmodan om att ge in årsräkning avseende år 2017 och 2018 skickades ut i december 2019. Årsräkningarna inkom i januari 2020 och granskades utan anmärkning i februari 2020.

■■■■ förmynderskap (särskilt förordnad vårdnadshavare)

Förmyndaren blev förordnad i augusti 2018 och gav in en förteckning över barnets tillgångar. Barnet blev myndigt i september 2019 och nämnden begärde in en sluträkning som gavs in i december 2019. En anmodan om att ge in årsräkningen avseende år 2018 skickades ut i oktober 2019 och gavs in i januari 2020. Båda räkningarna granskades utan anmärkning i januari 2020. När dagboksbladet är utskrivet, den 15 maj 2020 saknades notering om att redovisningshandlingarna hade överlämnats till barnet.

■■■■ förmynderskap (särskilt förordnad vårdnadshavare)

Förmyndaren blev förordnad i december 2018. Förteckningen över barnets tillgångar är granskad utan anmärkning den 15 februari 2019. Nämnden begärde därefter inte in någon årsräkning för år 2018. Nästa anteckning i dagboksbladet är från den 11 november 2019 angående att barnet är myndigt och att nämnden begärde in en sluträkning som gavs in i december 2019. En anmodan om att ge in

årsräkningen skickades ut i december 2019 och gavs in i januari 2020. Båda räkningarna granskades utan anmärkning i januari 2020. När dagboksbladet är utskrivet, den 15 maj 2020 saknades notering om att redovisningshandlingarna hade överlämnats till barnet.

██████ godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB

Ett byte av god man beslutades i november 2017 och den nye gode mannen fick redovisningshandlingarna i februari 2018. Nästa anteckning i dagboksbladet är från december 2019 angående ett klagomål på gode mannen. En anmodan om att ge in årsräkningen för år 2017 och 2018 skickades ut i december 2019 och gavs in i januari 2020. Båda räkningarna är granskade utan anmärkning i januari 2020.

Vid sammanträdet framförde nämnden följande. De upptäckte dessa ärenden när de drog ut en lista på årsräkningar som inte kommit in. Det visade sig att de var rätt registrerade men att de ändå inte hade kommit med på listorna tidigare. De har försökt ändra rutinen särskilt vad gäller särskilt förordnade vårdnadshavare så att det inte ska hända igen.

Efter sammanträdet har nämnden tillagt följande. Akt ██████ och ██████ hade en felaktig inställning i ärendehanteringssystemet avseende redovisningssätt. Systemet hade därför inte hämtat upp ärendena i samband med årsräkningsutskick. I samband med en fullständig registervård i december 2019, avseende samtliga ärenden med ensamkommande barn och samtliga ärenden med särskilt förordnad vårdnadshavare, upptäcktes dessa felregistreringar och att årsräkningar därför inte inkommit. Begäran om årsräkning skickades då ut och hanterades därefter.

Länsstyrelsens bedömning

En förordnad ställföreträdare är skyldiga att inge förteckning i samband med att de förordnas, årsräkningar varje år och sluträkning till överförmyndaren (se 14 kap. 1, 15 och 18 §§ föräldrabalken, FB). För att en ställföreträdare ska kunna lämna in en års- eller sluträkning i förenklad form, eller inte alls, måste överförmyndaren fatta ett sådant beslut (se 14 kap. 19 § FB). I överförmyndarens tillsyn ingår att bevaka att redovisning inkommer och att vidta åtgärder då det brister, genom att t.ex. förelägga med vite (se 16 kap. 13 § FB).

Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att förteckningar, årsräkningar och sluträkningar kommer in i tid och att nämnden vidtar åtgärder för att säkerställa detta. Det är viktigt att överförmyndaren är aktiv i detta arbete, om redovisning inte kommer in i tid kan det vara ett tecken på att ställföreträdaren inte sköter sitt uppdrag. JO har angående årsräkningar (årsräkningar ska inkomma före 1 mars varje år) uttalat att en påminnelse bör gå ut någon vecka in i mars månad och att ställföreträdaren i tillämpliga fall normalt bör få ett vitesföreläggande i god tid före sommaren (se JO:s beslut den 15 augusti 2012 med dnr 2971-2011).

Vad gäller överlämnande av redovisningshandlingar vill Länsstyrelsen framföra följande. Enligt 16 kap. 8 § FB ska överförmyndaren sedan denne har granskat förmyndarens, gode mannens eller förvaltarens sluträkning, lämna över sluträkningen samt de förteckningar, årsräkningar och handlingar enligt 15 kap. 3 och 8 §§ som förvaras hos överförmyndaren till den som är behörig att ta emot

redovisning för förvaltningen. Det kan röra sig om en ny ställföreträdare efter ett byte eller ett barn som blivit myndigt. Om handlingar har lämnats till en ny ställföreträdare, ska denne inom två månader därefter återlämna handlingarna. Överförmyndaren ska skriftligen upplysa ställföreträdaren om detta när handlingarna lämnas ut.

Länsstyrelsen är kritisk mot nämndens bristfälliga hantering av dessa ärenden.

Arvskifte i förmynderskap

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboken och utvalda handlingar i akt [REDACTED] angående ett förmynderskap noterades följande. Ärendet har rört två barn, varav ett blev myndigt under år 2020. Barnen har sedan år 2013 en särskilt förordnad vårdnadshavare som är en släkting till barnen. Barnens mormor avled i början av 2018 och både barnen och den förordnade förmyndaren var delägare i dödsboet. I april 2018 beslutade därför nämnden att utse en god man enligt 11 kap. 2 § FB.

Den förordnade förmyndaren gav i februari 2019 in en årsräkning som granskades utan anmärkning i april 2019. I årsräkningen har förmyndaren redovisat en inkomst om ca 71 000 kr under "övrigt" och hänvisat till en bilaga som Länsstyrelsen inte tagit del av. Nämnden har antecknat "KU" bredvid posten.

En bouppteckning gavs in i april 2019. I samband därmed informerade gode mannen i ett samtal med nämnden att arvskiftet är klart. Nämnden bad om underlag och en ansökan om samtycke.

I maj 2019 gav förmyndaren in en ansökan om tillstånd att ta ut pengar för att betala advokatkostnader i samband med arvskiftet. Nämnden frågade förmyndaren varför kostnaden inte regleras i dödsboet när skiftet ännu inte är klart. Förmyndaren uppgav att boet skiftades i december 2018 och att arvet finns redovisat i årsräkningen för år 2018. Gode mannen ringde vid samma tidpunkt och undrade om värderingen av bostadsrätten som sålts är tillräcklig.

Gode mannen gav den 28 maj 2019 in en ansökan om samtycke till arvskiftet, men utan underlag. En vidimerad kopia av arvskiftet gavs in den 11 juni 2019. Enligt arvskiftet ska barnens förmyndare tillskiftas bostadsrätten, mot att övriga delägare tillskiftas likvida medel. Det framgår inte att bostadsrätten hade sålts. Arvskiftet är daterat den 6 september 2018 och är undertecknat av samtliga dödsbodelägare utom gode mannen, den 12 oktober 2018. Gode mannens underskrift är daterad den 16 oktober 2018.

I oktober 2019 fick nämnden, efter egen begäran, in underlag för försäljningen av bostadsrätten från mäklaren. Av handlingen framgår att försäljningen ägde rum den 13 oktober 2018. Som säljare står den avlidna, inte hennes dödsbo. Kontraktet är underskrivet av en representant för hela dödsboet, genom fullmakt. Gode mannen har skrivit en fullmakt "för [den avlidna]" till denna person och har själv inte undertecknat köpekontraktet.

Den 18 maj 2019 begärde gode mannen sig entledigad. Gode mannen gav den 27 juni 2019 in en ny ansökan om samtycke till arvskiftet. Den 28 juni 2019 beslutade nämnden att entlediga gode mannen. I juli 2019 skrev nämnden till förmyndaren om bytet och om försäljningen av bostadsrätten. Förmyndaren ifrågasatte då att en ny god man behövs, eftersom bostadsrätten är såld, dödsboet

skiftat och barnen har fått sina pengar. Nämnden svarade att de måste besluta om samtycke.

Den 25 oktober 2019 beslutade nämnden att förordna en ny god man och begärde att hen ska ge in ansökan om samtycke till försäljningen av bostadsrätten och arvskiftet. Nämnden ville även att hen ska ge in underlaget. Gode mannen framförde i januari 2020 att hen inte vill ge in en sådan ansökan eftersom hen inte vet vad hen ansöker om och att hen inte får underlag från förmyndaren. Gode mannen lämnade trots detta in en ansökan vad gäller samtycke till försäljning av bostadsrätten avseende ett av barnen. Nämnden bad hen att ge in underlag och att ge in en ansökan avseende även det andra barnet. I mars 2020 beslutade nämnden att gode mannen ska bytas ut och att en ny god man ska rekryteras. I maj 2020 beslutade nämnden att förordna en ny god man. Ansökan om samtycke för båda barnen och båda frågorna inkom den 16 juni 2020. Den 30 juni 2020 beslutade nämnden att samtycka till försäljningen och arvskiftet för båda barnen. Gode mannen entledigades den 15 juli 2020.

Nämnden uppgav vid sammanträdet att de förordnade ny god man för att få in ett samtycke när ärendet var komplett. Det var ett komplicerat ärende som drog ut på tiden delvis på grund av förmyndaren.

Länsstyrelsens bedömning

Granskningen av årsräkningen

Enligt 16 kap. 1 § FB ska överförmyndaren utöva tillsyn över ställföreträdarens verksamhet och särskilt se till att den enskildes tillgångar i skälighets omfattning används för hans nytta och att tillgångarna i övrigt är placerade så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälighets avkastning.

Det är överförmyndarens uppgift att granska en ställföreträdarens verksamhet med ledning av den redovisning angående förvaltningen som lämnas (se 16 kap. 3 § FB). Granskningen är en av överförmyndarens viktigaste redskap att utöva sin tillsyn av ställföreträdaren. Det är därför av största vikt att överförmyndaren reagerar på sådan information som lämnas i årsräkningen som kräver vidare åtgärd. I förevarande ärende framgick att barnen fått en inkomst som inte specificerats var den kom ifrån. Det framgår inte av handlingarna i akten om nämnden förstod att det vara ett arv vid granskningen, men nämnden borde ha utrett frågan och reagerat på att ett arv där de inte samtyckt redan hade utbetalats. Det framgår inte av akten att nämnden vidtog några åtgärder eller ställde några frågor till ställföreträdaren med anledning av årsräkningen.

Samtycke till arvskiftet och försäljningen i efterhand

Enligt 20 kap. 4 § FB får överförmyndarens samtycke till åtgärd beträffande en enskilds egendom endast begäras av ställföreträdaren. Beslutet får bara överklagas av ställföreträdaren.

Den huvudsakliga innebörden av denna bestämmelse är att ingen annan än ställföreträdaren har rätt att ansöka om dylikt samtycke. En mäklare eller en anhörig får inte ansöka.

Frågan som uppstår i det aktuella ärendet är om bestämmelsen i 20 kap. 4 § FB också innebär att överförmyndaren inte *får* samtycka till en åtgärd utan en aktuell begäran om samtycke från den nuvarande ställföreträdaren.

Länsstyrelsen anser att överförmyndaren både kan och bör besluta om samtycke i efterhand till en åtgärd som redan har genomförts, som i detta fall, ett redan skiftat dödsbo och en redan såld fastighet. Även när alla transaktioner är genomförda så kräver åtgärderna ett samtycke från överförmyndaren för att bli giltigt, annars kan avtalet vara svävande. Om överförmyndaren anser att de har det underlag som krävs för att kunna fatta beslutet; värdering, arvskifte, yttranden, underskrifter etc, så kan, enligt Länsstyrelsens mening, ett beslut om samtycke fattas, även när den ställföreträdare som skrivit under handlingarna och ansökt om samtycke har entledigats.

Dock är det så att om ställföreträdaren som skrivit under handlingarna inte längre innehar uppdraget så kan det finnas skäl för överförmyndaren att utse en god man som får granska att ett arvskifte eller försäljning gått rätt till och att den enskildes rätt har tillvaratagits, eller om det finns anledning att ifrågasätta giltigheten eller lämpligheten av åtgärderna. Länsstyrelsen bedömer dock att det inte finns skäl att tillsätta ny god man *enbart* för att denne ska ge in ytterligare en ansökan, utan att själv vidta några åtgärder.

Det är också lämpligt att inhämta den nuvarande gode mannens inställning till en tidigare ingiven ansökan om samtycke. Om den nuvarande gode mannen inte står bakom denna, så kan hen återta ansökan.

Handläggningstiden

Sammantaget tog det ett år och 9 månader från det att arvskiftet var klart till dess att nämnden beslutade om samtycke. Åtminstone vid granskningen av årsräkningen i april 2019, sex månader efter arvskiftet, borde nämnden ha vidtagit åtgärder för att komma till rätta med att gode mannen inte ansökt om samtycke i samband med att dödsboet skiftades. Handläggningen präglas i denna del av passivitet. Arvskiftet gavs in juni 2019 och nämnden tog själva in underlaget angående försäljningen av bostadsrätten i september 2019. Trots att det därmed fanns ett underlag för nämnden för att fatta beslut, dröjde det ytterligare 10 månader innan beslut om samtycke fattades. Detta hade till följd av att ett av barnen hann bli myndiga.

Länsstyrelsen anser att nämnden tidigare borde ha agerat gentemot gode mannens bristfälliga hantering av arvskiftet. Istället entledigades hen på grund av en egen ansökan, innan en ny fanns på plats att ta över uppdraget. Mot bakgrund av hur arvskiftet gick till kunde det ha funnits skäl att omedelbart granska hur den tidigare gode mannen och förmyndaren skötte sina uppdrag. Istället fokuserade nämnden helt på att få in en ny ansökan om samtycke, utan att begära att gode mannen gör egen utredning.

Sammantaget är Länsstyrelsen kritisk till nämndens handläggning av ärendet.

Hantering av överklagande

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar för akt [REDACTED] angående ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB noterades följande.

Ett beslut om att byta god man fattades först den 23 mars 2020 och slutligen i den 23 maj 2020 (se vidare om denna rutin under rubriken *Rutin för beslut om byte av ställföreträdare*). Den före detta gode mannen gav den 6 april 2020 in ett överklagande av beslutet från den 23 mars. Nämnden besvarade överklagandet och skrev att beslutet inte är överklagbart och att gode mannen får avvakta det slutliga beslutet. Överklagandet har inte överlämnats till domstolen.

Efter sammanträdet framförde nämnden att deras rutin för överklagan av beslut uttryckligen anger att de bara ska göra en rättidsprövning vid överklagan.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 43 och 46 §§ förvaltningslagen (2017:900), FL, ska ett överklagande lämnas till den beslutande myndigheten, som ska pröva om överklagandet lämnats i rätt tid. Om överklagandet inte avvisas på grund av att det inkommit för sent ska beslutsmyndigheten skyndsamt överlämna överklagandet och övriga handlingar i ärendet till överinstansen. Enligt JO ligger det i sakens natur att detta överlämnande måste ske utan dröjsmål och JO har vid flera tillfällen uttalat att tiden som regel inte bör överstiga en vecka (se bl.a. JO 1995/96 s. 314).

Det är domstolen som har att ta ställning till om det rör sig om ett överklagbart beslut. Nämnden saknar befogenhet att avvisa ett överklagande på den grunden utan ska enbart göra en rättidsprövning.

Länsstyrelsen är kritisk till att nämnden inte överlämnade överklagandet till tingsrätten och uppmanar nämnden att se till att deras rutin alltid följs av samtliga handläggare på kansliet.

Aktgranskning utan kritik

Huvudmannens yttrande inför försäljning av bostad

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar för akt [REDACTED] angående ett förvaltarskap noterades följande avseende försäljningen av en bostadsrätt.

Nämnden beslutade i mars 2020 att samtycka till försäljning av huvudmannens bostadsrätt. Vid tidpunkten befann sig huvudmannen på en psykiatrisk klinik och det framgår av handlingarna att hen inte klarar att bo i lägenheten. Nämnden begärde att förvaltaren skulle komma in med samtycke från huvudmannen. Förvaltaren svarade per epost och uppgav att huvudmannen samtycker till försäljningen. Det saknas annat underlag för samtycket.

Nämnden framförde vid sammanträdet att enligt rutinen ska vi ha den enskildes samtycke alternativt att huvudmannen ska ha getts möjlighet att yttra sig över åtgärden. Nämnden framförde även att de ska ta in yttranden i förvaltarskap och samtycke i godmanskap.

Länsstyrelsens bedömning

Av 16 kap. 9 § FB framgår att överförmyndaren, innan den tar ställning till om samtycke ska lämnas till en förvaltningsåtgärd av större vikt, ska bereda huvudmannen samt dennes make eller sambo och närmaste släktingar tillfälle att

yttra sig, om det kan ske utan avsevärd tidsförlust. Enligt förarbeten (se prop. 1993/94 s. 283) anses t.ex. överlåtelse av fast egendom vara en förvaltningsåtgärd av större vikt.

Vid förvaltarskap finns inget krav på att huvudmannen ska samtycka till åtgärder angående hens egendom, utan enbart ett krav på att hen ska få möjlighet att yttra sig. Däremot är det så att i bedömningen om en huvudmans hem ska säljas bör beaktas att varken förvaltaren eller överförmyndaren har rätt att bestämma var huvudmannen ska bo (se bl.a. beslut från Hovrätten över Skåne och Blekinge OÅ1368-07).

I detta ärende har nämnden enbart frågat förvaltaren om huvudmannen samtycker till försäljningen. Detta innebär inte att huvudmannen har beretts möjlighet att yttra sig. Nämnden bör se till att huvudmannen får del av en sådan skrivelse så att hen själv har möjlighet att ge uttryck för sin vilja.

Redovisning av huvudmannens inköp

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar för akt [REDACTED] noterades följande vad gäller förvaltarens redovisning av kvitton för uttagstillstånd.

Under hösten år 2019 beviljades förvaltaren ett flertal tillstånd till uttag om sammanlagt cirka 100 000 kr. Förvaltaren har i några av ansökningarna uppgett att det avser specifika inköp som huvudmannen vill göra själv. Nämnden har begärt in kvitton för varje inköp. I en skrivelse till förvaltaren den 13 november 2019 har nämnden skrivit följande: "Vänligen skicka in kvitton för resterande inköp eller en förklaring om var pengarna och om du har för avsikt att redovisa detta först i din årsräkning. Att pengarna överförs till din huvudman är en god idé så länge ni kan uppvisa kvitton inom den tid som förvaltningen kräver."

I en skrivelse från nämnden den 19 december 2019 står följande. "För att förvaltningen ska kunna lämna samtycke till uttag som inte rör löpande kostnader måste uttagen fortsättningsvis specificeras med uppskattad kostnad för varje enskild uttagspost. Ta ställning till om du själv bör göra vissa av inköpen i egenskap av förvaltare för att kunna redovisa var pengarna går. Förvaltningen måste kunna se i redovisningen att pengarna faktiskt går till angivet ändamål."

I december 2019 har nämnden hotat med vite om förvaltaren inte inkommer med kvitton.

I en tjänsteanteckning från ett samtal med förvaltaren framgår följande.

"[Förvaltaren] har överfört en del av beviljade uttag till [huvudmannens] privatkonto så att HM själv får handla. [Undertecknad] frågar om HM har handlat för uttaget avsedda saker även för de belopp som saknar redovisning. FV förklarar att HM handlar många olika saker och är mycket teknikintresserad och inte alltid sparar kvittona. HM vill handla många olika saker och har tillgångar. Allt kommer HM tillgodo. Överenskommet att FV inkommer med kontoutdrag tiden 190801-191215 för både privatkontot och transaktionskontot samt om [nämnden] saknar redovisning avvaktar årsräkning 2019."

Av årsräkningen för år 2019 framgår att ett av angivna bankkonton har noteringen "eget", det vill säga, som det får förstås, ett konto som används av enbart

huvudmannen. I årsräkningen finns även en utgiftspost kallad ”privata medel” om cirka 143 000 kr.

Vid sammanträdet framförde nämnden att de vill säkerställa att pengarna går till rätt saker. Det är dock ibland lite osäkert vem som ska göra inköpen.

Länsstyrelsens bedömning

I 14 kap. FB används uttrycket ”den egendom som [ställföreträdaren] förvaltar” när det anges vad som ska redovisas i en förteckning, årsräkning m.m. (se 14 kap. 1 och 15 §§ FB). Det innebär att ställföreträdaren endast redovisar det som ingår i hans förvaltning (viss egendom kan vara undantagen i lag eller genom beslut).

Förvaltaren har inom ramen för förvaltaruppdraget ensam rådighet över den enskildes egendom (se 11 kap. 9 § FB). Förvaltarens roll avseende huvudmannens egendom är att se till att pengarna i skälig omfattning används för dennes uppehälle, utbildning och nytta i övrigt och att de medel som inte används för detta är tryggt placerade med skälig avkastning (se 12 kap 4 § FB). I detta ingår att se till att huvudmannen får fickpengar i rimlig omfattning. Fickpengar definieras här som medel som huvudmannen tar emot av förvaltaren för egen konsumtion. Förvaltaren ska kunna redovisa och verifiera att medel lämnats till huvudmannen men förvaltaren ska enligt Länsstyrelsens mening inte redovisa huvudmannens användning av fickpengarna till överförmyndaren.

I detta ärende är det i förvaltarens ansökningar om uttag ibland inte klart om det är förvaltaren eller huvudmannen som ska göra inköpen. Där åligger det nämnden att klargöra vad som är vad. Det som huvudmannen köper för sina fickpengar ska inte redovisas till nämnden, däremot ska förvaltaren kunna redovisa att medlen överlämnats till huvudmannen.

I årsräkningen bör det vara tydligt hur mycket medel som förvaltaren överlämnat till huvudmannen i fickpengar. Länsstyrelsen rekommenderar att nämnden begär in någon form av bevis på att dessa medel faktiskt överlämnats till huvudmannen. Det kan ske genom att de har överförts till ett konto som bara huvudmannen använder, eller genom kvittenser. Nämnden bör också göra en bedömning som helhet av om förvaltarens förvaltning sker i enlighet med 12 kap. 4 § FB, och i detta ingår en bedömning av om fickpengarna ligger på en skälig nivå.

Rutin för beslut om byte av ställföreträdare

Sammanfattning

Länsstyrelsen begärde in tre protokoll från nämndens sammanträden och granskade dem. I protokollen fanns beslut om att byta ut ställföreträdare på grund av misshandling (enligt 11 kap. 20 § FB). Det framgick att nämnden har som rutin att fatta två beslut: det första beskriver på vilket sätt ställföreträdaren gjort sig skyldig till misshandling och anger att hen ska bytas ut och att kansliet ska rekrytera ny person till uppdraget. Det andra beslutet fattas när en ny ställföreträdare finns och innebär att nämnden beslutar att entlediga ställföreträdaren och förordna en ny. I det beslutet anges enbart att ställföreträdaren gjort sig skyldig till misshandling enligt 11 kap. 20 § FB, men omständigheterna som finns i det första beslutet upprepas inte.

Vid sammanträdet framförde nämnden att de har gjort så under lång tid. Syftet är att nämnden ska ta ställning till olämpligheten innan de påbörjar en rekrytering av en ny ställföreträdare. De brukar ha en hänvisning till det första beslutet i det andra beslutet och båda besluten delges parterna. Om det andra beslutet överklagas så skickas båda besluten till tingsrätten.

Länsstyrelsens bedömning

Bestämmelsen i 32 § förvaltningslagen (2017:900), FL, anger att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt, förutom i vissa undantagssituationer, ska innehålla en klagande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

I förarbetet till bestämmelsen (se prop. 2016/17:180 sida 186 ff) framgår att motiveringsskyldigheten i praktiken gäller för alla beslut som är överklagbara och att undantagsregeln ska tolkas snävt. För att det kunna göras undantag krävs att det för myndigheten, vid en objektiv bedömning, ska i princip framstå som självklart att någon motivering inte är behövlig.

Länsstyrelsen anser därför att det är beslutet som är överklagbart som måste innehålla en motivering. Omständigheterna som låg till grund för entledigandet ska alltså finnas med även i det andra beslutet, då det endast är det som har rättsverkan.

Expediering av beslut

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet rörande akt nr [REDACTED] avseende ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB noterades följande.

Ett beslut om att byta god man fattades på ett nämndsammanträde den 24 april 2020. Beslutet är registrerat i dagboken den 28 april 2020 och expedierat samma dag till den entledigade och den nya gode mannen samt till huvudmannens mor. Enligt dagboken har beslutet skickats till huvudmannen den 12 maj 2020. Samma dag fick den nye gode mannen ett utdrag från registret.

Länsstyrelsens bedömning

Av 33 § FL framgår bl.a. att en myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende så snart som möjligt ska underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Underrättelse får ske genom delgivning.

Nämnden har i ärendet dröjt 18 dagar med att expediera beslutet om byte av ställföreträdare till huvudmannen. Länsstyrelsen anser att det är för lång tid. Länsstyrelsen uppmanar med anledning av ovanstående nämnden att se över sina rutiner för den här typen av ärenden.

Beslut att delvis bevilja och delvis avslå en ansökan*Sammanfattning*

Vid granskningen av dagboksbladet avseende akt [REDACTED] angående ett förmynderskap noterades följande. Nämndens kansli beslutade den 11 oktober 2019 att bevilja delar av en ansökan om uttag. På nämndsammanträdet den 25 november 2019 beslutades om avslag till resten av ansökan.

Länsstyrelsens bedömning

Frågan som måste ställas här är att om överförmyndaren beslutar att bevilja exempelvis hälften av summan som en ställföreträdare ansöker om att få ta ut från ett konto som har överförmyndarspär och där ett specifikt ändamål angetts, innebär beslutet ett avslag på den andra hälften av summan som begärts? Vad gör det för skillnad om ställföreträdaren formulerat ansökan så att den istället avser flera separata utgifter som tydligt kan särskiljas från varandra?

Ett beslut att bevilja en eller ett par av utgifterna som specificerats skulle kunna ses som ett för ställföreträdaren enbart gynnande beslut. Men om beslutet innebär att ansökan ändras på något sätt så kan beslutet vara till den sökandes nackdel. Det innebär att beslutet kan bli överklagbart (se 42 § FL) och att det är ett beslut som inte kan delegeras till kansliet (se 19 kap. 14 § FB). När nämnden delar upp beslutet i ett bifall och ett avslag så kan det bli otydligt om det är ett bifall eller ett avslag, särskilt när det går viss tid mellan besluten. Länsstyrelsen anser att det därför i vissa fall kan vara att föredra att bifall och avslagsbesluten fattas samtidigt, företrädesvis i samma beslut.

Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sin rutin så att den är i enlighet med dessa regler.

Fullmakt från förordnad ställföreträdare*Sammanfattning*

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar avseende akt [REDACTED] angående ett godmanskap enligt 11 kap. 3 § FB noterades följande. I april 2020 beslutade nämnden att samtycka till en försäljning av fast egendom som en del av ett dödsbo. Gode mannen har inte själv skrivit under kontraktet utan har gett fullmakt till en representant för dödsboet. Innan nämnden beslutade att samtycka bad de gode mannen att ge in fullmakten.

Även i akt [REDACTED] finns en fullmakt från en god man enligt 11 kap. 2 § FB vid en försäljning av samma slag.

Vid sammanträdet framförde nämnden att de har som rutin att ställföreträdaren inte kan använda fullmakt för att överlåta sitt uppdrag att underteckna avtal för huvudmannen. Det ena ärendet var dock väldigt speciellt och det kanske var därför det gjordes ett avsteg. I det andra ärendet har de ingen förklaring.

Länsstyrelsens bedömning

Angående frågan om förordnade ställföreträdarens möjlighet att ge fullmakt till någon annan att utföra sitt uppdrag som ställföreträdare vill Länsstyrelsen framföra följande.

I SOU 2004:112 (s 763 ff) har frågan berörts och bl.a. framförs att det saknas en lagstadgad möjlighet för en förordnad ställföreträdare att sätta en annan person i sitt ställe. Uppdraget bygger på ett myndighetsbeslut som den förordnade ställföreträdaren inte själv kan ändra på. Ställföreträdaren skulle dock kunna anlita ett bud att utföra vissa specifika uppdrag, i praktiken enbart genom att verkställa den förordnade ställföreträdarens beslut. Den andra möjligheten som framförs är att ställföreträdaren kan ha behov av att anlita extern hjälp i frågor där det behövs särskild expertis. Tex kan ställföreträdaren kontakta en advokat för att få rådgivning om huvudmannen hamnat i en rättslig tvist och ge advokaten fullmakt att företräda huvudmannen i en rättegång.

Detta innebär att ställföreträdarens möjligheter att överhuvudtaget ge fullmakt till en annan person att utföra delar av uppdraget ska tillämpas mycket restriktivt. Länsstyrelsen anser därför att normalt sett bör ställföreträdaren själv kunna företräda huvudmannen vid en okomplicerad fastighetsförsäljning och därmed själv vara den som skriver under köpekontraktet för huvudmannens räkning.

Länsstyrelsen uppmanar därför nämnden att se över sin rutin och se till att den följs.

Huvudman som varit egen assistansanordnare

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar avseende akt [REDACTED] angående ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB noterades följande.

Huvudmannens bror har varit god man men är numera utbytt. Huvudmannen har drivit sin egen personliga assistans dvs varit egen assistansanordnare. Huvudmannen är emellertid inte i ett sådant tillstånd att han har kunnat hantera detta själv, utan det är brodern som skött detta såsom god man. Brodern har även varit assistent. Nämnden fick i november 2018 information från socialförvaltningen, som fått informationen från polisen, om att gode mannen överfört assistansersättningen till ett konto i sitt eget namn, under år 2018 drygt 1 miljon kr. På fråga från nämnden kunde gode mannen inte redovisa vad pengarna gått till och har inte heller redovisat dem i årsräkningen. Nämnden granskade årsräkningen för år 2018 med anmärkning.

Vid sammanträdet diskuterades frågan kring hur detta kan upptäckas tidigare och om nämnden själva kan hitta dylika situationer. Nämnden framförde att det var först under år 2018 som stora transaktioner skedde vilket gjorde att banken reagerade. Nämnden konstaterade också att det tyvärr är sämre kontroll när det gäller kommunal assistans, som det var frågan om i detta ärende.

Efter sammanträdet har nämnden framfört att de arbetar med en rutin för att närmare granska assistansersättningar efter uppmaning till landets överförmyndarverksamheter från Sveriges Kommuner och Regioner.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anser att det faller under överförmyndarens allmänna tillsyn (se 16 kap. 1 § FB) att ha förmåga att upptäcka problem av det slag som beskrivs i det aktuella ärendet och att det kan finnas skäl för nämnden att alltid särskilt granska ärenden med den här typen av personlig assistans. Det kan ske på olika sätt: genom granskningen av årsräkningen i vilken ställföreträdaren ska redovisa sin förvaltning av huvudmannens egendom, eller genom att riktade frågor ställs till ställföreträdaren och huvudmannen. Risker är stora för att huvudmannen drabbas mycket hårt om denna typ av brottslighet inte upptäcks, och det är därför av vikt att ärendena bevakas särskilt.

Övriga frågor

Allmänt om verksamheten

På fråga inför inspektionen, i maj 2020, framförde nämnden att läget på kansliet är stabilt med normal personalomsättning och inga stora organisatoriska förändringar. Förvaltningsdirektören slutade dock den 1 juni 2020 och rekrytering av ersättare pågår.

På grund av Covid-19 arbetar de flesta handläggare hemifrån och kommer endast in och expedierar sina beslut en gång i veckan. Nämndsammanträden genomförs med de som inte är i riskgrupp, de blir precis beslutsföra. De som är i riskgrupp erbjuds att delta på distans och man nämner aldrig namn eller andra personuppgifter utan använder sig av sifferbeteckningen i föredragningslistan för att anonymisera ärendena.

En del ställföreträdare i riskgrupp har sagt upp sina uppdrag men inte fler än att det gått att hantera. De flesta sköter uppdragen på distans.

Rapporten har upprättats av [REDACTED] och [REDACTED].

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden

Kommunfullmäktige i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Håbo och Enköping kommun.

Kommunstyrelsen i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Håbo och Enköping kommun.

Kommunrevisorerna i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Håbo och Enköping kommun.

Enheten för tillsyn
Lotta Reimers

Granskade akter

Enbart dagboksblad

Godmanskap 11 kap. 4 § FB

[REDACTED]

Förvaltarskap

[REDACTED]

Förmynderskap

[REDACTED]

Dagboksblad och utvalda handlingar

Godmanskap 11 kap. 4 § FB

[REDACTED]

Förvaltarskap

[REDACTED]

Godmanskap 11 kap. 3 § FB

[REDACTED]

Förmynderskap

[REDACTED]

KLAGANDEN

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

MOTPART

Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Östhammars kommuns beslut den 18 juni 2019,
dnr KS-19-355, § 77 och § 78

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun (kommunen) beslutade den 18 juni 2019 att avveckla grundskole- och fritidsverksamheten vid Gräsö skola efter utgången av höstterminen 2019. Gräsö skolas upptagningsområde uppgår i Öregrunds upptagningsområde från vårterminen 2020. Kommunen beslutade även samma dag att avveckla grundskole- och fritidsverksamheten vid Snesslinge skola vid utgången av höstterminen 2019.

Klagandena yrkar att beslutet upphävs.

 anför som stöd till sitt överklagande följande. De två landsbygdsskolorna Gräsö skola och Snesslinge skola har länge varit nedläggningshotade. Snesslinge skola ska enligt beslutet avvecklas vid höstterminen 2019 medan Gräsö skola däremot ska avvecklas vid vårterminen 2019 slut.

Det framgår av bifogade tjänsteskrivelser från Barn- och utbildningsförvaltningen att skolorna är väldigt lika och har likartade problem. Enligt kommunens likställighetsprincip enligt 2 kap. 3 § KL ska kommuner behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Besluten som fattats gällande skolorna är särbehandlade. Utgångspunkten var att skolorna skulle avvecklas vid årsskiftet 2019/2020. Vid kommunfullmäktiges sammanträde lade man dock till ett tilläggsyrkande till beslutet gällande Gräsö skola. Det finns inga sakliga skäl till varför Gräsö skola ska fortsättningsvis drivas ett halvår längre än Snesslinge skola.

Övriga klagande anför sammanfattningsvis följande. Kommunen har brutit i 8 kap. 3 § KL och inte låtit dem delta eller samverka i Barn- och utbildningsnämndens tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige. Kommunen har felaktigt angett i mötesanteckningar att kommunledningen inbjudit till möte med föräldrar men ledningen föreslog enbart en tid för möte och inget annat. Kommunens analys har därför stora brister och saknar konsekvensanalys som speglar effekten av beslutet på ett konkret eller korrekt sätt över tid. Kommunen har utelämnat viktig information. Man har inte på ett objektivt sätt kunnat redovisa den exakta besparingen som kommunen gör. Man har använt sig av gamla tabeller och siffror samt schabloniserat, vilket kan förklaras i de korta ledtiderna, och riktigheten i detta är således inte godtagbar. Barnens upplevelse är inte tillfredställande utredd i riskbedömningen som kommunen har gjort, då de i tidig ålder har ett stort behov av att bli sedda. Om kommunen dessutom hade gjort en ordentlig konsekvensanalys skulle man kunna identifiera negativa effekter för kommunens ö-invånare, såsom att skolfastigheten utgör en fortsatt kostnad och att föräldrar får längre resvägar samt barnens längre skoldagar. Därutöver innehåller skolbyggnaden en mindre idrottshall där en förening bedriver verksamhet för ett 40-tal personer i motion och hälsa som hotas att försvinna. Dessutom försämrar kommunen avsevärt levnadsvillkoren för fastboende på Gräsö enligt 2 kap. 4 § KL.

Kommunen bestrider överklagandena i dess helhet och anför sammanfattningsvis följande. Vad klagandena har anfört innefattar inte något sådant skäl som utgör grund för att besluten ska upphävas med stöd av 10 kap. 8 § KL. Under vårterminen 2019 bedrevs verksamheten på Gräsö skola för totalt 12 elever i årskurs f-3 med en fritidsverksamhet för 14 elever. Den demografiska utvecklingen för upptagningsområdet visar på ett vikande elevunderlag där elever i vissa årskurser saknas helt under de kommande åren. Utifrån det vikande elevunderlaget togs underlag och ärende fram till berörd nämnd och därefter kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige har fattat beslut om nedläggning av Gräsö skola i enlighet med kommunallagens regler.

Kommunen anser att underlag för beslut till Barn- och utbildningsnämndens nämnd och huruvida samråd skett enligt 8 kap. 3 § KL inte är en fråga som ska omfattas av laglighetsprövning. Lämplig handläggning har föregått beslutet och nödvändigt underlag har funnits för Barn - och utbildningsnämnden för att fatta ett välgrundat beslut. Effekten av beslutet över tid för kommunen som helhet, utöver nämndens verksamhetsuppdrag, hanteras av kommunfullmäktige genom att tilldela kommundirektören uppdraget att utreda framtida användning eller försäljning av skollokaler. Kommunfullmäktiges beslut kan heller inte anses ha brutit mot 8 kap. 3 § KL beträffande en nämnds skyldighet att verka för att samråd med brukare av tillhandahållna tjänster. Huruvida nämndens skyldighet att verka för att samråda är inte en fråga som kan prövas i samband med laglighetsprövning. Samrådsfrågan anses ändå hanterats på ett sätt som anses tillräcklig för att 8 kap. 3 § och reglerna kring samråd ska vara tillgodosedda. Prioritering av resurser för uppdrag som nämnd tilldelar en förvaltning är vidare en chefs- och ledningsfråga som enligt kommunen inte kan prövas i samband med laglighetsprövning.

I fråga om vad klagande har anfört om likabehandlingsprincipen är den inte avsedd att tillämpas på det sätt som klaganden beskriver.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättsliga utgångspunkter

Det aktuella beslutet kan endast prövas som en laglighetsprövning enligt kommunallagen. I mål om laglighetsprövning är det inte en fråga för förvaltningsrätten att pröva beslutets skälighet eller lämplighet.

Ett överklagat beslut ska upphävas om det inte har kommit till på lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut (se 13 kap. 8 § KL).

Vid prövningen av överklagandet får domstolen inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden hänvisat till före överklagandetidens utgång (se 13 kap. 7 § KL).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om kommunens beslut är olagligt i förhållande till någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL. Förvaltningsrättens prövning i en laglighetsprövning är således begränsad. Rätten kan inte upphäva kommunala beslut för att de eventuellt kan anses vara olämpliga eller oskäliga.

De överklagade besluten gäller ändringar i skolorganisationen i Östhammars kommun. Förvaltningsrätten konstatera inledningsvis att det står kommunen fritt att organisera skolverksamheten på det sätt som kommunen finner lämpligt, så länge kommunen uppfyller sin skyldighet att tillhandahålla undervisning åt samtliga elever. Sådana organisationsbeslut kan

dessvärre av naturliga skäl medföra vissa inskränkningar i elevers och vårdnadshavares möjlighet att välja skola. Det innebär dock inte att beslutet i sig är olagligt.

Av utredningen i målet framgår att kommunfullmäktige den 18 juni 2019 har beslutat att lägga ned Snesslinge skola och Gräsö skola. Ärendet har beretts av Barn- och utbildningsnämnden. Beredningskravet i kommunallagen är därmed uppfyllt. Frågor rörande beredningens omfattning, kvalitet och utredningens slutsatser ligger inte inom ramen för laglighetsprövning. Detsamma gäller lämpligheten i att lägga ned en skola. Vad klagandena har anfört i dessa avseenden innebär således inte att det överklagade beslutet gällande Gräsö skola är olagligt. Det är de kommunala organens angelägenhet att besluta om utredningens omfattning och kvalitet i deras ärenden.

Vad som har anförts av klagande gällande att kommunen förbisett likabehandlingsprincipen i 2 kap. 3 § KL i och med att avvecklingen av Snesslinge skola och Gräsö skola infaller vid olika tidpunkter visar inte heller att kommunen inte har beaktat likabehandlingsprincipen. Detta eftersom det står kommunen fritt att organisera skolverksamheten på det sätt som kommunen finner mest lämpligt.

Flera av klagandena har vidare anfört att kommunen saknar en konsekvensanalys och att den ekonomiska kalkylen är bristfällig och inte utgör tillräckligt underlag för nedläggning av Gräsö skola samt att kommunen inte visat på faktiska besparingar.

Enligt 11 kap. 1 § KL ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Bestämmelsen är dock en målsättningsregel vilken inte är avsedd att ligga till grund för domstolsprövning av om kommunala beslut är förenliga med god ekonomisk hushållning (se prop. 1990/91:117 s. 110).

Dessa invändningar av klagandena gällande brister i kommunens ekonomiska kalkyl samt konsekvensanalys innebär således inte att det överklagade beslutet kan anses vara olagligt på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL.

Flertal av de klagande har även anfört att kommunen inte låtit föräldrarna delta eller samverka inför Barn- och utbildningsförvaltningens beredning av beslut om avveckling och att kommunen brustit i samråd enligt 8 kap.

3 § KL. Förvaltningsrätten konstaterar att nämnderna bestämmer själva om formerna för sådant s.k. brukarsamråd. Bestämmelsen innebär alltså inte någon form av vetorätt och gör inte att kommunen saknar rätt att fatta beslut av det aktuella slaget. Vad klagandena vidare har anfört om försämring av levnadsvillkor för ö-invånarna utgör en lämplighetsfråga som inte kan prövas inom ramen för laglighetsprövning.

Då det inte heller i övrigt är visat att de överklagade besluten är olagliga på någon av de grunder som klagandena har anfört ska överklagandena avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

[REDACTED]

rådman

Målet har beretts av föredragande juristen [REDACTED].

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Aktuellt i slutförvarsfrågan 2021-03-02

Rapport från Slutförvarsenheten till KF

Perioden 2020-12-15 – 2021-04-27

Senaste nytt om slutförvarsansökningarna

Kärnbränsleförvaret

Miljödepartementet tog i januari 2018 över handläggningen av ansökan om att bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark. I april 2019 lämnade SKB in en komplettering av ansökan till miljödepartementet som först skickades på remiss och sedan kungjordes i april 2020.

I januari 2021 skickade miljödepartementet en fråga till Naturvårdsverket gällande kompletteringen och om den föranleder ett kompletterande s.k. Esbo-samråd (dvs. samråd med grannländer). Naturvårdsverket meddelade den 12 februari att ett nytt samråd behöver genomföras med Tyskland och Polen.

På **regeringskansliets hemsida om slutförvaret för använt kärnbränsle** finns förutom information om ärendet en del utvalda handlingar som t.ex. kompletteringen.

SFR – fortsatt drift och utbyggnad

Miljödepartementet tog i november 2019 över handläggningen av ansökan om utbyggnad och fortsatt drift av SFR. Den 11 maj 2020 gav miljödepartementet SKB möjlighet att yttra sig i både miljöbalks- och kärntekniklagsärendet. Sista dag för yttranden var den 1 juni 2020. SKB har yttrat sig men hade inget att tillägga i sak. Efter detta datum kan, enligt skrivelserna från departementet, ärendena komma att avgöras på befintligt underlag. För att regeringen ska få ge tillåtighet krävs tillstyrkan från kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Strålsäkerhetsmyndighetens och Mark- och miljödomstolens yttranden finns att läsa i **dokumentbanken** på kommunens slutförvarswebb. Både myndigheten och domstolen tillstyrkte att tillstånd respektive tillåtighet ges.

Övrig aktuell information

Feldeponerat avfall i SFR ska tas upp innan utbyggnad

I slutet av november meddelade SKB att de har för avsikt att ta upp det s.k. feldeponerade avfallet i SFR innan utbyggnaden. Det har sedan 2014 varit klart att avfallet ska tas upp men inte om det ska tas upp före eller efter utbyggnaden av SFR.

Filmen "Resan mot ett slutförvar"

I början av december var det premiär för dokumentärfilmen "Resan mot ett slutförvar" som handlar om Östhammars kommuns roll i slutförvarsprocessen. Filmen är resultatet av ett informationsbevarande filmprojekt som genomförts av Slutförvarsenheten under 2019-2020. Premiären var endast för inbjudna gäster men filmen finns sedan den 18 december att se på **Östhammars kommuns YouTube-kanal**.

Nationell plan på remiss

Strålsäkerhetsmyndigheten skickade den 3 december ut "Nationell plan för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall i Sverige" på remiss till bl.a. Östhammars kommun. I planen ska det beskrivas vilka typer av radioaktivt avfall som uppstår, hur avfallet ska hanteras, transporteras och slutförvaras och vem som ansvarar för att det görs på ett strålsäkert sätt. Ärendet hanterades på Kommunstyrelsens sammanträde den 9 februari.

Överklagan av Riksgäldens beslut om ersättning till Östhammars kommun

Riksgälden fattade den 21 december 2020 beslut om medel ur kärnavfallsfonden till Östhammars kommun för 2021. I beslutet är det sökta beloppet reducerat motsvarande de kostnader som kommunen uppskattat sig ha avseende informationsbevarande och för bidrag till ideella organisationer. Östhammars kommun har överklagat beslutet i dessa två delar.

Workshop för kommunfullmäktige om SFR

Den 28 januari anordnades en workshop om SFR och den planerade utbyggnaden för samtliga ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige. Även granskningsgruppens ledamöter var inbjudna. Workshopen var en del av förberedelserna inför Östhammars kommuns beslut i vetofrågan och planerades utifrån resultatet av en enkät som skickades ut i november.

Strålsäkerhetsmyndigheten granskar LOT-försöken

SKB publicerade i oktober en rapport med resultatet från studier av de koppar-komponenter som ingick i det s.k. LOT-försöket som togs upp förra hösten. Strålsäkerhetsmyndigheten genomför en granskning kopplad till dessa försök och har meddelat att en rapport kommer i slutet av februari.

Årlig överläggning med Strålsäkerhetsmyndigheten

Varje år genomförs en överläggning mellan Östhammars kommun, Oskarshamns kommun och Strålsäkerhetsmyndigheten. Årets överläggning genomförs den 2 mars.

Bakgrundsinformation om SKB:s slutförvarsansökningar

Den 16 mars 2011 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark till Mark- och miljödomstolen i Nacka respektive Strålsäkerhetsmyndigheten.

Den 19 december 2014 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att bygga ut slutförvaret för låg- och medelaktivt driftavfall, SFR.

Ansökningshandlingarna finns på SKB:s hemsida. Alla handlingar i ärendena, förutom de som är belagda med sekretess som till exempel det fysiska skyddet runt anläggningen, är offentliga.

Östhammars kommuns slutförvarswebb och nyhetsbrev

På kommunens slutförvarswebb www.slutforvarforsmark.se hittar du information om de slutförvar som är eller kan bli aktuella i Östhammars kommun. På hemsidan hittar du även **webbsändningar** av Referensgruppens möten och en **dokumentbank** med bland annat kommunens yttrande i prövningarna.

På hemsidan kan du även anmäla dig till Slutförvarsenhetens nyhetsbrev.